RUDYARD MULLTON

Vampirul din castelul Zapolsky

O nouă aventură a celebrului detectiv mondial •GEX TREVOR•

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Autorul e atras într'o cursă, într'un castel dela frontiera polono-rusă, în care se spune că ar fi o ființă monstruoasă, un vampir. Dar aci, autorul e primit de castelana Ryana Zapolska, o femee foarte frumoasă și fină, care însă este stăpânită de un rău obscur, de o frică ciudată, care o face aproape să delireze, vorbind despre vampirul ce ar vizita castelul....

* * *

— Liniștiți-vă, d-nă..

— Imi juri că ai să mă aperi, orice s'ar întâmpla? Contra oricui și chiar împotriva mea însă-mi?

— Vă jur.

Ryana Zapolska se liniști. Imi surâse dureros:

— Iți mulțumesc. Sunt atât de nenorocită, atât de chinuită...

— Dar ca să vă apăr, trebue să știu, d-nă, ce anume vă neliniștește. Cine vă amenință?

— Mâine,... am să încerc să-ți spun mâine... Dar nici eu nu știu, îmi șopti castelana. E atâta mister în jurul meu. Aci, zidurile au urechi... Umbre pândesc pe coridoare, apar la geamuri.. Mi-e frică.... Iată, s'au ivit zorile, sunt extenuată, lăsați-mă... Noapte bună...

Când am eșit în hol, la ușe făcea de strajă omul galben din Lunca Dracului, care mă atrăsese în acest castel, prefăcându-se rănit.

Castelana, care mă condusese târându-se până la ușe, șopti omului galben:

— Igor Khan [1]), condu pe domnul în camera sa de culcare.

Igor Kahn se înclină adânc, cu o grimasă ce-mi dădu un fior rece.

* * *

Am adormit târziu, spre ziuă.. Numai imagina atât de imaterială a Ryanei, alunga din când în când monștrii ce mă asaltau într'un coșmar îngrozitor, de îndată ce închideam ochii. Și uneori, chiar ea se transforma în hidră, cu mii de tentacule... Ce zi stranie!... Și ce noapte turbure...

Cine oare mi-a trimis biletul înfipt în pumnal? Ce înseamnă povestea aceasta cu Vampirul din castel? Am fost atras aci ca să fiu ucis?

La un moment dat, am auzit la ușa mea un zgomot ușor, o șuerare, ca o respirație de foc. Nu știu unde am găsit energia să mă scol, să deschid ușa și să mă asigur că pe culoarul înecat în beznă, nu se afla nimeni.

Spre ziuă, am adormit buștean. A fost o cădere bruscă în somn, un somn adânc ca un leșin.

Când m'am trezit a doua zi, am simțit în braț o durere ascuțită. Suflecându-mi mâneca pijamalei, constatai că la încheetura dintre braț și antebraț, în carne moale, aveam o mușcătură. Fusesem mușcat de o gură mică; se vedeau bine urmele colților foarte ascuțiți și subțiri.

Eram vag amețit. Am deschis largi ferestrele cu vitralii colorate, ca să intre aerul, căci în cameră era un miros greu, ca sânge fad și medicamente.

Când m'am privit în oglindă, m'am cutremurat: eram palid și aveam cearcăne groase la ochi, **de parcă mi-ar fi supt cineva sângele!**

Era însă o dimineață splendidă de iarnă; aerul rece mă învioră îndată și, după bae, coborând în holl, uitai toate legendele cu vampiri și hidre: castelana Ryana Zapolska mă aștepta cu surâsul înviorat, cu suavitatea ei de ființă imaterială, umanizată numai de nuanța de roșu fraged din obraji.

CADAVRUL DE CRETĂ

Dar în acea noapte, la Lunca Dracului s'a petrecut o dramă înfiorătoare:

Vântul ce bătea rece dinspre Rusia, biciuia noaptea cu ninsoare țepoasă.

O coloană de obuziere poposise pe la miezul nopții în viscol, la marginea șoselei ce ducea spre frontiera polono-sovietică.

Doi călăreți sosiră din urmă, la trap. In dreptul capului coloanei se opriră, și călărețul din frunte se adresă ofițerului ce conducea bateria de obuziere:

— Am onoarea să vă salut, d-le căpitan.

— Tu ești Puko? Incotro?

Locotenentul Puko, duse mâna la buzunarul din dreptul inimei și șopti la urechea ofițerului:

— Misiune secretă. Duc planul de contra-ofensivă.

— St!... șopti căpitanul Muranow.

— Dar d-voastră unde mergeți?

— La Volonia, pe Pripet.

Subalternul comandantului, locotenentul Jablonowski, se apropie, ca să salute pe curier:

— Puko, ia seama la Lunca Dracului!...

— Nu mi-e frică de draci! râse Puko zgomotos, dând pinteni calului.

Și curierul dispăru în noapte, urmat de soldatul ce-l însoția.

— E primejdie la Lunca Dracului? întrebă Muranow.

— Au fost uciși trei curieri de ai noștri acolo... Țăranii spun că pândește un vampir noaptea...

— Wampirii roșii... zise căpitanul Muranow, iar țigarea din care trăgea, îi ilumina din când în când fața sumbră, cu mustăți negre.

Muranow dădu apoi ordinul de plecare. Coloana se urni, grea.

Când capul coloanei ajunse însă, după o noapte de marș, în zorii zilei, în Lunca Dracului, Muranow zări în șanțul șoselei un cadavru: era cadavrul locotenentului Puko.

*

In Lunca Dracului capul coloanei se opri. Ofițerii descălecară.

Se constată dispariția soldatului ce însoțise pe locotenentul curier.

Cadavrul lui Puko, alb ca marmora, fu acoperit cu foi de cort.

Căpitanul Muranow trimise un raport la comandament, la Raclav, generalului Alexinez, înștiințându-l de cele întâmplate spre Valonia, pe drumul monoton, ce părea fără sfârșit.

*

A doua zi de dimineață eșii din castel, ca să mă întâlnesc cu ofițerii ce sosiseră peste noapte în sat.

1) Vezi **Crimele Omului mecanic**, publicate în „Realitatea Ilustrată".

Scoboram călare dâmbul la poalele căruia se afla satul. In Valonia poposise artilerie; ulițele satului furnicau de cai, chesoane și soldați.

Coloana de obuziere de sub comanda căpitanului Muranow, se oprise în Valonia, sat de stuf și lut, în apropiere de Pripet, ca să cantoneze, și **să pună în baterie**, adică să așeze tunurile în poziție de tragere. Piesele fură adăpostite după stânca, pe care se afla castelul medieval al Ryanei Zapolska.

In sat, întâlnii pe căpitanul Muranow, pe care-l cunoscusem la comandament, la Raclav.

Dela el aflai peripețiile stranii, ale marșului din timpul nopții, făcut de această coloană de obuziere și moartea curierului Puko, pe care am descris-o mai sus.

Se începură preparativele pentru adăpostirea cailor, iar telefoniștii plecară să întindă firul de legătură cu infanteria dela Pripet și cu comandamentul care se afla la Raclav. In timp ce ofițerii supraveghiau cartiruirea, auzirăm pe șosea pocnetele și claxonul unei motociclete. Era un curier motociclist, cu un ordin urgent dela comandament. Căpitanul Muranow deschise plicul, citi ordinul, și porunci:

— Locotenentul Jablonowski.

Un soldat alergă să-l cheme și veni în pas alergător cu tânărul locotenent.

— Jablonowski, zise Muranow, ordin dela comandament, să pleci imediat în sidecarul acestui motociclist și să faci minuțioase cercetări la Lunca Dracului. Imi vei raporta apoi, ca să organizăm măsurile pentru prinderea criminalilor; comandamentul are informații că spionii ce ne ucid curierii, se ascund în sectorul nostru și că un anume Igor Khan [1]), care locuește în castelul de pe stâncă, nu ar fi strein de operațiile lor. Dă ordin să se supravegheze castelul și individul să fie urmărit.

Or, Igor Khan era omul galben dela Lunca Dracului, care mă atrăsese în castelul „Vampirului din Valonia".

Jablonowski salută milităreşte, și se sui în sidecarul motocicletei, după ce scrise câteva ordine pentru unitatea sa.

— Căpitane, spusei atunci lui Muranow, dă-mi voe să mă duc și eu cu d. locotenent Jablonowski la Lunca Dracului. Crima aceasta ar pasiona pe cititorii mei.

— **Dacă aveți loc în motocicletă...?**

Jablonowsky trecu la ghidon, curierul se așeză în spatele său pe șeaua suplimentară, iar eu fui poftit să iau loc în sidecar. Și pornirăm spre Lunca Dracului...

*

Lunca Dracului se deschidea în mijlocul unui codru, prin care trecea șoseaua spre Pripet, nu departe de **granița sovietică. In** preajma șoselei, terenul e abrupt, deoarece drumul tae o movilă în debleu, și formează ca un șanț, cu o cotitură bruscă.

Or, când motocicleta luă virajul, ralantisând, o scenă neașteptată se ivi privirilor noastre. Jablonowski sări de pe motocicleta ce stopă, și scoase revolverul:

Deasupra cadavrului lui Puko, era aplecat un om învălit într'o șubă și omul acela avea un cuțit în mână!

— Stai! strigă Jablonowski, mâinile în sus!

Curierul și eu, sărirăm de pe motocicletă și ne repezirăm asupra individului ce voia să spintece cadavrul. Il trântirăm în zăpadă, dar straniul personaj reuși să scape, și să ne lămurească:

— Sunt profesorulMalgred Westharp, trimisul generalului Alexinez, ca să iau parte la cercetări în calitate de expert al Secției de informații în fiziologie și științele antropometrice. Iată ordinul.

Jablonowski cercetă hârtia și salută pe bătrânul cu bărbuță albă și căciula pe urechi:

— Vă rog să ne scuzați... Am auzit atâtea legende și superstiții pe aici, încât totul ni se pare acum ciudat...

— Da, sătenii pe aci sunt foarte superstițioși, zise profesorul Malgred Westharp.

Apoi, adăogă, adresându-se lui Jablonowski:

— Generalul Alexinez a fost foarte afectat de uciderea curierului Puko. M'a însărcinat să vă comunic ca, îndată ce va fi prins, spionul să fie împușcat pe loc, fără nici o altă formalitate.

(Va urma)

[1]) Vezi **Crimele Omului mecanic,** publicate în „Realitatea Ilustrată".

O SCURTĂ POVESTE A VIEȚII MELE de JOAN CRAWFORD

TREBUE să știți în primul rând că numele meu veritabil nu este Joan Crawford, așa cum îl citiți pe afișe ci Lucille Lesneur; pseudonimul meu pentru ecran mi-a fost dat de un papagal.

Pe când eram copilă, familia mea înnota într'o sărăcie fără de seamăn; locuiam într'un cartier periferic al orașului Saint Antonio din Texas, unde m'am și născut într'o sărăcăcioasă cabană.

Ce zile îngrozitoare!

Bunul meu tată avea una din acele profesii libere, — atât de libere încât de foarte multe ori eram liberi să murim de foame; — îndeplinia funcțiunea de notar.

Incepui din școală, chiar să fiu curată; toți îmi spuneau că sunt frumoasă și încetul cu încetul, ajungând să devin mai conștientă de calitățile mele fizice și de agilitatea picioarelor mele, îmi dădui seamă că mi-am găsit însfârșit un drum către o carieră: dansul!

Imi consacram orele libere studiindu-l și străduindu-mă bine înțeles să exersez, pe cât mai mult posibil, dansurile „en vogue".

Dar nu aci aveam să mă opresc.

Intr'o bună dimineață părăsindu-mi leagănul copilăriei — era prin anul 1922 — bătui, doar cu un simplu geamantan în mână, la o ușe, necunoscută încă mie, din minunatul cartier al New-Yorkului, care se numește Broadway; bulevarde imense, reclame luminoase cu proporții uriașe, teatre și cinematografe fantastice, care mă uluiau și străzi pentru care, ziua și noaptea se confundau; era ceva ce 'ntrecea hotarele oricărei fantezii.

Aci, grație unui impresar, debutai în calitate de „Chorus-girl" într'unul din teatrele de varietăți de mâna a doua.

Datorită cărui fapt oare, Harry Rapf, unul din managerii cinematografului american își rătăci pașii, într'o bună seară, prin sala music-hall-ului unde începusem să fiu îndestul de agreeată?

Probabil că deselor rugăciuni pe care niciodată nu le-am neglijat și nici n'am să le neglijez.

Din seara aceea Rapf își fixă toată atenția asupra mea, lucru ce nu mă 'ncânta câtuș de puțin.

Astfel că și astăzi încă, aș fi fost o biată „chorus-girl" la acelaș teatru, unde-am văzut pentru prima oară lumina rampei, dacă nu insista mult și maestrul meu de balet, care-mi deschise ochii.

Mă lăsai în fine tentată de plicticoasele povețe ale celor din juru-mi și mi se făcu un „bout d'essai" ce fu trimes la Culver-City, unde trebui să plec peste cinci zile, fiind chemată telegrafic.

Mi se încredințară întâi, pe ici-pe colo, câteva mici rolișoare fără prea multă importanță, ceeace mă mulțumia nespus, căci mă simțiam în stare de lucruri mult mai mari.

Eram pe punctul de a mă descuraja deabinelea, când mă decisei să fac o vizită marelui Douglas, de care auzisem vorbindu-se mult pe-acolo.

In epoca aceea aveam o îndrăzneală, cum rar se întâlnește probabil, căci avusei curajul să-i reproșez lui Doug, că angajează pentru filmele lui vedete mult inferioare mie și de mine nici habar n'are.

Doug nu-și putu opri râsul în fața unei naive copile și unui curaj ce depășia orice limite, dar cum el nu turna nici un film pe timpul acela, mă recomandă firmei Metro-Goldwin-Mayer unde norocul îmi surâse din plin; semnai foarte curând un contract pe termen de trei ani cu această firmă.

Trebuia, apoi, să-mi caut un nume ceva mai original, căci Lucille Lesneur nu suna deloc bine; mi-era însă foarte greu să aleg și îmi veni în minte o idee destul de amuzantă.

Prin intermediul unei reviste de specialitate, făcui apel la imaginația cititorilor; răspunsurile nu întârziară să sosiască. Mi se recomandau fel de fel de nume; romantice, sentimentale, însoțite de particule de nobleță, printre care găsii într'adevăr câteva care mă tentau.

Numirăm, eu împreună cu câteva colege, un arbitru și punând mai multe bilete, fiecare conținând câte un nume, într'o urnă însărcinarăm un papagal cu alegerea numelui, — ce-avea să-mi aducă, nu peste mult timp, gloria — și care se 'ntâmplă să fie Joan Crawford!

Nu mult după aceea m'am logodit cu Douglas Fairbanks junior care deși tânăr, are concepții cu totul serioase.

E adevărat că uneori femeia trebuie să dea acestui episod, — cel puțin așa cred eu — toată importanța cuvenită.

Asta nu 'nseamnă însă, că femeile sunt obligate să mături toată ziua prin casă și să muncească de dimineață până seară, de multe ori fără nici un folos.

Femeia trebuie să aibe, întocmai ca și bărbatul, o meserie; o soție nu e ideală numai atunci când se devotează căminului, ci doar când luptă și ea cu viața, cunoscându-i dificultățile, decepțiile și bucuriile.

Numai astfel, pot exista într'o căsnicie, mai multă înțelegere, egalitate și sinceritate.

Și 'n privința aceasta, eu și cu soțul meu drag, vrem sa rivalizăm cu cel mai de invidiat cămin de pe lume: Douglas și Mary Pickford!

Amin!

Tex.

Minunata artistă americană, JOAN CRAWFORD, care s'a căsătorit de curând cu DOUGLAS FAIRBANKS jn. la Hollywood, este o mare iubitoare a animalelor. In această fotografie, o vedem cu micu-i cățel favorit (stânga) JOAN CRAWFORD în „DRAGOSTE DE VIAȚĂ"

SCHITUL LUI TĂRÂŢĂ

de **GH. BRAESCU**

II

Ne-am împrăştiat ca potârnichile. Numai capii răscoalei veniau, ce-i drept, liniştiţi în urma fugarilor, privindu-i cu dispreţ cum se grămădiau să-şi lepede puştile ca să nu fie bănuiţi. In curte, adunară sfărămăturile îndemnându-le din nou la luptă. Inălţat pe o droşcă veche, Gorănescu ţinu un discurs înflăcărat arătând că :

Cei ce rabdă jugul şi-a trăi mai vor
Merită să-l poarte spre ruşinea lor.

Nu voiam nici-unul să purtăm jugul. Am fost chiar de părere să plecăm imediat, idee care a fost combătută, arătându-se că trebue să luăm mai întâiu masa. Această părere a întrunit toate sufragiile şi ne-am dus în sufragerie, înţeleşi că la sfârşitul mesii, la un semnal, dat de Gorănescu, care se va ridica în picioare să ralieze pe credincioşi, strigând : „Cu Dumnezeu şi pentru clasa patra, înainte!", mulţimea să scoboare repede pe scări, condusă de mine, care în calitate de ieşan, trebuia să-i scot pe drumul cel mai scurt afară din oraş.

La semnalul convenit am năvălit în masă urlând, nu ştiu pentru ce, înfierbântaţi de grozăvia actului ce săvârşiam, îndreptându-ne în dezordine, gonind par'că ne-ar fi urmărit cineva, speriaţi de tropăiturile noastre pe şoseaua bătută de exerciţiile zilnice.

Dar deodată, la colţul grădinii, ne oprirăm încremeniţi ca şi cum s'ar fi sfârşit pământul. In grădina din faţa şcoalei, comandantul — colonelul Macarovici discuta liniştit cu Raleţ, vestitul profesor de matematici.

Dar şeful nu ne da răgaz: „Inainte băeţi !"

După o scurtă ezitare, am pornit ca o trombă, eşind pe poarta şcoalei, sub ochii comandantului, care ne privia cu braţele încrucişate, neclintit ca o statue de piatră.

Dar Dumnezeu a vrut, se vede, să arate de la început calea greşită pe care apucam. Spusesem băeţilor din vreme să apuce cum vor eşi din şcoală, pe prima stradă ce se va ivi la dreapta. De-acolo, să scoborâm pe la Râpa Galbenă, ca să ajungem în şesul Bahluiului.

Rămăsesem în urmă. In faţa şcolii noastre se afla un pensionat de domnişoare, cu o stradelă ce ducea la clădirea aşezată în fundul curţii. Cuprinşi de panică, fugarii se aruncară în stradelă ca într'o vâltoare, de unde puteau fi scoşi ca din oală. Strigam răguşit, disperat, ca unul ce mă socotiam răspunzător de catastrofă: „Inapoi, înapoi!..." La ferestre, fetele, claie pe grămadă, fluturau frumuşele, batiste minuscule. Dar cine să le bage în seamă!? Pornirăm în aceaş dezordine şi fugind mereu, coborîrăm pe strada Carp şi de aci eşirăm prin Râpa Galbenă, în dosul gării, afară la câmp.

Vestea se răspândi în oraş cu iuţeala fulgerului. Lumea curioasă se adunase alergând, îngroşată de ceata derbedeilor cari se ţineau [illegible] şi corespondenţi ne urmăriau în trăsuri implorându-şi fiecare odrasla să se întoarcă înapoi.

— Grégoire, striga bătrânul cuconul Neculai G..., feciorului său, băiat întârziat, intrat în şcoală ca prin minune, chinuit de ticuri nervoase, căpătate din viţiul care vestejeşte copilăria. Grégoire, écoute le conseil de ton père....

— Non, papa, răspunse Grégoire, care fusese crescut cu guvernantă. Je ne peux pas trahir mes camarades.

In sfârşit, ne oprirăm. Soarele scăpătase. Suflând greu, ştergându-ne de năduşală, liberaţi de robia disciplinii, ne întocmirăm, din obişnuinţă, în front. Inregistrasem defecţiuni mari. Rămăsesem numai vreo patruzeci din câţi plecasem. Ivirea neaşteptată a colonelului în faţa şcoalei fusese dezastroasă. Părinţii se depărtau frângându-şi mâinile. Corespondenţii dădeau din umeri ameninţând cu fulgerile familiei. De curioşi ne cotorosirăm luându-i la goană. Apoi plecarăm în marş militar, tăcuţi, fără să ştim încotro mergem.

Noaptea se lăsa repede. Zoriţi să ne punem la adăpost, căutam drumuri lăturalnice, ne strecuram prin văgăuni, mergând pe după dealuri, printre vii, urmăriţi cu ochii bănuitori de vieri, cari ne aţineau calea cu parul în mână, cu puşca la spinare. Luna se urca senină. Cerul era ciuruit de stele. Adieri uşoare de vânt ne răcoriau frunţile.

Fără îndemnul nimănui am încetinit mersul şi prinserăm a cânta în cor, romanţa la modă:

Ştii tu când te ţineam pe braţe
Când îmi jurai amor, ştii tu....

cu voci sentimentale, cuprinşi de dorinţi nelămurite. Ajunsesem fără veste într'o pădure de mesteacăn. Din tufe săriau licurici desemnând în aer traectorii scurte, luminoase. Ne oprirăm căzând în iarbă; fără a ne depărta atât de mult, simţiam nevoia de a fi împreună. O linişte măreaţă ne cuprinse lăsându-ne robiţi ca de vrajă. Lumina lunei, albă, cernută prin desişul frunzelor imprima în jurul nostru horbote delicate. Arome tari de ierburi sălbatice ne ameţiau, gata să [illegible] de ţârîitul monoton, neîntrerupt al greerilor.

Un fluerat subţire, care se întări încet treptat, desfăcându-se într'o cascadă de triluri lungi ce se rostogoliau ca nişte perle ne lăsă fără suflet, cu ochii umezi de recunoştinţă, încrezători în puterea Celui de sus, la care ne rugam în taina sufletului nostru. Comisiunea era atât de completă încât ne ridicarăm să pornim la drum, fără îndemn, siguri că nu mai aveam nimic de aşteptat.

Eşind din luncă ne-am îndreptat din instinct pe muchia dealului, călăuzindu-ne, sătuli de singurătate, de lătratul câinilor ce se auzia de departe, sperând să dăm de sat sau mai de grabă peste stâncă, judecând după bucii de lână albă rămaşi dela oi în spinii tufelor de porumbele. N'am mers mult. Lătratul câinilor se apropia, îndesindu-se pe acelaş glas, vestitor de oameni. Ne-am pomenit deodată în faţa unei clopotniţe împresurată cu ziduri de cetate, ce se încheiau cu o poartă mare, ca un chimir lat de piele tare, cu paftaua lui de fier învechit. Eram bucuroşi. După o scurtă plănuire, ne rânduirăm în front, în faţa mănăstirii. O delegaţie de trei plecă să bată în poartă şi să ceară ospitalitate.

Cioc, cioc, cioc!

Câinii lătrau furios dând târcoale zidului.

— Cine-i? întrebă într'un târziu o voce scârţâită de om, ce s'apropia tuşind fără răgaz.

— Noi, părinte, răspunse dracul cu voce îngerească.

— Care voi?

— Oameni buni... Ce biserică e asta?

— Nu e biserică, e schit... Schitul lui Tărâţă... Ce umblaţi noaptea pe coclauri?

— Ne-am rătăcit. Dă-ne drumul să ne culcăm.

— Da afară nu puteţi dormi, că amu-i vară.

— Avem cu noi instrumente scumpe, suntem cu şcoala... Şi nu le putem lăsa afară să ruginească.

— Ei, dacă-i aşa, stăi o leacă.

Călugărul plecă şi se întoarse. Auzindu-i paşii, pentru a-l scoate din îndoială şi a-l dispune în favoarea noastră, Gorănescu comandă descoperirea şi unul din noi spuse rugăciunea, compusă anume de duhovnicul garnizoanei pentru elevii şcoalei militare: „Intăreşte Doamne braţul cu arma, inima cu credinţa, spiritul cu dreapta raţiune..."

— Sunteţi mulţi?

— Numai noi trei.

— Poftim, făcu călugărul.

Rămăsesem cu gura căscată. Ştiam dela bunica poveşti multe. Mi se părea că stătusem de vorbă cu sfântul Petru, la poarta raiului.

Dar n'apucă bietul călugăr să crape poarta înnegrită de ploi şi deterăm iureş, punând stăpânire pe locaşul Domnului, ca nişte ienicieri.

— Cheile!

— Nu dau cheile.

— Adă cheile, n'auzi?

— Zi, d'ăştia mi-aţi fost?....

Am baricadat poarta şi am pus santinele de jur împrejurul mânăstirii, elevi cu baioneta legată în vârful unei prăjini, căci printre noi se găsiau câţiva de serviciu pe clasă, cari apucaseră a fugi cu centironul la ei, obişnuind să-l poarte spre deosebire de ceilalţi.

Consemnul era sever: Să nu se deschidă nimănui, căci ne aşteptam să fim urmăriţi. Apoi am plecat în explorare. N'a rămas colţ necercetat. Ne-am urcat în pomi, am smuls ceapă şi usturoiu din straturi, am dat peste stupi de albine, am încercat bătaia clopotelor şi jos într'un ciughir oval, aşezate la răcoare, am descoperit o teorie de oale negre cu lapte de vacă pus la prins.

Grăbiţi să comunicăm vestea, după ce ne săturasem, am căzut să-mi sparg capul, pe scara şubredă de lemn.

Călugării se adunară şi după ce ţinură sfat, veniră să se jăluiască şefilor.

— Noi v'am crezut oameni de treabă. Aşa vă purtaţi cu slujitorii Domnului?... Sunteţi Turci, Tătari, Ţigani?... Ori ce, Doamne iartă-mă, sunteţi? Ori vreţi, pe semne, să chem satul să vă iee la goană!... Aţi făcut numai stricăciuni... Ce nevoe aţi avut să tăiaţi frânghiile dela clopote?... Aţi speriat păsările, aţi desbrăcat pomii, smântâna aţi luat-o...

— Cine?

— Eu să spun cine?... Caută-l pe cel care şi-o julit nasul...

Am protestat, fireşte, asigurând staretul că nu se va mai întâmpla nimic şi că vom plăti laptele şi oalele sparte.

Obosiţi de drum şi de sbeghiuială am căzut pe jumătate adormiţi în cerdacul mânăstirii pe un strat de cartofi, întins acolo pentru însămânţare.

Nu vorbia nimeni. Unii fumau ţigări făcute cu praf de tutun adunat de prin toate buzunarele şi cei pătimaşi, cari n'aveau nici atât dar nu puteau trăi — ziceau ei — fără să fumeze, se otrăviau fumând pae înfăşurate în căptuşală de pantaloni, oţărându-se ca împeratorii, când dedeau peste capharul cu otravă.

Aţipisem. Eram între vis şi viaţă când santinela dela poartă strigă prelung, impecabil:

— Cineee ? !

— Căpitanul de jandarmi.

— Inaintează la ordine şi dă-ţi parola!

— Deschide poarta, că-ţi dau o parolă să n'o poţi duce.

— Nu se poate.

— Deschide, când îţi zic.

Am sărit în picioare. Şefii şi parte din popor se scoborîră din cerdac şi după un scurt consiliu de războiu, hotărîră să dea drumul căpitanului.

Ofiţerul, un bărbat ferches, comandantul jandarmilor călări, venise cu escadronul şi cu ordinul să ne aducă legaţi.

Când i-am deschis poarta a înaintat chipeş pe un cal superb, însoţit de un vagmistru pe care nu făcea să-l întâlneşti noaptea, la vreun colţ de pădure.

— Ce-aţi făcut, măi, bată-vă norocul, ne întrebă camaradereşte căpitanul, cucerindu-ne din capul locului.

— Să facă astfel de legi!..

— Aveţi dreptate.

— Spuneţi şi d-voastră.

— Ce mai vorbă.... Decât acuma, ajunge. Aţi făcut demonstraţie, d. general a luat cunoştinţă, prin urmare v'aţi atins scopul.... Haideţi la şcoală.

— Nu mergem.

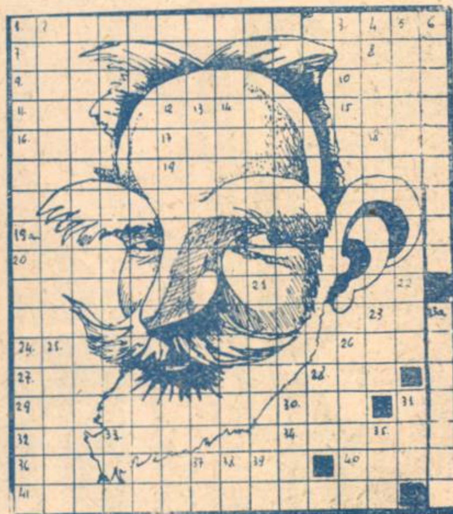
(Va urma)

Jocurile „Realităţii Ilustrate"

Joc de Cuvinte încrucişate (Bernard Shaw)

(15 puncte)

de **Gh. Minciunescu-Giurgiu**

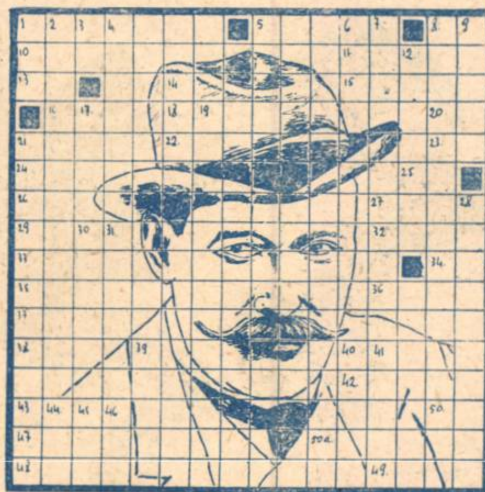
ORIZONTAL: 1) Flecărie continuă. 3) Oraş în Oltenia. 7) Mijloc de răzbunare. 8) Duc vitele la apă. 9) Fiinţă divină. 10) Soi de bou negru. 11) Notă muzicală. 12) Numeral. 15) Lăsată să se mistue prin foc. 16) Dispoziţie de a se juca. 17) Bătrân. 18) Interjecţie. 19) Aliment. 20) Capabil. 21) Numeral. 23) Reformator persan. 24) Conjuncţie. 26) Impozit. 27) Comandanţi turci. 28) Cărunt. 29) Pronume. 30) Oraş în Ungaria. 31) Poftim! 32) Notă muzicală. 33) Animal superior. 34) Horă ţărănească. 36) Literă grecească. 37) Voevod. 40) Sumarul unei scrieri. 71) Studiul proporţiilor corpului omenesc şi a părţilor sale. (aplicat la criminali).

VERTICAL: 1) Nostim. 2) Intindere mare de apă. 3) Nume tipic de vrăjitoare bătrână. 4) Stimezi. 5) Glorificare. 6) La ochiul oamenilor. 12) Imaginaţiune comică. 13) Proaspăt. 14) Verb auxiliar. 19 a) Persoană ridiculă. 22) Fără culoare. 23) Metaloid. 23 a) Bătrân caraghios. 25) Sat şi mânăstire de călugăriţe în judeţul Botoşani. 26) Coroane de flori artificiale. 28) Cilindru. 30) Mare filozof german. 31) Neted. 35) Patriarh. 37) Notă muzicală. 38) Individ de sex bărbătesc. 39) Pronume.

Joc de cuvinte încrucişate (I. L. Caragiale)

(15 puncte)

de **Gh. Minciunescu-Giurgiu**

ORIZONTAL: 1) Schiţă de Caragiale. (2 cuvinte). 5) Palavră. 8) Adverb. 10) Abces. 11) Insulă în Bab-el-Mandeb. 13) Şină mobilă la un cap. 15) Negri. 16) Fiica lui Cadmus 18) Băutură. 20) Două litere din „Alceu". 21) Stat în America. 22) Posedă. 23) Animale. 24) Două litere din „Arcan". 25) Noroi. 26) Două vocale. 27) Plantă. 29) Vechi oraş în Asia mică, unde se afla templul Venerei. 32) Anagramă din Kant. 33) Zeu 34) Interjecţie (inv.) 35) Vechiul nume moldovenesc al Ismailului. 36) Oraş în vechea Italie 37) Era în delir. 38) Pronume. 40) Autorul lui Robinson Crusoe. 42) Notă muzicală. 43) Filolog german. (1799-1867). 47) Oraş în Guineea septentrională. 48) Regiune în Indochina. 49) Cetate bretonă. 50) Pronume.

VERTICAL: 1) Varietate de strugure. 2) Schiţă de Caragiale. (2 cuv.) 3) Tină. 4) Schiţă de Caragiale. 6) Licoare. 7) Metal 8) Schiţă de Caragiale. 9) Schiţă de Caragiale. 12) Divinitate. 14) Postav. 19) Individualitate. 21) Schiţă de Caragiale (2 cuv.) 25) Oraş în Peru. 27) Insulă în Hebride. 28) Schiţă de Caragiale. 30) Dare extraordinară (od.) 31) Dosar (od) 39) Numele lui Buddha în China. 40) Există. 41) Poet dramatic englez (1651-1685). 44) Râu în Rusia. 45) Pentru. 46) Trecătoare. 50 a) Insulă în Mediterana.

Enigmă

(5 puncte)

de *Nic. T. Nicolau*, Focşani

— O literă, într'un filolog de aruncaţi, Intr'un critic îl transformaţi!...

Joc No. 4 (Golf de cuvinte)

(5 puncte)

de *Avramescu-Odobeşti*

— Să se ajungă, pe calea cea mai scurtă, dela cuvântul *caiet*, la cuvântul *carte!*

Poşta jocurilor

O ZELOASĂ CITITOARE-Loco. — Soluţiile jocurilor se primesc timp de o lună, până la data anunţată de noi. Cele care depăşesc limita aceasta, nu pot fi luate în consideraţie.

I. M. NEDELCU-Loco. — Ca să publicăm figura unui artist, trebue ca ea să fie **artistic** desenată, şi nu cu creionul, sau cu cerneală, ci în tuş negru. Ceeace ne-aţi trimis dvs., nu este nici cel puţin caricatura lui Ramon Novarro, deşi este bine încrucişată.

G. I. GRÜNBERG-Focşani. — Jocul trimis de dvs., deşi conţine multe date istorice, nu poate fi publicat, fiind prea mare şi apoi nu este nici lucrat în tuş. **Rebus**

* * *

Deslegările jocurilor se primesc la redacţie până la 10 Noembrie 1929. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obţine numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerele 40, 41, 42, 43 şi 44 va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al douilea e de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii şapte deslegători primesc câte un volum din operele autorilor renumiţi. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 20 Noembrie.

* * *

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti, Str. Const Mille 7, Etg. II
TELEFON 306/67
Director redacţional, NIC. CONSTANTIN

PREŢUL ABONAMENTULUI

Pe un an	Lei 350
Pe trei luni	„ 95
Pentru străinătate	„ 400

Cupon pentru jocuri No. 40

Numele şi pronumele ....

Adresa ....

LA CLACĂ

REALITATEA
ilustrată

ANUL III — No. 41
5 Octombrie 1929

28 PAGINI
APARE SÂMBĂTA

PREȚUL 8 LEI

REALITĂŢILE VIEŢII

Copilul substituit. — Căsătoria unui ocultist. — Fugarul descoperit prin claraviziune. Ministrul poştelor, împărţitor de telegrame. — Frumuseţea necunoscută în slujba unui excroc. — Când eşti prea frumoasă. — Prefectul de poliţie, hoţ. Intre literatură şi realitate.

ÎN nenorocire sunt frecvente cazurile, în care mama unui copil ilegitim, caută să se descotorosiască de fructul dragostei oprite, recurgând la fel de fel de mijloace, prohibite de lege. Tânăra Marie Minar, din Bordeaux a făcut tocmai dimpotrivă. Ţinea cu orice chip să aibe un copil, spre a birui astfel rezistenţa familiei prietenului ei, care se împotrivia din răsputeri legalizării unirei între cei doi tineri. Totuş, nu voia sau nu putea, poate, să ia asupra-şi, sarcina maternităţii. Deaceea Maria a recurs la un truc. Prin intermediul unei moaşe, dându-se drept contesa Raymonde de Pymarie, a cumpărat un sugaciu, nou născut, pentru suma de trei mii franci francezi. Şi desigur că prietenul ei nu ar fi bănuit şiretlicul, dacă fata n'ar fi săvârşit imprudenţa, de-a întreba, în prealabil, pe comisarul de poliţie cam ce-ar putea face, spre a-şi captiva iubitul. Comisarul, bănuitor, urmări pe Maria, în toaţe acţiunile ei, trucul fu descoperit, copilul restituit mamei, iar cei doi tineri se despărţiră..

E vede că nu erau creaţi unul pentru celălalt, după cum e cazul perechei Assowiecki din Varşovia.

Presupunând că există o predestinaţie în lumea asta, atunci actuala doamnă Assowiecki era, fără îndoială, singura femeie menită să împartă viaţa cu soţul ei. Nu se poate spune, că această pereche a făcut cunoştinţă în mod banal.

Inginerul Assowiecki este bine cunoscut în cercurile ocultiste şi în literatura parapsihologică, pentru extraordinarele sale facultăţi de clară-viziune.

Incă înainte de război, plimbându-se într'o zi în grădina publică din Varşovia, se văzu de odată transportat la Paris, într'o pensiune, în care o tânără fată îl întâmpină cu vorbele: „Ei, ai sosit însfârşit, soţul meu mult aşteptat?" Câtva timp, mai târziu inginerul făcu într'adevăr cunoştinţă, într'o pensiune pariziană cu fata ce i se arătase în momentul de extaz şi se căsători cu ea.

E altfel poliţia poloneză a recurs, de curând, la serviciile acestui om extraordinar, în urmărirea unui licean, dispărut de acasă. Cu metodele poliţieneşti obişnuite nu se ajunsese la nici un rezultat, spre disperarea părintelui. In două şedinţe telepatice, Assowiecki a descris exact toate drumurile parcurse de băiatul dispărut, indicând în cele din urmă că fugarul rătăceşte la graniţa româno-polonă.

Şi într'adevăr tânărul a fost găsit la frontiera noastră...

Un detaliu interesant al acestei afaceri: Assowiecki declarase că băiatul scrisese părinţilor săi o scrisoare, din Lemberg, prin care le arăta, că pleacă în străinătate. Părinţii însă nu primiseră un asemenea răvaş. Dar pornind pe urmele indicate, poliţia din Varşovia a găsit în camera ce-o ocupase băiatul, în trecere prin Lemberg, o scrisoare cu conţinutul arătat de clar-vizionarul nostru şi pe care fugarul uitase sau renunţase s'o expedieze.

H! scrisorile netrimise, sau neajunse la destinaţie! Cât rău nu pricinuesc uneori! Ne gândim la viaţa de toate zilele, nu la celebrul roman în scrisori al baroanei de Heyking „Briefe, die ihn nicht erreichten". „Scrisori, ce nu i-au parvenit..."

Dar misivele poştale telegrafice primite cu atâta întârziere, încât conţinutul nu mai prezintă nici o importanţă?! Fiecare dintre noi ar putea să povestiască ceva despre acest subiect: E o temă inepuizabilă, cel puţin la noi în ţară. In Anglia, pare-se, lucrurile stau altfel.

Acolo, ministrul poştelor în persoană, a făcut serviciul de factor, pentrucă o telegramă să parvină fără întârziere, la destinaţie. Iată cum s'au petrecut faptele.

Lee Smiths, actualul ministru al poştei în Anglia, îşi petrecea concediul într'o mică localitate din provincia Wales. Intr'o zi ducându-se la oficiul poştal spre a cumpăra mărci, găsi pe oficiantă, o duduie tânără, într'un hal cumplit de nervi. Interesându-se de motivul acestei iritaţiuni, ministrul află, că domnişoara primise chiar atunci o telegramă urgentă, pentru cineva din localitate, şi că singurul factor, însărcinat cu distribuirea scrisorilor se afla pe drum, în exerciţiul funcţiunei. Conform regulamentului, îi era strict interzis domnişoarei, să părăsiască oficiul. Avea însă dreptul să încredinţeze, în asemenea cazuri, telegrama, unei persoane cunoscute, răsplătind-o cu trei pence, pentru osteneala drumului. Ministrul se oferi atunci să ducă el telegrama. Domnişoara îl privi cu luare aminte şi părându-i-se că are aface cu un om cum se cade, spuse: „In numele Domnului voiu cuteza să fac încercarea", Ministrul predete telegrama. Intrebat de colegii săi la Londra ce-a făcut cu răsplata de trei pence, Lee Smiths se mulţumi să zâmbiască tainic.

REI pence nu înseamnă o sumă mare, evident. Dar erau bani câştigaţi în mod cinstit. Ceiace nu se poate afirma despre orice avere, agonisită în sudoarea frunţii.... altora. Dovadă, cazul tânărului ajutor de contabil însărcinat cu controlul frachtelor la o mare fabrică de sticlărie din Mediaş şi arestat, de curând, la Viena. Fraudele în sine au ajuns un lucru banal. Şi dacă junele n'ar fi făcut decât defraudări la firma lui, nu ne-am ocupa în aceste rânduri de dânsul, lăsând această însărcinare pe seama reporterilor judiciari. Cazul prezintă însă interes prin faptul, că tânărul concepuse un plan original de a intra în posesia unei averi, care să-i permită atât restituirea sumelor defraudate (cel puţin aşa afirmă el) cât şi continuarea traiului luxos, cu care se învăţase. In acest scop a pregătit scrisori mişcătoare pentru nu mai puţin de 53.000 bogătaşi engleji şi americani — (adresele i-au fost furnizate de un birou special) — în care descria situaţia lui de mizerie implorând un ajutor grabnic. Spre a fi mai sigur de reuşită, a cumpărat, dela un fotograf, trei mii de copii de pe fotografia unei fete încântătoare — cu desăvârşire necunoscută lui. Socoteala iscusitului excroc era următoarea: Dacă solicitatorul se prezintă sub chipul unei femei frumoase, potentaţii aurului se vor lăsa mai lesne înduioşaţi. Dar planul nu i-a reuşit, căci încă înainte de a-şi fi expediat scrisorile, poliţia a prins de veste. Şi astfel frumoasa necunoscută a fost salvată.

EMEILE prea frumoase sunt de altfel totdeauna în primejdie. O tânără vieneză de pildă, Agata Weiss, a trebuit chiar să recurgă la ajutorul poliţiei, cerând să i se dea un însoţitor, căci ori de câte ori pune piciorul în stradă e acostată de zeci de bărbaţi, cari se ţin scai de ea şi-i fac fel de fel de propuneri.

Dacă poliţia vieneză va aproba cererea originalei solicitatoare, funcţionarul însărcinat cu ocrotirea frumuseţii, va avea o misiune plăcută.

AI plăcută în orice caz de cum o avusese prefectul de poliţie din oraşul Rosario în Mexico. Cu tot numele poetic al târgului, locuitorii nu par să fie indivizi tocmai agreabili — cel puţin o parte din ei. Zilnic se comiteau tot felul de delicte, spargeri, tâlhării, omoruri. Poliţia era neputincioasă. Nu era chip să dea de urma răufăcătorilor, iar fărădelegile se înmulţiau. In oraşul vecin, Arroyo, în schimb, domnia ordinea cea mai perfectă. Se pare că oraşul era ocolit de criminali, dacă se întâmpla, pe ici colo, câte o mică spargere, vinovatul era imediat descoperit şi pedepsit. Atunci primarul din Rosario avu ideia, să dea prefectului de poliţie din Arroyo, Marco Gommes, cunoscut ca om iscusit şi straşnic detectiv, însărcinarea de-a urmări pe răufăcătorii din Rosario. Aşa s'a şi făcut. Zadarnic însă. Marco Gomes deşi se fălise, că până 'ntr'o săptămână va prinde pe toţi tâlharii din Rosario, n'a făcut nici o ispravă. Ba chiar în timpul celor trei luni de cercetări, fărădelegile se înmulţiseră. Autorităţile erau disperate. Dar, într'un rând, un tâlhar avu ghinion. La spargere căzu de pe scară, îşi rupse piciorul şi fu prins. După multă tăgăduială, făcu mărturisiri. Şi atunci cetăţenii celor două oraşe mexicane avură o surpriză senzaţională: şeful bandei din Rosario era însuşi Marco Gommes, prefectul de poliţie care se angajase s'o prindă. Au fost găsiţi şi ceilalţi complici. Iar capul bandei, poliţistul-hoţ, a fost arestat cu alai. De-atunci Rosarienii pot dormi liniştiţi. Nu se mai întâmplă nici o crimă în oraşul lor.

Cazul pare izvorit din fantezia lui Edgar Walace şi e totuş autentic. Se vede că viaţa se complace uneori în plagiarea scriitorilor celebri...

DUDUIA GRĂDINĂRIŢA

VINE TOAMNA

Frunzele acopăr aleele parcurilor

Vezi, rândunelele se duc,
Se scutur' frunzele de nuc...

TREC clipele una după alta, se adună ceasuri și zile și primăvara trece, și trece vara, toamna și iarna, și pe rând trec anii.

„Trec anii, ca nouri lungi pe șesuri". Pământul aleargă neobosit, rostogolindu-se în spațiu în jurul soarelui. Zilele urmează după zile și anotimp după anotimp. Oameni se nasc și mor și viața întreagă nu e decât o rotire în cerc.

Primăvara e reinvierea: ea vine sglobie și zâmbitoare.

Vara trece înfierbântată, matură și serioasă. Iar după dânsa toamna își aruncă umbra părerilor de rău, târăște o dâră de tristețe.

Au dispărut fluturii, s'au ofilit florile, îngălbenesc și mor frunzele. Soarele trimite raze tot mai depărtate, zilele se micșorează și ploaia burnițează încet și rece.

Gânduri și griji frământă pe oameni: s'a isprăvit vacanța, începe munca.

Zile mohorîte vor trece una după alta, vântul aspru va troeni frunze îngălbenite, pe drumuri.

Dar pilda anilor îndelungați, ne-a învățat că după toamnă și iarnă vine iarăș primăvara și cu mângâerea nădejdei în zile frumoase, omul își poate duce mai departe traiul.

* * *

Cei vechi, cu suflet de copii și de poeți, au personificat în mituri și povești, această alergare a anotimpurilor, care nu se prind niciodată.

Pluton, întunecatul zeu al infernului, zărind pe Proserpina, fata frumoasă a zeiței Ceres, s'a îndrăgostit de ea și a răpit-o din câmpul smălțat de flori, unde se juca cu semenele ei. Pluton a suit pe Proserpina în carul lui și despicând scoarța pământului, a târît-o după sine, până în adâncuri, în împărăția umbrelor.

Când mama văzu că Proserpina nu se mai întoarce acasă, străbătu pământul în lung și în lat ca să-și caute fata. A cutreerat multe mări și țări, întrebând pe fiecare, dar nimeni nu i-a putut spune nimic. Desnădăjduită se întorcea acasă, când în undele râului Cyana găsi brâul fiicei sale.

Nu există dragoste mai mare decât aceea a mamei pentru copil și nu există desnădejde mai cumplită de cum a fost desnădejdea zeiței Ceres când a înțeles că fiica ei e pierdută. Pentru că pământul stătea mut la vaetele și suspinele ei, zeița îl blestemă ca nevrednic de binefacerile sale. Sfarmă plugul, strică bucatele, adună vânturile pustiitoare, năpădește de neghină, de scai și de buruiene, toate holdele.

Noroc de nimfa Arethusa, care eșind din unde a încercat, cu vorbe blânde, să îmblânziască și să mângâe pe Ceres. Arethusa trecând prin apropierea vâltorilor din Infern, a zărit pe Proserpina. Dânsa spuse mamei îndurerate că fiica ei este acum regina Infernului și stă alături de Pluton.

Zeița holdelor și a tuturor roadelor de pe pământ rămase mută de durere. Când se desmetici, se urcă în carul ei și porni spre lăcașurile zeilor, în Olimp. Cu fața scăldată în lacrimi, ea se înfățișă lui Jupiter, stăpânul zeilor, și-l imploră să-i aducă fata înapoi. Jupiter încercă să îmbuneze pe mama Proserpinei. El lăudă calitățile lui Pluton, care îi era frate și care era al doilea zeu în putere. Dar toate insistențele celui mai mare dintre zei n'au putut îndupleca pe Ceres, să renunțe la fiica ei. In cele din urmă, Jupiter isbutește să împace pe Pluton și pe mama Proserpinei, hotărînd că, jumătate de an, fiica zeiței Ceres va locui pe pământ, iar toamna și iarna le va petrece în Infern, la Pluton.

De atunci în fiecare an, în Aprilie când Proserpina se întoarce pe pământ, Ceres împodobește pomii și câmpiile, face să crească iarba în livezi și înmugurește arborii. Inflorește liliacul, merii și caișii și-și așteaptă fiica, în cântece de pasări.

Culesul viilor

Insă, toamna, vine ora despărţirei şi Ceres se întristează din nou.

Dar, dacă toamna-i tristă, în acest anotimp se culeg şi roadele pământului. Ceres dărueşte Proserpinei tot belşugul anului: grâu, şi poame, struguri şi miere.

Funigei lungi plutesc prin aer, vestind o toamnă lungă şi frumoasă. Pădurea pare de aramă, în strălucirea metalică a soarelui. Frunzele au mii şi mii de nuanţe dela verde întunecat, până la auriul aprins, prin vii e larmă şi voe bună, hambarele sunt pline de bucate. A fost un an de belşug şi oamenii bucuroşi socotesc agonisiala de peste an.

La romani sfârşitul toamnei era şi sfârşitul anului, iar adunarea recoltei, prilej de petrecere şi serbări.

Nu e mai puţin adevărat însă, că anotimpul e în funcţie de dispoziţiile noastre sufleteşti. Aşa cum de altminteri dispoziţiile noastre sufleteşti sunt în funcţie de împrejurările, pe care viaţa ni le impune.

E primăvară, e cer senin, oraşul îmbracă haină de sărbătoare. Trec ţigănci cu ghiocei pe stradă, cerul pare primenit, femeile par mai tinere, mai frumoase decât în realitate, străzile mai puţin strâmbe, casele mai puţin inestetice.

Tu eşti însă trist, te plictiseşte un creditor, n'a venit iubita la întâlnire, ai nevoe de un pardesiu. In asemenea împrejurări, e natural să nu simţi primăvara. Primăvara a venit pentru alţii. Sufletul tău e trist.

Intre ciorchini

E toamnă şi'n Japonia

Dar iată că e toamnă. Cerul e plumburiu, burniţează, oamenii au aspecte de ciocli. S'ar părea că fiecare se duce sau că vine dela o înmormântare. Urâte sunt străzile, inestetice casele în zilele de toamnă. Dece sufletul tău tresaltă, dece mergi cu paşi sprinteni de par'că te-ai duce la o întâlnire, pe vremea când aveai 18 ani? Domnul meu, am ghicit, în ziua asta ţi-au mers toate din plin. Afacerea pe care ai tratat-o s'a încheiat într'un mod fericit; ai întâlnit un prieten pe care nu-l văzuseşi de 15 ani; un creditor al tău a sucombat subit; perspective luminoase te aşteaptă.

Ce-ţi pasă dacă cerul e de plumb, dacă burniţează, dacă vecinul are griji, că trebuie să-şi cumpere lemne, să facă paltoane copiilor sau să plătiască taxele la şcoală. Tu nici nu poţi vedea necazurile lui, nici nu le poţi pricepe.

Tu eşti mulţumit, eşti vesel, eşti bine dispus,

Pentru tine n'a venit toamna. Pentru tine acum e primăvară.

n. c.

VINE TOAMNA: se întorc ultimii vilegiaturişti; încep şcolile

Deschiderea şcolilor

Intâia zi de şcoală — vacanţa a trecut...
Ce dulce fu odihna la munte sau la mare!
Dar iată că răsună didactica chiemare
Şi-atunci, adio joacă — stăm sub al cărţii scut.

Literatura moare. Şi nu vezi în vitrină
Volume de Rebreanu, Remarque sau Margueritte
In schimb, manuale grave de greacă şi latină,
Aride logaritme, locu-au cucerit.

Coşmarul greu: „examen" — pe inimi iar apasă.
Zadarnic îşi trimete Septembre dulcii soli:
Săgeţi din soare rupte — că nu pătrund prin şcoli;
Se sbate candidatul în a ştiinţei plasă.

Toamna o vestesc plecarea rândunelelor, înapoierea vilegiaturiştilor şi începerea şcolilor. Ilustraţiile noastre înfăţişează aspecte de ale acestor veşti.

Intâia zi de şcoală — întâia zi'nsemnată,
Ce pe răbojul vieţii se incrustează-adânc.
Şi gândul meu aleargă spre vremea de-altădată,
Când întâlnesc în cale, prin mahala, un ţânc,

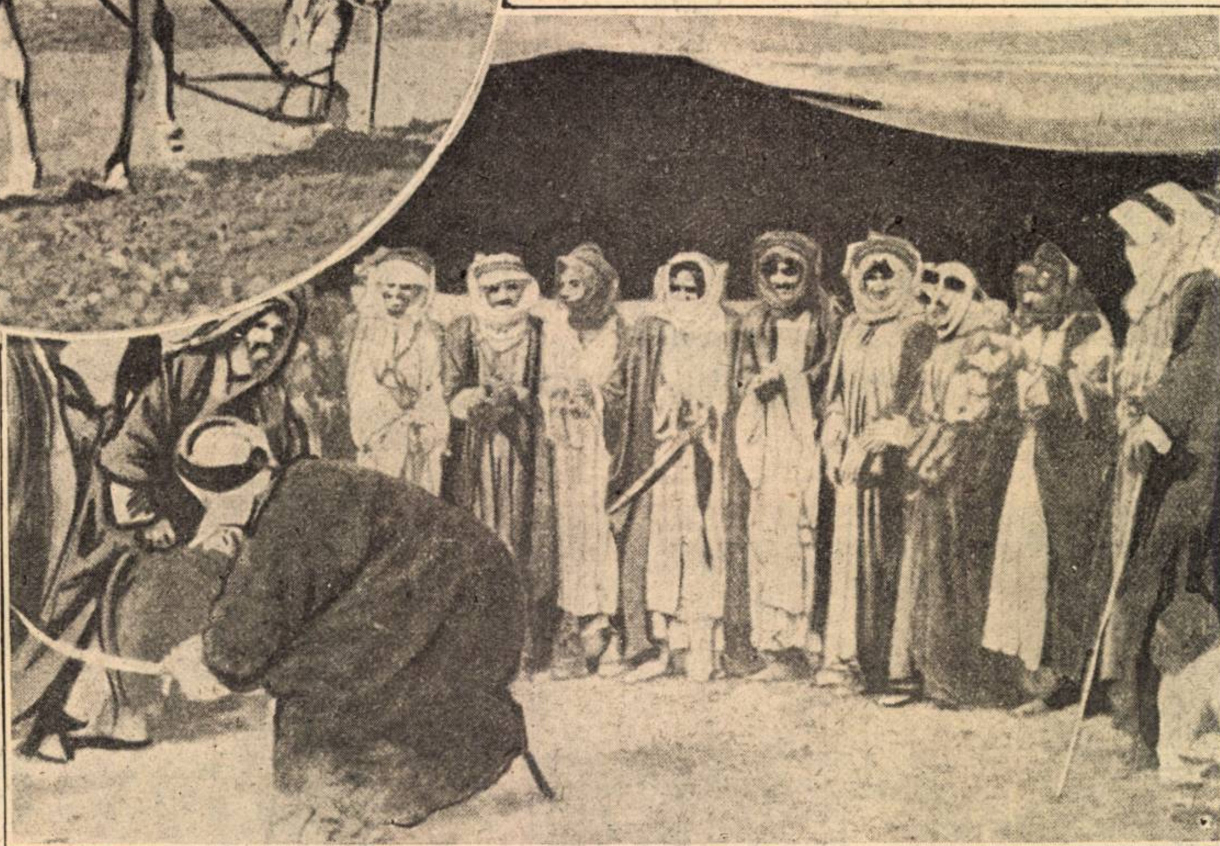
Cu fruntea 'ngândurată, că-i pare greu calvarul
Ce'l urcă spre ştiinţă... Copile, ce n'aş da,
Să mă văd iar ca tine, sfios, cu-abecedarul
Şi c'un ghiozdan de vise, umblând prin mahala...

E. MARGHITA

Parlamentul analfabeţilor

Nu toate ţările pământului posedă un palat pentru parlamentul respectiv, aşa cum e în Statele civilizate.

In articolul de mai jos, vom relata constatările unui trimis al nostru special în Transjordania, relatări care arată constituţia parlamentului acestei ţări, venită din nou în discuţia publică internaţională, ca urmare la tragicele lupte de supremaţie între evrei şi arabi.

Arabii în faţa cortului şeicului; stânga sus: arab la munca câmpului.

CUM vă închipuiţi în definitiv aspectul tronului unui emir transjordanic? Vă rog, înfrânaţi-vă fantezia. In nici un caz, nu seamănă cu unul din filmele senzaţionale ci este pur şi simplu un fotoliu-club de piele.

Inălţimea sa emirul Abd Allah ibn Hussain el Scharif şade tolănit în fotoliul de piele şi prezidează primul parlament transjordanic, a cărui primă sesiune a deschis-o cu toată solemnitatea.

Şi Assan Chaled Paşa, primul său ministru, scoate tocmai un pergament dintr'un săculeţ de mătase verde, — pe care a avut grijă înainte să-l sărute — şi începe citirea mesajului regal:

— „Onoare şi glorie lui Allah, unicul; fiţi bineveniţi, voi nobili şi şeici ai ţării de peste Iordan".

Emirul are şapte neveste, — patru soţii principale şi trei auxiliare, — un palat, trei automobile, un tată, care a fost pe vremuri califul tuturor musulmanilor iar astăzi, în exil, tae frunză la câini, o jumătate milion de lire sterline datorii şi un guvernator englez în capitală, guvernator care-i păzeşte cu toată dragostea orice mişcare pe care ar încerca s'o facă.

Emirul este mic şi rotunjit şi nu seamănă deloc cu Rudolf Valentino. Poartă o uniformă-fantezie, care-l face şi mai mic şi mai rotund. Uniforma albastră a legiunei arabe, cu epoleţi roşii; apoi e garnisit cu o lentă lată în alb şi verde, iar în dreptul inimii o decoraţie mare de argint, în forma unei stele. Pe cap poartă un turban — „cheffier" — înfăşurat cu un şnur auriu de mătase.

Emirul dispare ca un chefliu împestriţat, în adâncimile fotoliului său de piele. Din toată personalitatea lui, se vede numai vârful spadei sale de război, pe care o agită incontinuu.

La dreapta sa, şade pe un scaun de pae Sir Percy Coks, înaltul comisar britanic. In faţa lui, şade turceşte, vestitul emir Schaker în portul beduinilor; întreaga faţă a războinicului şeic este brăzdată în lung şi în lat de urmele unor grozave lupte, pe care le-a dat în tinereţe, cu... vărsatul negru. Alături de el şade Narif, fiul cel mare al emirului Abd Allah, un tânăr bătăios şi cu priviri obraznice, care de plictiseală şi pentru circumstanţă îşi scobeşte cu frenezie nasul, în tot timpul solemnităţii.

Toate aceste înalte personalităţi, plus câţiva ofiţeri englezi sunt plasaţi pe un po-

Gospodărie arabă

dium, în sala de festivităţi a clădirii noului parlament în miniatură. Jos, la „Parchet", şed cei douăzeci şi doi de membri ai înaltului corp, aranjaţi într'un pătrat, care are forma unei gâşte.

Intreaga asistenţă are aspectul unui mozaic prost aranjat: „efendi" orăşeni, cari şi-au uns bărbile cu pomadă, având în vedere marea solemnitate, şi cu toate că este abia ora 9 dimineaţa, poartă costume de seară. Totuş nu se jenează să poarte mănuşi galbene şi un fes roşu la smocking-ul negru.

Alături de aceşti filfizoni, însă, şed deputaţii beduinilor, în portul lor pitoresc, neschimbat de sute de ani, lovind cu nuele pantofii pe care-i poartă în picioare, de nerăbdare probabil, în timp ce primul ministru continuă cu cititul mesagiului enumerând meritele emirului şi binefacerile prieteniei engleze. Apoi vine partea cea mai importantă a ceremoniei: deputaţii trebuesc să depună jurământul de credinţă.

Emirul face un gest majestuos din fundul fotoliului său, după care se repede un aghiotant tânăr, duce dreapta la inimă şi la frunte şi cu mâna stângă scoate un bilet mototolit din buzunarul pantalonilor, dându-l la un alt semn al emirului, celui mai bătrân şi impunător deputat. Acesta se fâstâceşte, întoarce biletelul şi pe faţă şi pe dos şi îi citeşte, înfine, sughiţând, cuprinsul. Este jurământul de credinţă. După aceea biletul face ocolul „adunării", fiind citit de fiecare, în timp ce întreaga asistenţă, — cu excepţia emirului — se scoală în picioare.

Ceremonia este impozantă. Fiecare simte că această scenă va fi înregistrată cu litere de aur în istoria Transjordaniei. Deodată, se petrece ceva penibil. Oh, inimile încetară să le mai bată. Hârtiuţa cu formula ajunsese adică la Muskal Paşa, vestitul şi războinicul şeic al beduinilor şi acesta pune mâna pe ea, o priveşte cu cel mai mare interes, se scarpină, fără jenă, în cap, surîde şi tace.

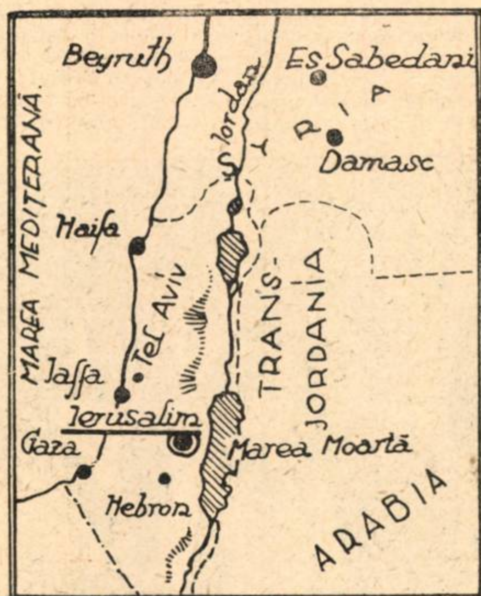
Surîde şi tace. Da, da, el tace.

O muscă navighează prin spațiu. Bâzâitul ei se aude în tăcerea mormântală ca un huruit de elice. Sir Percy Coks se scarpină în barbă și stă țeapăn ca o statue de marmoră... și pe urmă vine deslegarea enigmei, enigmei pasionante, pe care un european nu poate s'o priceapă. Toți ochii sunt atenți la bătrânul luptător, toate privirile îi scrutează atitudinea, musca bâzâe mai departe, căldura devine înnăbușitoare și înfine... Vecinul lui Muskal Pașa se apleacă peste umărul lui și îi șoptește ceva la ureche... și de odată Muskal Pașa poate să citiască, ceeace până atuncea nu știa. Toată lumea răsuflă. Intreaga afacere a durat numai 6 secunde, dar a părut asistenților un secol.

Parlamentul din Transjordania, mai are afară de Muskal Pașa încă doi analfabeți. Dar grație serviciului de „soufleuri" al vecinilor, au putut și aceștia să-și depună jurământul de credință emirului lor, care tot timpul s'a tras nervos de firele bărbii.

După ce toți cei 22 deputați și-au depus jurământul de credință, răsună afară, pe șoseaua prăfuită a capitalei Amman, imnul național transjordanic, o melodie orientală drăguță și nervoasă în acelaș timp, executată în patru timpi și emirul se retrage cu înnalții săi demnitari.

Proaspeții „tați ai patriei", rămân, puțin cam zăpăciți, să se ocupe de afacerile statului. Primul punct al ordinei zilei: numirea unei comisiuni speciale, cu misiunea de a redacta o adresă de mulțumire Inălțimei Sale Emirului... Da, da, politica nu este atât de ușoară...

Harta ținutului.

In fața „Parlamentului"

Părăsesc „parlamentul" în mijlocul tumultoaselor desbateri pentru alegerea comitetului, care va redacta adresa. Trec prin satul acesta de 18 mii de locuitori, care formează capitala țării cu 300.000 suflete și admir pitorescul cârpelor expuse în loc de steaguri la toate casele. Steagurile reprezintă în mod foarte vag și culorile Angliei, căci Transjordania este sub mandat englez.

In trecere, mă opresc pentru câteva minute la „Sfatul Național arab", care este un fel de concurență a „parlamentului". Intr'o cămăruță mică, țin aci sfat așa numiții „adevărați patrioți", cari aruncă adevărate valuri de blesteme asupra „instituției parlamentare" de pe strada principală. Acești „patrioți", au un aspect mult mai fantastic și mai decorativ, decât al „parlamentarilor".

Aci nu există smokinguri cu mănuși galbene, ci numai costume orientale pitorești.

Prezidează șeicul Hassan el Tarawné Pașa, din Kerak, un om cu o aparență sălbatecă, tăiat par'că dintr'un manual de geografie continentală.

Naționaliștii întruniți aci, înjură în cor străinii, cărora le sunt dușmani declarați, înjură pe Emir, care ar fi instrumentul orb al Angliei, înjură parlamentul, care este o creeațiune a Emirului, instituit contra voinței poporului... Și ca final, își povestesc anecdote vesele, despre felul cum se face politică în Arabia.

Și eu trebue să le promit formal, că voiu scrie în „REALITATEA ILUSTRATA", despre politica arabă. După aceasta, lucrurile se vor îndrepta și în țara lor. Ei sunt cel puțin convinși de aceasta. M'am executat. Și cred că speranțele pe care și le-au pus în mine, nu vor fi desmințite...

... Țară fericită... copii fericiți!!! Cât de simplu se oglindește marea politică, în capetele voastre!! In capetele voastre naive, sălbatice, asiatice....

TR. L. MIR.

MISTERELE KREMLINULUI

GUVERNUL sovietic a autorizat un grup de arheologi ruşi, să înceapă săpături în jurul faimosului palat istoric *Kremlin*. Se speră că astfel se vor găsi intrările secrete ce duceau spre misteriosul oraş subteran, despre care legendele descriu lucruri curioase.

Inima acestui labirint de trecători, cripte şi celule, care formau pe vremuri un al doilea oraş, se crede că se găseşte sub cetatea Kremlinului, care a fost clădită în anul 1157 şi în jurul căreia s'a înălţat oraşul Moscova.

Ţarul Ivan al III-lea care a restaurat zidurile de piatră ale Kremlinului, în anul 1462, a început construirea oraşului subteran. In acelaş timp când Moscova se desvolta într'un oraş mare şi falnic, oraşul subteran căpătă şi dânsul o largă extindere. Ţarii şi nobilii puternici cari s'au succedat de-alungul timpurilor, au adăugat mereu alte lucrări de pasagii, camere şi chiar canale cu ape curgătoare pentru a separa şi a îndigui clădirile unuia de a celuilalt.

Legendele vorbesc de incalculabile bogăţii care s'ar găsi ascunse prin aceste subterane. Acolo se presupune că zace vestita bibliotecă a lui Ivan cel Groaznic. O bibliotecă care cuprinde câteva sute de manuscrise de-ale clasicilor greci şi romani, legate în aur şi înfăşurate în scoarţe încrustate cu juvaeruri. Acolo se găsesc poate şi tacâmurile de aur şi argint ale aceluiaş monarh, despre care un celebru călător englez, anume Antolhny Jenckenson, care a vizitat pe Ivan cel Groaznic, spune că ar cântări câteva tone. Se mai găsesc acolo şi alte nenumărate tezaure ale diferiţilor ţari şi nobili, ascunse în timpul diferitelor răsboae. In special marele tezaur pe care Napoleon se aştepta să-l găsiască în Kremlin, dar pe care incendiul din Moscova, isbucnit pe neaşteptate, nu-i dădu timp ca să-l caute.

Ceeace a dat loc la recentele lucrări arheologice, a fost ridicarea unui mausoleu lui Lenin, pe Squarul Roşu, care se găseşte chiar în faţa palatului Kremlin. După ce s'a construit acest mormânt, în faţa a două turnuri cari străjuesc Kremlinul, „Turnul de Alarmă" şi „Turnul Senatului" s'a procedat şi la dărâmarea acestor turnuri. S'a dat atunci peste un drum ce descindea din turnul Senatului, spre nişte cripte misterioase. Profesorul Ignatius Stelleteszky, conducătorul grupului de arheologi ruşi, unul dintre cei mai faimoşi arheologi ai lumii, a declarat, la descoperirea făcută, că poate să fie vorba cu adevărat de una dintre intrările spre oraşul subteran. In tot cazul, lopeţile şi târnăcoapele au intrat imediat în funcţiune.

Squarul roşu, nu-şi datoreşte numele regimului bolşevic de astăzi, ci îl poartă de secole. Aci a fost locul unde se executau de preferinţă, condamnaţii ţarilor. Din Turnul Senatului, Petru cel Mare a privit cum se execută pe acest squar, regimentele care s'au revoltat împotriva lui. Pietrele squarului roşu au fost mereu stropite cu sânge şi numele lui nu mai are nevoe de altă explicaţie.

Nu numai ţarii şi prinţii, — scrie profesorul Steleteszky, — dar chiar şi alţi nenumăraţi membri ai nobilimii şi-au prevăzut casele cu subterane. In camerele acestor subterane, îşi ascundeau de obiceiu bogăţiile. Că existau bogăţii fabuloase, nu mai încape nici o îndoială. Povestirile călătorilor străini cari au vizitat Moscova în aceste timpuri, adeveresc aceasta cu prisosinţă.

Englezul Anthony Jenckenson, despre care am vorbit mai sus, spune că a asistat la o masă împărătească, la care a rămas uimit în faţa desfăşurării bogăţiilor. Două mii de persoane prăznuiau cu tacâmuri de aur şi argint. Cupele de vin aveau toate încrustaţii de pietre preţioase.

Se ştie că Ivan cel Groaznic a fost de o sgârcenie extremă. Dânsul cerea supuşilor să-i prezinte toate darurile primite dela străini. Tot ce era pe placul său trebuia să i se „ofere" neapărat. Aici se găseşte explicaţia pentru ce nobilii şi bogaţii ruşi, din vremea lui, aveau obiceiul să-şi zidiască depozite subterane pentru adăpostirea bogăţiilor. Ivan cel Groaznic şi-a făcut propriile sale subterane dedesubtul şi împrejurul Kremlinului. Şi fără îndoială că dânsul avea mult mai mult de ascuns decât toţi ceilalţi supuşi ai săi.

Cu ajutorul a mii de moscoviţi, tătari şi chinezi, puternicii ţari şi-au ridicat domeniul subteran. Numărul tunelelor, pasagiilor şi camerele secrete, creştea mereu. Munca era în genere executată de oameni ignoranţi, plătiţi eftin, cari nu îndrăzniau să divulge nimănuia secretele. Cine se încumeta totuş s'o facă, era bătut cu cnutul până la sânge. Limbuţii ştiau dinainte ce-i aşteaptă.

Prin labirinturile Moscovei, se puneau şi diferite sperietori. Există o dovadă despre aceasta într'o întâmplare a lui Napoleon Bonaparte, în vremea dezastruoasei campanii din Rusia. Intâmplarea este autentificată prin mai multe documente aflătoare la Paris. Marele pictor francez Leyraud a perpetuat-o într'una din celebrele sale pânze. Iată despre ce este vorba:

Napoleon era bine informat de bogăţiile care se găsesc ascunse în Kremlin. Când armatele sale au pus stăpânire pe Moscova şi a păşit în palatul Kremlinului, s'a adresat cu brutalitate arhiepiscopului care-l întâmpina, zicându-i:

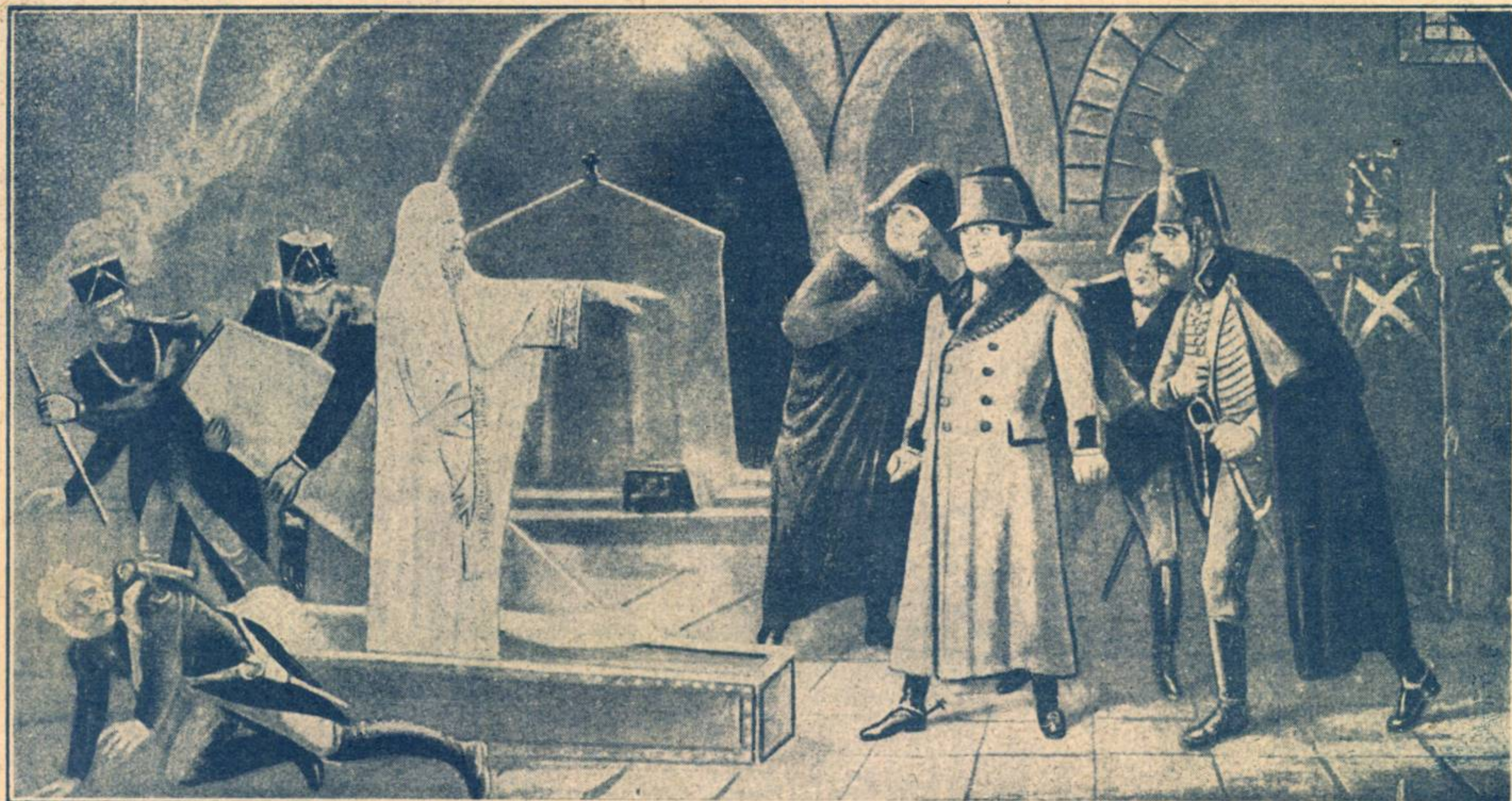
— „Dă-mi bogăţiile bisericilor voastre".

La aceasta bătrânul prelat a răspuns:

— „Majestate, toate vă stau la dispoziţie. Mergeţi şi luaţi tot ce puteţi găsi".

Napoleon dădu îndată ordine ca să fie cercetate toate catedralele şi toate palatele. Nu s'a găsit însă nici o urmă a bogăţiilor pe care se aştepta să le găsiască. La sfârşit, în una dintre criptele catedralei *Uspenski*, soldaţii descoperiră un tunel. Urmând calea acestui tunel, observară că e vorba de un drum care descindea mereu în fundul pământului. Se întoarseră şi raportară împăratului cele descoperite. Napoleon, exaltat, era de astă dată încredinţat că în fine a dat de urma locului secret unde au fost ascunse bogăţiile din Kremlin. Dădu instrucţiuni la doi specialişti de ai săi, cari împreună cu un pluton de grenadiri, porniră să cerceteze tunelul. Trecură trei ore fără ca trimişii să dea vre-un semn de viaţă. Impăratul trimise atunci alţi oameni, ca să vadă ce s'a întâmplat. Aceştia din urmă reveniră după o oră şi raportară următoarele:

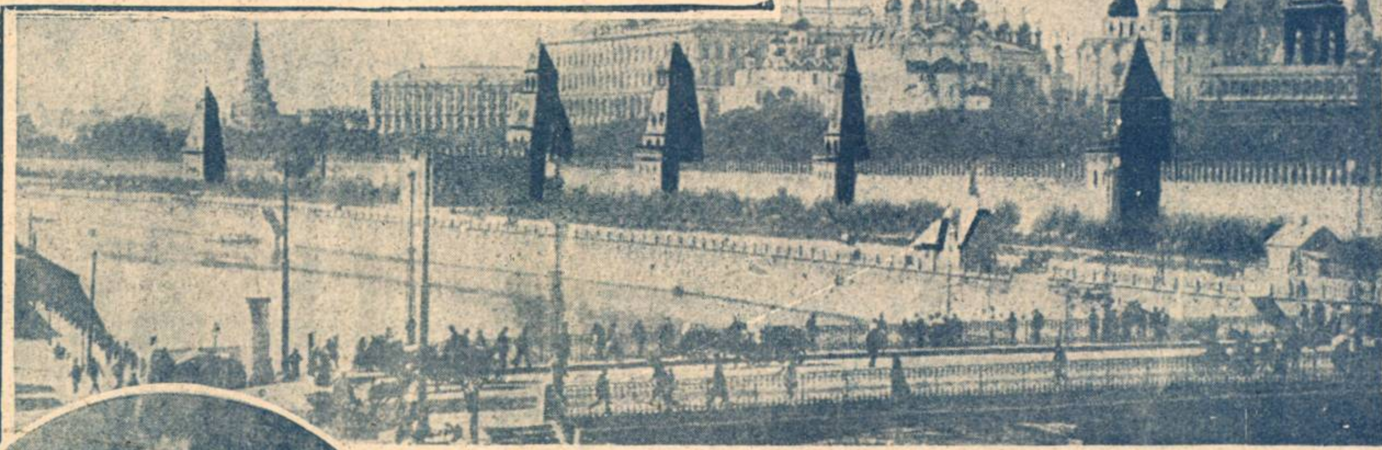
— „Sire, am urmat drumul pasagiului subteran şi am coborât treptele. Am ajuns în faţa unor porţi grele şi ferecate. A fost cu neputinţă să deschidem aceste porţi. Despre acei cari au plecat înaintea noastră nu avem nici o ştire".

Tabloul cunoscutului pictor francez Leyraud, **reprezentând scena când** Napoleon **pătrunse în cripta secretă din Moscova**

Intrigat, Napoleon porni el însuş în fruntea unei puternice gărzi, ca să deslege taina dispariţiei oamenilor săi. Şi aşa a ajuns în faţa porţilor ferecate. Cu ajutorul dinamitei porţile se dădură înlături şi împăratul împreună cu suita se pomeniră într'o cameră imensă. De-asupra pereţilor de piatră atârnau vechi icoane în bronz, iar în nişe săpate în pereţi, se găsiau nenumărate statui investmântate cu haine scumpe şi împodobite cu juvaeruri. Cadavrele soldaţilor cari au fost trimişi întâi, zăceau în apropierea porţilor sfărimate.

Interiorul încăperii atât de stranii, cuprindea şi un număr de douăsprezece sicrie. Unul din aceste sicrie, părea mult mai greu decât celelalte şi avea o înfăţişare bizară. Atenţia lui Napoleon se opri asupra acestui sicriu şi ordonă să fie deschis.

Palatul Kremlin de astăzi. In fund se vede catedrala Uspenski

Un tablou deteriorat al celebrului pictor rus REPIN, în care „Ivan cel groaznic" e înfăţişat strângând în braţe cadavrul fiului său pe care l-a omorît el însuş.

Când capacul a fost ridicat, scheletul unui preot, învestmântat într'un giulgiu alb, se ridică şi arătă cu mâna spre împărat. In acelaş timp, un zgomot straniu se produse. Marele Napoleon călit în atâtea lupte grele, n'a putut totuş să reziste spaimei. Impreună cu toţi cei cari îl urmau, se repezi spre poartă şi alergă în grabă spre eşirea din tunel. Revenit la suprafaţă, fu întâmpinat de vestea incendierii Moscovei. Aceasta este întâmplarea „micului caporal" din subteranele Moscovei. Incendiul Moscovei nu-i mai dădu un al doilea prilej de cercetare.

O explicaţie interesantă, care dovedeşte că întâmplarea de mai sus n'a avut nimic supranatural, s'a făcut cu mai mulţi ani mai târziu, atunci când Lenin a ordonat ca să se facă săpături dedesubtul catedralei Uspenski. Cercetători, printre cari se găsiau câţiva arheologi de seamă, au găsit într'adevăr, o criptă cu mai multe sicrie. Intr'unul dintre acestea s'a găsit corpul mumifiat al unui bătrân arhiepiscop. Când s'a încercat urnirea corpului, acesta rezista şi zgomote stranii veniră dintr'un colţ al zidurilor. Majoritatea lucrătorilor au fost atât de înspăimântaţi la auzul sunetelor, încât o luară la fugă.

Bătrânul arhiepiscop era însă înmormântat împreună cu vesmintele aurite şi presărate cu pietre preţioase. Arheologii doriau să scoată intacte aceste vestminte. De aceea, în ciuda zgomotelor ce veniau dinspre ziduri, merseră şi căutară să ridice cadavrul. Astfel s'a putut constata că bătrânul arhiepiscop era prins de cosciug cu nişte lanţuri. Lanţurile aveau în acelaş timp o ramificaţie care se pornia de la fundul cosciugului până la pereţii criptei. In pereţi era instalat un aparat rudimentar, care producea un zgomot asemănător loviturilor de ciocan ale fierarilor. Când se ridica corpul din cosciug, aparatul începea să funcţioneze. Foarte simplu deci, dar în acelaş timp de un efect extraordinar pentru cei superstiţioşi.

Iată dar un indiciu pentru verosimilitatea întâmplării lui Napoleon Bonaparte. Este posibil că porţile erau şi ele prevăzute cu oarecari mecanisme ingenioase, capabile să ucidă pe acei cari reuşiau să le deschiză. Desigur că primii trimişi ai lui Napoleon au descoperit secretul deschiderii porţilor şi după aceea acestea s'au închis din nou omorându-i.

Profesorul arheolog Stelletezky a găsit în *Turnul Rotund*, unul dintre cele 12 turnuri cari străjuiesc palatul Kremlinului, evidenţe asupra unui pasaj subteran care ducea într'o parte spre palat şi în cealaltă spre o secţiune a Moscovei numită „Oraşul alb". Profesorul a mai găsit urme de drumuri subterane sub *Turnul Varvarscki*, sub fostul spital Golytzin şi sub zidurile a două mânăstiri. Toate aceste drumuri subterane, urmează să fie cercetate cu amănunţime.

Ceeace lumea ştiinţifică speră să găsiască cu deosebire în urma lucrărilor arheologice întreprinse, este vestita bibliotecă a lui Ivan cel Groaznic. In nenumărate documente ale vremii se vorbeşte despre valoarea şi raritatea acesteia. Se spune că biblioteca ar fi cuprins vre-o opt sute de manuscrise pe pergament. Majoritatea acestora erau greceşti, dar se găsiau şi multe latine. Sunt indicii sigure chiar şi asupra autorilor acestor manuscrise. Unele dintre nume, cum sunt acelea ale lui Cicero, Suietonius, Tacitus şi Polybius, ne sunt chiar familiare. Se găsiau însă şi unii autori necunoscuţi pentru cercetătorii clasicilor. Printre documentele latine, se spune că s'ar găsi şi povestea lui Titus Livius. Toate pergamentele erau păstrate în scoarţe aurite şi împodobite cu pietre preţioase.

* * *

Cronicile timpului sunt pline de cruzimile lui Ivan cel Groaznic. Contemporanii acestui autocrat spun despre dânsul că ar fi fost un bun orator şi că era chiar foarte bine pregătit în chestiuni teologice. Avea obiceiul, mai ales după ospăţuri, când era sătul de mâncare şi băutură, să spună versuri. Ţarul acesta era un Nerone barbar. Nu era numai un despot, care a ordonat nenumărate execuţii groaznice, dar chiar cu mâinile sale a ucis pe patriarh şi pe propriul său fiu. Un elefant ce i s'a trimis în dar din Persia şi care refuză cu încăpăţânare să îngenuncheze în faţa lui, fu osândit la moarte.

Cu toate acestea, Ivan cel Groaznic era acela care, întâiul, a căutat să introducă primul tipar la Moscova şi sub domnia lui, a apărut prima carte bisericească în limba slavonă.

Descoperirile vor stârni desigur, aceeaş senzaţie, pe care a stârnit-o şi găsirea relicvelor din vremea lui Tutankamon.

(N. L. R.)

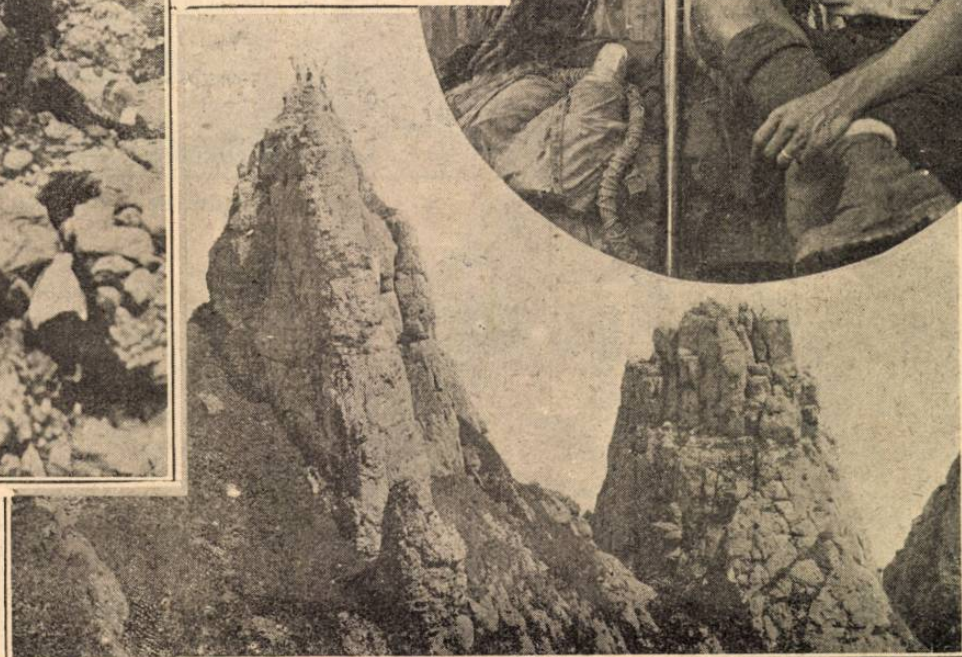
IN BUCEGI

De multe ori, excursiunile în munți sunt fatale, cum s'a întâmplat acum câți-va ani, unui turist, care s'a prăbușit de pe o stâncă, în prăpastie.

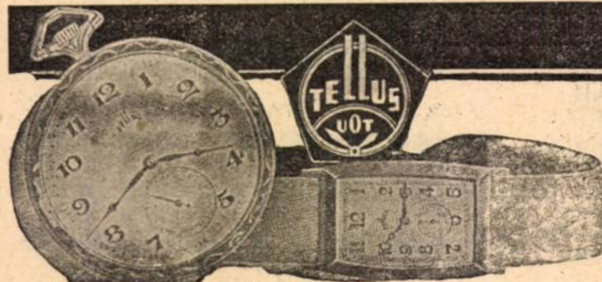
Un prieten al său, d. Dem. Stoenescu, însoțit de câți-va tovarăși, a urcat, în vara aceasta, aceeaș stâncă, unde a înfipt o cruce de metal, în amintirea amicului său mort.

Alpinismul, — cățăratul pe munți, — se practică foarte mult și la noi în țară, mai cu seamă în regiunea Bucegilor.
Vara se pot vedea zilnic excursioniști, femei și bărbați, cari urcă echipați coastele repezi și piscurile înalte

Fantoma care mă urmăreşte

de Fay Wray

URSITA fiecăruia este scrisă în stele", spune învăţătura poporului. Pentru mine, ursita-mi pare a fi fost scrisă în acompaniamentul „Marşului Nupţial". Inţeleg prin aceasta, minunatul marş din opera lui Richard Wagner „Lohengrin", care mă urmăreşte ca o adevărată fantomă, — de care nu mai pot scăpa, — din ziua în care am început să interpretez, alături de Erich von Stroheim, rolul principal din „Marşul Nupţial", primul meu film, şi fără falşă modestie, marele meu succes.

Nu sunt o admiratoare înfocată a muzicei wagneriene, şi până acum niciodată n'am dat prea multă atenţie „Marşului Nupţial", pe care diferitele capele îl intonau. Muzica lui Wagner este însă leitmotivul filmului cu acelaş nume pe care l-a realizat Stroheim, şi de atunci am simţământul că întreaga lume, că spaţiile vibrează de această melodie.

Intru din întâmplare într'un restaurant. Capela cântă. Ce credeţi că răsună în local? Bine înţeles „Marşul Nupţial". Cu siguranţă că este o coincidenţă.

In aceeaş seară, intru într'un cinematograf. Nici nu mi-am ocupat bine locul şi orhestra începe... „Marşul Nupţial" al lui Wagner. Este un film, în care fiecare act ne aduce o nouă căsătorie, şi muzica îi dă mereu cu... nu-i mai spun numele.

Sunt invitată la o serată dansantă. De astă-dată am scăpat de muzica lui Wagner. In schimb, perechile se înlănţue frenetic în acordurile spasmodice ale jazz-ului care intonează pe limba lui „Marşul Nupţial" al lui Mendelsohn.

O prietenă este în ajunul căsătoriei. Conform obiceiului o vizitez într'o după amiază. Adică vreau s'o vizitez, căci la uşă aud un duet de vioară şi pian, executând bine înţeles marşul lui „Lohengrin". Servitoarea care îmi deschide, îmi spune că fraţii prietenei mele „se exersează pentru ziua nunţii".

Artista americană de cinematograf Fay Wray

Cred că nu o să-mi luaţi în nume de rău, faptul că am renunţat să-mi mai văd în acea zi prietenii şi că am fugit cât am putut mai repede.

Enervată, m'am întors acasă şi, pentru a-mi linişti nervii, vreau să ascult puţin radio.

Prinsei tocmai o conferinţă despre... muzica lui Wagner şi ca ilustraţie... „Marşul Nupţial". Dacă nu intra în momentul acela servitoarea în cameră, distrugeam haut-parleurul.

— „Ce-aveţi duduie, nu vă simţiţi bine?..

— „Sunt puţin enervată, Mary!".

— „Păi lăsaţi, duduie, că vă ştiu eu leacul!".

Şi cât ai clipi, patefonul meu, — trebue să ştiţi că ador patefonul, intonează cea mai teribilă dintre melodii.

Aţi ghicit cu siguranţă despre ce cântec e vorba. Mare minune că n'am dat-o afară pe Mary, biata fată.

M'am încuiat în dormitor şi am început să cânt la pian. Vreau să cânt un tango, o romanţă, orice, numai să scap de acea obsesie. Degetele mele sunt rebele la orice poruncă şi fără voinţa mea cânt... — dar e îngrozitor!!! — „Marşul Nupţial".

Mary o fi ascultând la uşă şi cu siguranţă că-şi spune c'am înnebunit.

Dar ce vreţi? Sunt sugestionată de această muzică.

Voiu fugi undeva departe, pe o insulă uitată de oameni, unde nu există nici cinematografe, nici restaurante cu orhestre, nici prietene care se mărită, nici radio, nici patefoane, nici piane, ci numai natura aşa frumoasă şi fără marşuri nupţiale.

Dar ce mă fac, dacă într'o bună dimineaţă păsările mă vor trezi, ciripind „Marşul Nupţial"?

FAY WRAY

Şi „starurile" sunt superstiţioase

CLARA BOW este convinsă că pudriera pe care şi-ar cumpăra-o singură, i-ar aduce nenoroc. De aceea ea nu întrebuinţează decât pudriere dăruite. La întrebarea, de unde are această superstiţie, nu ar putea răspunde nici ea.

* * *

Cea mai neagră prevestire ar fi pentru EVELYN BRENT începerea unui nou film într'o Vineri.

* * *

Micuţa MARY BRIAN nu priveşte niciodată în oglinda din garderoba ei, dacă nu şi-a desbrăcat mai întâiu mantoul şi pălăria. Contrariul i-ar aduce mari nenorociri — aşa crede ea.

* * *

GEORGE BANCROFT, minunatul interpret din „Nopţile din Chicago" şi pe care-l vom revedea în cursul actualei stagiuni în câteva producţii superioare, se teme, ca dealtfel majoritatea dintrei noi, de a-şi aprinde ţigara dela un chibrit, la care şi-au aprins-o alţi doi înaintea lui.

* * *

NANCY CARROLL — nu o cunoaşteţi încă, dar o veţi vedea în curând în rolul principal din „Nunta cu Repetiţie", — poartă în permanenţă o lăbuţă de epure, care o apără de orice rău şi o şi ajută la nevoie.

Poşta cinefililor

Henrido Feldwald & Lyon Jongordo (Doamne ce firmă lungă!). Iată adresele: Ben Lyon, John Gilbert, Douglas Fairbanks şi Bébé Daniels : c/o The Standard Casting Directory Inc. 614 Taft Building Hollywood Cal. U. S. A. Ivan Petrovich: bei Greenbaumfilm Berlin S. W. 68 Kochstrasse 64. Werner Fuetterer : Berlin Halensee Pulsbornerstrasse 1. Ivan Mosjoukine : Berlin W. Kurfürstendamm 195. Marcela Albani: Berlin W. Kaiseralee 172.

M. Epureanu. Dacă am sta să vă dăm adresele celor mai renumiţi actori de cinematograf, ar trebui să umplem cele 28 pagini ale revistei noastre numai cu aceasta. V'ar place? Mary Kid: c/o The Standard Casting Directory Inc. 614 Taft Building Cal. U. S. A.

Brânduşa. Ben Hur : Ramon Novarro, May Mac Avoy, Francis Bushmann.

M. Wolodarski. Jackie Coogan are 14 ani, Tom. Mix: c/o The Standard Casting Directory Inc. 614 Taft Building Cal. U. S. A.

Vercingetorrix. Pentru a putea face parte dintre elementele unei case de filme, trebue să vă fi afirmat întâi printr'un talent accentuat în teatru, sau ca talentul să vă fi fost recunoscut de un regisor care să vă angajeze. In România există 2—3 case de filme.

Aurora Jebeleanu. Dacă credeţi că într'adevăr aveţi aptitudini pentru cinematograf, adresaţi-vă unuia dintre regisorii noştri, — Jean Mihail, Horia Igiroşanu — cari vă vor îndruma. In tot cazul vă sfătuesc să nu vă faceţi iluzii, căci cinematograful e foarte greu, şi pentru a reuşi, trebue să ai aptitudini cu adevărat excepţionale.

Josephina Mateyka. Adresa d-rei Lisl Goldarbeiter: Freilagergasse 5 Wien II, Austria.

Th. 432. Charlie Chaplin a turnat după „Circul", un film intitulat „Luminile Oraşului". Acum va apărea într'un film sonor, în care toţi interpreţii vor vorbi, afară de dânsul.

Surica Simon. Vă pot spune adresa lui Werner Fuetterer: Lehmem Berlin Steglitz Kleistrasse 27. Scrisoarea nu o putem expedia deoarece e scrisă în româneşte. Dacă vreţi să-i scrieţi, scrieţi-i în germană.

Maria S. Alfons Fryland, Berlin Schmargendorf Ruhlaer Strasse 15.

Gerda M. Asta Nielsen este daneză. S'a născut în 1883 la Copenhaga. Este căsătorită cu Grigori Chmara.

Martha-Iaşi. Ana May Wong este actualmente la Berlin. Locueşte la Hotel Esplanade.

A. R. X. Soţia lui Harry Liedtke este Christa Tordy. Locueşte la Berlin Gruenewald Bismarckalee 16.

Jeana Ploeşti. Paul Richter: Berlin Tanentzienstrasse 10. S'a născut la Viena în 1895.

CONCURS CINEMATOGRAFIC

Pentru a stimula pe cititorii noştri şi pentru a ne putea da seama de cunoştinţele lor, în domeniul atât de interesant al cinematografiei, instituim un interesant concurs cu premii, pentru cititorii noştri.

Incepem, chiar în numărul prezent, publicarea unor întrebări, nu prea grele, în legătură cu viaţa vedetelor internaţionale ale ecranului, cu marile filme pe care le-aţi văzut, etc.

Vom publica în patru numere consecutive câte 10 întrebări. In total vor fi deci 40 de întrebări, la care veţi avea a răspunde. Toţi câţi vor da minimum 30 de răspunsuri exacte, vor căpăta câte o fotografie mare, autografiată a uneia dintre vedetele preferate.

Pentru cititorii din Capitală se acordă ca premiul I un permanent gratuit de două locuri, pe timpul de şase luni, la Cinematograful „Select".

Răspunsurile se vor trimete redacţiei în plic închis, purtând menţiunea : „Concursul Cinematografic", şi numai după publicarea ultimelor zece întrebări.

Termenul ultim al înaintării răspunsurilor va fi data de 15 Noembrie. Plicurile sosite după această dată nu vor fi luate în considerare.

Deasemenea fiecare participant la concurs va menţiona în scrisoare şi numele a trei interpreţi, dintre cari redacţia va alege unul, a cărui fotografie autografiată va fi dată ca premiu participantului respectiv, bine înţeles numai în cazul că a dat numărul necesar de răspunsuri.

SACUL CU INTREBARI

1. *Care este ultimul film, realizat de regretatul regisor Mauritz Stiller şi în care Jannings interpretează rolul principal?*
2. *Cu cine este căsătorită Florence Vidor?*
3. *Care este cel mai mare rol, din cariera acestei actriţe?*
4. *Cine l-a descoperit pentru film pe Adolphe Menjou.*
5. *Care este culoarea părului lui Evelyn Brent şi cu ce se ocupa înainte de-a ajunge în studio?*
6. *In care film interpretează Charles Rogers rolul unui aviator şi care este porecla acestui interpret?*
7. *Care este filmul extras după leit-motivul unei arii celebre din Wagner, film în care regisorul interpretează şi rolul principal şi cine este acest regisor?*
8. *Cum sună numele complet al societăţii producătoare de filme, Paramount?*
9. *Cine este creatorul filmului „Chang"?*
10. *Care este filmul realizat de societatea „UFA" în Ungaria, ca şi „Rapsodia Ungară" şi care este regisorul acestor două filme?*

Curiozităţi ştiinţifice

UN CEASORNIC DEŞTEPTATOR PENTRU SURZI

Un tâmplar german surdo-mut, Michael Vimmer, a reuşit să construiască un ceasornic-deşteptător pentru surzi. Iată în ce constă acest dispozitiv, destul de simplu de altfel şi capabil să trezească din somn, la o oră anumită, pe o persoană, ce nu aude

nici cel mai puternic sgomot. Un mecanism al ceasornicului, care se declanşează exact la ora fixată pentru deşteptare, pune în mişcare o minge de cauciuc, având o greutate de 270 grame, şi o proectează drept pe faţa sau corpul celui ce doarme. Cunoscută fiind deosebita senzibilitate tactilă a surzilor, acest mijloc este suficient pentru a-i deştepta chiar şi din somnul cel mai adânc.

DEZVOLTAREA INTESTINELOR, DUPA NATURA REGIMULUI ALIMENTAR

Un naturalist german a făcut nu de mult o serie de măsurători, relative la lungimea şi greutatea stomacului şi intestinelor la diferiţi guzgani. Ca rezultat al cercetărilor sale, el a constatat că, hrănind guzganii numai cu alimente vegetale, aceştia aveau intestinul gros mai lung şi mai puternic, decât în cazul unui regim de alimentaţie carnivoră, în timp ce, intestinul subţire devenia mai scurt şi mai slab.

Raportat la greutatea şi lungimea intestinului gros era deasemenea mai mare la guzganii cu regim vegetarian, iar aceea a intestinului subţire, mai mică, decât a organelor corespunzătoare, la guzganii hrăniţi cu carne. Apendicele şi stomacul erau mai grele la animalele vegetariene.

O UMBRELA DE PLOAIE INTR'O POŞETA

Ilustraţia reprezintă o invenţiune extrem de practică a unei umbrele de ploaie, de dimensiuni normale, care poate fi demonta-

tă şi strânsă, cu ajutorul unui mecanism simplu, în aşa fel, încât să încapă cu uşurinţă într'o poşetă de damă.

CUM TRAESC ALBINELE IARNA

După cum se ştie, albinele se odihnesc în timpul iernei; totuş, ele nu trăesc în acest timp într'un somn de hibernare, ca unele animale. Pentru a nu înţepeni şi amorţi, ele se mişcă incontinuu. In afară de aceasta, ele se strâng într'o grămadă mare, sferică, la suprafaţa căreia albinele stau apropiate una de alta, pentru a alcătui astfel un înveliş izolator. In interiorul acestei sfere temperatura se menţine, în general, la vre-o 15° C. graţie mişcărilor continue, transformate în căldură. Dacă albinele nu sunt îndeajuns de hrănite, ele se surmenează şi mor de epuizare. Dacă, dimpotrivă, hrana este prea îmbelşugată, temperatura se ridică tot mai mult şi regina începe să depună ouăle.

CAT PLOUA INTR'O ZI, PE TOT PAMANTUL

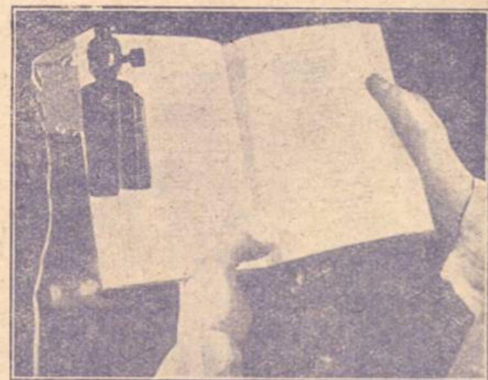
Sunteţi curioşi să ştiţi câtă ploaie cade în mijlociu, într'o singură zi, pe întreaga suprafaţă a pământului? Ca să ne facem o idee de ce reprezintă această cantitate, să ne închipuim că toate ploile ce se abat asupra globului ar fi concentrate într'un singur loc şi ar servi să umple cu apă un bazin.

Ei bine, acest bazin, care ar putea fi complet umplut cu apă, într'o singură zi, ar avea o suprafaţă de peste 1000 kilometri pătraţi şi o adâncime de 3 metri.

Această cantitate ar fi desigur suficientă ca să satisfacă toate nevoile agriculturii şi să înlăture orice secetă, dacă ploile ar fi repartizate în mod uniform, pe suprafaţa pământului şi dacă zilele de ploaie ar alterna normal, cu cele de soare, ceeace evident este departe de a fi cazul general.

O LAMPA PRACTICA PENTRU CITITUL IN PAT

Ilustraţia reprezintă o lampă simplă şi practică, care ne permite să citim seara în pat, în mod comod, fără a deranja cu lumina pe celelalte persoane şi fără a fi nevoiţi la urmă să ne dăm jos din pat, pentru a stinge lumina.

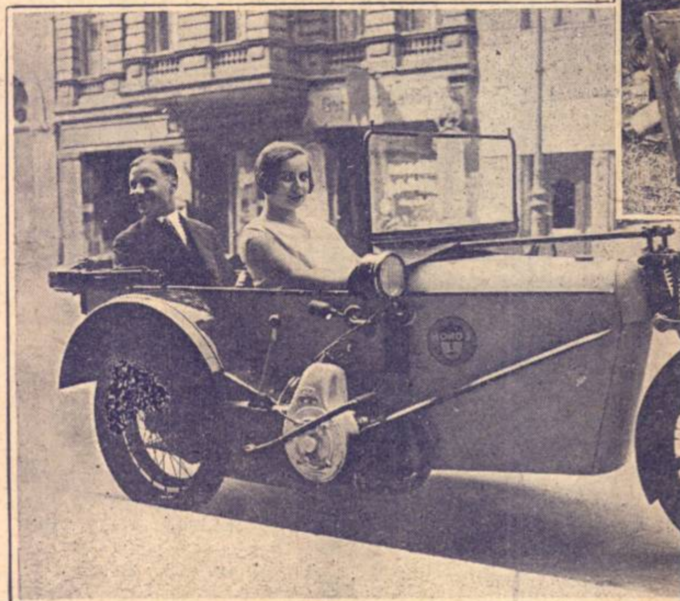
O lampă electrică legată cu un şnur la priza de lumină este fixată printr'un mecanism simplu de scoarţa cărţii ce-o citim. In chipul acesta, lumina ei, protejată de un mic abat-jour, cade direct asupra filei din carte, nu oboseşte ochiul şi lasă restul camerei în întuneric.

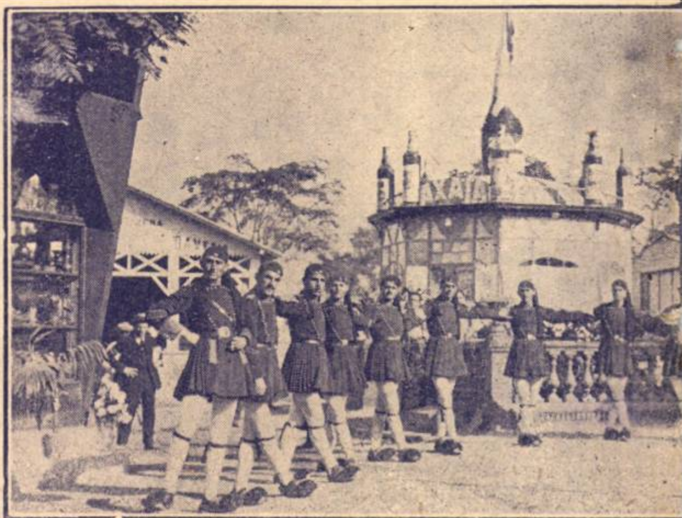
Dreapta: *O fabrică de automobile din Germania, a lansat un nou model de mașină, care se poate transporta și demonta, după cum se poate vedea din fotografia noastră.*

Jos: *Un nou model de cicloneță, care poate servi la transportul de pasageri și de mărfuri. Poate fi condusă foarte ușor, fără permis de circulație și este considerată ca motocicletă cu toate că are aspect de automobil.*

Stânga: *Trupele engleze au început să părăsească Rhenania. Iată o scenă impresionantă de rămas bun, între soldații englezi și germani.*

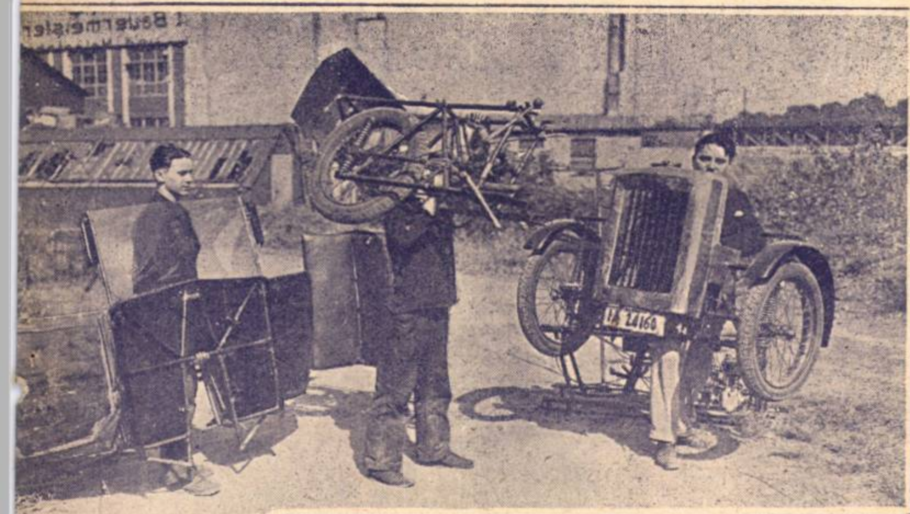
La Salonic a avut loc o mare serbare sportivă, la care au luat parte câteva mii de participanți.
(Foto *Tr. Biciolla*)

Jos : *Serviciul religios, oficiat la inaugurarea terenurilor de tennis ale clubului sportiv* Juventus.

Sus: A. S. R. Principesa Ileana *pe plaja „Sportului Gorjan", inconjurată de public.* La dreapta: *d. Gh. Tătărăscu;* la stânga: *d-na Schileru, d-ra Cămărăşescu şi d-na Aretie Tătărăscu.*

(Foto Alex. Caribol)

DOUĂ FRUMUSEŢI: *Fotografia noastră din dreapta sus, înfăţişează pe d-ra* Milada Dostal, *Miss Cehoslovacia, proclamată zilele trecute la Praga, în entuziasmul unui numeros public asistent, iar cea de jos, pe* Miss Rosie Grinnel *cea mai frumoasă indiană din Statele Unite.*

UN ALBUM DE PREŢ. *De curând a sosit la Paris, un original german* Anton Hauptmann, *care a pornit în 1922 din Berlin, pentru a face ocolul lumii, cu scopul de a strânge într'un registru semnăturile autografe ale celor mai celebri oameni ai timpului.*

El a străbătut până acum toate cele 5 continente, strângând un număr enorm de autografe, prin tre care figurează cele a:

420 regi şi principi.
400 diplomaţi.
31 cardinali.
60 maharadjahi.
4200 oameni de stat, fără a mai socoti artiştii, aviatorii, scriitorii, poeţii, etc.

Un american bogat i-a oferit un milion de franci (7 milioane lei) pentru interesanta sa colecţie.

Fotografia alăturată reprezintă autografele miniştrilor din cabinetul italian, în frunte cu d. Benitto Mussolini.

FILE RUPTE DINTR'UN ZIAR

de **J. T. B. LIPPENS JR.**, tradus din Olandeză de **Norbert...**

„Toate acestea mă înspăimântă, nu ştiu dece. Ceiace importă, pentru moment, e să rămân calm. Şi tocmai acum aceasta îmi este imposibil.

Sunt un om calm şi ştiu să mă stăpânesc totdeauna, dar enervarea în care trăesc, în ultimul timp e grozavă.

Eri am intrat într'o berărie şi am cerut un pahar de bere. Spre mirarea mea, chelnerul se uită la mine, ca şi cum m'ar examina cu atenţie. Dar aceasta poate să fi fost închipuire. Totuş cum se explică că un domn, care şedea în faţa mea, mă tot spiona pe furiş?

Cineva se tot ia după mine. Când merg pe stradă, aud paşi îndărătul meu şi, dacă mă întorc, nu văd pe nimeni. Cel care mă urmează trebue să fie foarte iscusit, ca să ştie să dispară totdeauna, aşa de repede.

Banii nu i-am atins încă. Numerele sunt cunoscute şi, dacă m'aş duce în străinătate, pentru a încerca să-i schimb acolo, aş da de bănuit şi aş fi urmărit.

Agatei nu-i spun nimic. Aş vrea eu, dar când mă priveşte, cu ochii ei negri şi reci, par'că mi-ar înfige un cuţit în inimă. Perlele pe care i le-am dat, sunt de aşa mare valoare, încât ea nu crede că sunt adevărate. Imi vine a râde! La ce mi-au folosit ele?

Totuş prezenţa Agatei mă linişteşte şi frica-mi dispare, când ea e lângă mine. Dar mă roade gândul că ea nu-mi aparţine numai mie.

Eri m'am certat puţin cu dânsa din pricina aceasta. I-am reproşat infidelitatea ei. A surâs obosită şi mi-a zis: „Ce vrei, să trăiesc din vânt? Sau poate-ai crezut că acele câteva nenorocite perle falşe ale tale, ar putea produce ceva?"

Când am menţinut cu tărie că perlele erau adevărate, mi-a răspuns cu răceală: „Cu atât mai rău". M'am speriat grozav şi n'am mai vorbit despre aceasta.

Nu mai pot dormi şi mă primblu toată noaptea, încolo şi încoace, prin odae. Şi mi-e imposibil să lucrez, aşa că, de câteva săptămâni, îmi lipseşte până şi strictul necesar pentru existenţă.

Seara mă duc la Agata, dar trebue să plec când vine un altul. Jur eu în fiece dată că, de se va mai întâmpla aceasta, n'am să-i mai pun piciorul în prag, totuş revin.

De fapt ea a pus totul la cale. Intr'o seară, când eram la ea, îmi zise: „N'ai nici un pic de îndrăzneală. Nu eşti unul din acei oameni, cari se îmbogăţesc deodată. N'ai să reuşeşti niciodată."

Am întrebat-o ce ar dori să fac. A dat din cap şi a exclamat descurajată: „Eh!"

Intr'altă seară, când am fost din nou la dânsa, îmi zise că trebue să plec la 9 jum., căci vine baronul Z. I-am făcut tot felul de reproşuri şi la urmă am înjurat-o chiar. Nu-mi răspunse, dar dete din umeri. La urmă zise:

„Când ai să-mi poţi da diamante şi perle, ca ale baronesei Z. şi ai să-mi asiguri un venit corespunzător — nu poţi spune că-ţi cer prea mult — atunci voiu fi numai a ta, ţi-o făgăduesc. Inainte, însă nu!"

A doua zi căpătă diamantele şi perlele. Nici nu-şi dădu osteneala să se uite la ele, le aruncă pe masă şi zise:

„Ah! nici nu-s măcar veritabile!"

Am avut un moment impresia c'am să-mi pierd conştiinţa. Dar am ştiut să mă stăpânesc, mi-am luat pălăria şi am eşit repede.

. . . .

Eri am numărat banii pentru a suta oară şi simţiam că-mi vine să nebunesc, la gândul că nu puteam să cheltuesc o lescae şi că suferiam de foame c'o astfel de comoară, în stăpânirea mea. Situaţia pe care o am e teribilă. Aseară, când m'am dus la Agata, i-am spus: „Pentru Dumnezeu, dă-mi o felie de pâine că mor de foame." Ea-mi dădu câteva felii de pâine cu unt şi o ceaşcă de cafea.

Pe când mâncam, ea începu deodată să plângă în mod bizar, fără lacrimi, c'un suspin uscat. Era întâia oară, de când o cunoşteam, că plângea. M'am sculat şi i-am dat să bea apă. Când îşi reveni puţin, îmi zise:

„Dobitoc incorigibil". Apoi căzu adânc pe gânduri.

. . . .

Starea mea devine din ce în ce mai mizerabilă. Mi-e ruşine să cerşesc la Agata şi sufăr îngrozitor de foame. Rămân până târziu, după prânz, în pat, mă îmbrac apoi, şi hoinăresc prin oraş. Prin cafenele nu mai dau. De când am observat că mi se face foame, dacă mă spăl dimineaţa, nu mai mă spăl de loc şi sunt din cauza aceasta foarte murdar. Până când va mai dăinui această stare?

Frica mea sporeşte pe zi ce trece. Am observat, dela un timp, că Agata caută să mă iscodiască. Dar ştiu să evit cu şiretenie, un răspuns direct. Nu mă îndoiesc că m'ar trăda, dac'ar afla ceva, fie numai pentru a avea recompensă. Afară de aceasta, mă urăşte grozav şi numai de teamă nu mă dă afară.

. . . .

Eri, era în 15 ale lunei şi gazda a venit cu socoteala. Am rugat-o să mai aştepte o săptămână. A început să facă scandal, dar când a văzut că tot nu-i chip să ajungă la un rezultat, a dispărut, bombănind. Seara, pe la şease am căpătat un ziar. De fapt era destinat unui alt locatar dar eram curios să văd dacă nu conţine nimic referitor la afacere. Fui ca trăsnit cetind:

„Dintr'o sursă sigură poliţia a căpătat indicaţiuni, care vor conduce, probabil, la descoperirea asasinului baronesei Z."

Aveam impresia că mă aflu pe marginea unei prăpăstii. Am eşit îndată în stradă şi am hoinărit, până târziu noaptea. Când mi-am venit în fire, pe la 11 seara, mă găsiam într'un parc. Am luat hotărîrea să execut numaidecât planul pe care-l chibzuisem şi m'am dus la locuinţa Agatei. Era 11 jum. când am ajuns acolo.

„Te-am aşteptat toată seara", spuse ea. „S'a întâmplat ceva?"

„Nimic extraordinar" răspunsei eu, uitându-mă fix la dânsa. N'am văzut-o niciodată râzând. Obrazul îi era palid şi părea şi mai palid, din cauza părului ei lucios şi neted. Ochii ei negri erau stinşi, parc'ar fi fost morţi.

Mă apropiai de ea şi-i zisei cu vocea înăbuşită:

„Am făurit un plan, am fost trădat şi am să mă răzbun de această trădare."

Fără să vrea, se dete câţiva paşi înapoi.

„Ce vrei să zici?"

O apucai de braţ: „Să nu spui că nu ştii nimic. Am să te ucid."

„Eşti nebun" îmi zise aproape şoptind, „ştiu ce vrei să zici. Eşti un măgar."

„Nu într'atâta măgar, încât să te las să trăeşti."

. . . .

S'a făcut.

. . . .

O Doamne! Innebunesc când mă gândesc la cele întâmplate. Am gătuit-o. Până 'n ultimul moment a susţinut că nu mă trădase şi eu n'am crezut-o. Şi apoi a venit această ştire:

„Ucigaşul baronesei Z. a fost arestat. E un individ cunoscut din lumea răufăcătorilor, un oarecare S. de B." (*).

Prin urmare, ea nu mă trădase.

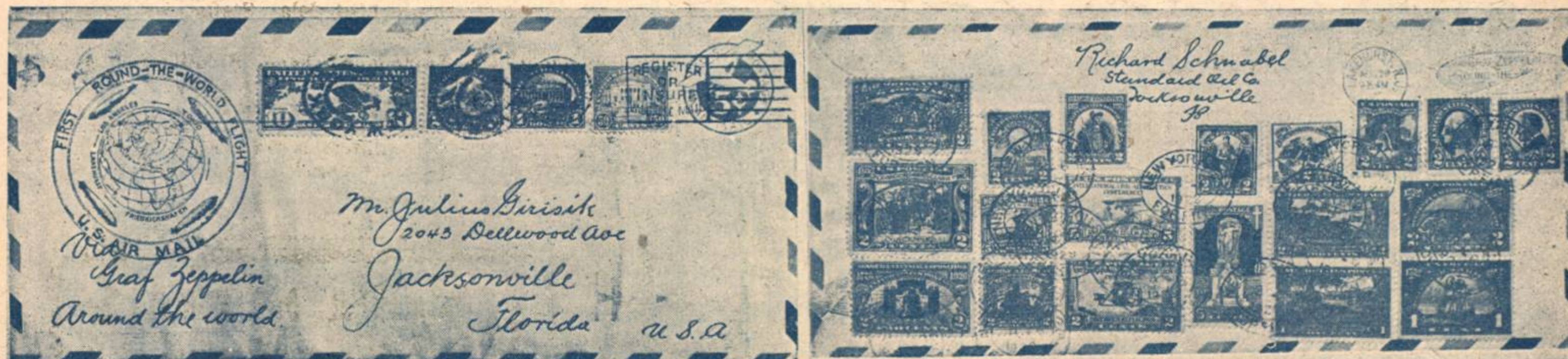
Un sentiment straniu mă cuprinde, ca şi cum aş înţepeni. Mâinile îmi sunt reci ca ghiaţa. Mi-a devenit imposibil să mai gândesc..."

Cu aceste notiţe în buzunar, fu găsit, în timpul unei crize de nervi, tânărul student în litere Ferdinand Leonor. A fost dus la o casă de sănătate.

Dacă se va vindeca vreodată, va trebui să se justifice înaintea tribunalului de omorurile săvârşite, uciderea baronesei Z. şi domnişoarei A. C. Dar doctorul care-l îngrijeşte, susţine că boala lui nu se poate vindeca.

*) Legile olandeze interzic publicarea completă a numelui unui acuzat sau condamnat. Se dau numai iniţialele.

Ocolul pământului în 22 zile

Domnul RICHARD SCHNABEL din Jacksonville (Florida, — U. S. A.) a trimis o scrisoare care a făcut ocolul lumii în 22 zile, cu dirijabilul „Graf Zeppelin" în ultima-i călătorie. Scrisoarea poartă toate stampilele din parcurs și după reprimirea ei la Jacksonville, a fost expediată în Europa într'un plic separat și se află actualmente în posesiunea domnului JULIUS GIRISIK, directorul „Băncii Poporului" din Cristur, (jud. Odorhei). Scrisoarea prezintă și o curiozitate filatelică.

Schitul lui Tărâță

de **GH. BRAESCU**

III

Poarta rămăsese deschisă. Sentinela venise să se amestece și ea în vorbă. Pe când ne tocmiam strânși în jurul căpitanului, înțelegându-se din ochi, vagmistrul prefăcându-se că nu-și poate stăpâni calul, pe care-l zădăra cu pintenii, ne părăsi și într'o clipă se întoarse urmat de călăreți să ne înconjoare în ograda mânăstirii.

Fu un vaer îngrozitor. Surprinși, indignați de o procedare atât de puțin compatibilă cu regulele de luptă ale mușchetarilor, strigam cât ne lua gura: Inapoi!... Rușine!.. Trădare!...

Din instinct ne refugiarăm în cerdacul mânăstirii ridicat dela pământ și o ploaie de proectile pe care pronia cerească ni le pusese la îndemână începu să cadă fără cruțare pe capul năvălitorilor.

Se produse o învălmășeală indescriptibilă. Cartofii grei cădeau ca grindina. Caii se cabrau răsturnând călăreții, cari se văetau de durere iar căpitanul răcnia cât îl lua gura: Nu dați domnilor!.. Sunt căpitanul B... Lovirea superiorului se pedepsește cu ocna!..

Dar cine-l asculta. Cartofi aveam berechet. Călugării, adunați deoparte, priviau încremeniți, cum se risipește tainul lor de iarnă.

Ne mai putând rezista loviturilor, pentru a feri caii, cari se călcau și se loviau svârlind cuprinși de panică, căpitanul dete ordin de retragere și rămase singur:

— In definitiv, ce vreți?... Că n'o să dorm aici... Victoria ne îmbătase. Dictarăm condițiunile de pace: Escadronul să se retragă la cinci sute de metri de mânăstire.

Căpitanul să se angajeze pe cuvânt de onoare, că vagmistrul nu va mai încerca nici-o surprindere.

Consimțim să ne întoarcem la școală, dacă ni se garantează că se abrogă legea fatală.

Atât noi, cât și clasa patra să fim scutiți de orice **pedeapsă.**

Căpitanul plecă. După ce încuiarăm poarta am adormit visând că un jandarm călare care semăna cu căpitanul ca două picături de apă se plimbă, săltându-se ușor, în pas spaniol, în cerdacul mânăstirii plin de bomboane cât niște cartofi de mari.

Dimineața, ne-am sculat neodihniți, cu oasele frânte de salteaua bulgăroasă pe care dormisem câine-câinește. Rătăciam nemâncați prin curtea săracă a mânăstirii. Călugării trăiau într'o mizerie înspăimântătoare. N'aveau nimic în chiliile murdare cu paturi șubrede, acoperite cu rogojini destrămate. Pe lavițe zăceau străchini sparte și linguri de lemn iar ei umblau în anteriuri scorțoase de șiac castaniu, îmbrăcate pe pielea goală.

Ne plimbam de colo până colo, neștiind cum să ne trecem timpul. In fine, dete Dumnezeu, sfântul, pe la zece, sosi dela școală locotenentul R... poreclit de noi „Pojarnicul" pentrucă era de artilerie și purta pinteni cu durița lată cât o piesă de cinci lei, cari zornăiau în urma lui, furându-ne gândul și inima. Ni era drag, pentru că vorbia scurt și liber:

— Ia veniți încoace, măi, idioților...

Ne apropiarăm râzând cu recunoștință pentru familiaritatea lui ursuză.

— Am venit să vă iau la școală. Care vreți să mergeți, poftim ici; care nu, eșiți pe poartă afară, ori dacă vreți rămâneți să mâncați tărâțe.

Rămăsesem dezorientați. La asta nu ne așteptam. N'a ieșit nimeni pe poartă. După o codeală scurtă, am intrat în front, ca boul care pleacă capul să ia jugul, evitând de a ne privi între noi. Gorănescu, trebue să mărturisesc, a intrat cel din urmă, ca marinarul care se salvează, după ce toți pasagerii s'au urcat în bărci.

— Ni-e foame, am strigat fără mândrie.

Locotenentul n'a stat mult la îndoială:

— Ia vină 'ncoace, popo... Ceaun ai?

— Am, da-i nicșor, ce faci cu el?

— Cine are ceaun mare pe aici, pe la voi?

— Este la târlă.

— Du-te și-l adă... Ai venit?...

Peste un ceas, așezați la umbra zidului, mâncam cartofi cu sare frigându-ne buzele cu nesațiu. Apoi, am trecut la front și mai repede decât credeam, am intrat în Iași pe bariera Socolei, cu alaiu de copii, de birjari, de ipistați încălecați pe cai țărănești, umiliți că n'am făcut nici-o ispravă. In inima târgului, o ultimă revoltă. Gorănescu eșind din front, comandă răsunător pe strada Lăpușneanu, cu modulare de călăreț: „Ploton, staaiii!..."

— Ce vrei mă, boule?

— Să se retragă poliția. Noi am venit de bună voe.

— Așa e, răspunserăm noi în cor. Să plece găinarii.

Gardiștii s'au făcut nevăzuți. In urmă am plecat și noi, mai umiliți, pe măsură ce ne apropiam de școală. La poartă ne aștepta lumea toată. Eram în fruntea coloanei. Ridicând capul, mi-a crăpat obrazul de rușine că am întâlnit ochii duduiei Maricel o prietenă a surorii mele, țigăncușe cu ochii verzi, cu coada pe spate, pe care îmi jurasem s'o iau de nevastă și pe care aș fi voit s'o bat pentru pofta cu care râsese când m'a zărit, mai ales că silindu-mă să par marțial, m'am împiedecat ca un bleg în opritoarea dela poartă.

In școală, ne-au băgat în aulă. Când ne-am privit în oglinzi, ne-am dat seama de decadența noastră. Mai păstram o ultimă speranță. Așteptam să vină colonelul, pe care-l iubiam și eram nerăbdători să ne justificăm. Dar colonelul Macarovici se încadră în ușă, înalt, frumos și trist, încrucișă brațele, ne privi cu compătimire și zise doar atât:

„Bravo!... Munca mea de zece ani de zile! Vă mulțumesc."

Nu ne-a dat nici-o pedeapsă. Dar cât a mai stat comandant, n'a mai trecut prin curtea școalei, cum eram deprinși să treacă în fiecare zi, în mijlocul nostru, să-i ațin em calea, pregătindu-ne să-l salutăm care mai de care.

Elevii din clasa patra au venit tiptil, cum plecaseră. Dimineața ne-am pomenit cu ei, dar n'a fost nici-o bucurie. Nu știu pentru ce ne păreau străini.

GH. BRAESCU

Poşta Laurei

LIA V. EBERLÉE. Pentru albirea tenului veţi face următoarea cremă. Ceară albă 15 gr. cetaceum 10 gr. glicerină 10 gr. Oleu de vaselină 40 gr. cu care veţi da în fiecare seară. La 3 seri odată veţi şterge obrazul cu vată şi cu: Aether 20 gr. Menthol 1 gr. Alcool Camforat 100 gr. apă de roze 50 gr. Seara vă veţi spăla cu făină de mălai şi apă caldă de fard.

BOGHIŢA. Pentru pârleală veţi unge obrazul seara cu gălbenuş de ou bătut bine cu glicerină şi lămâie. Apoi dimineaţa făină de mălai şi apă caldă fără săpun. **Pentru picior** bandaje de cauciuc şi noaptea. Să ştiţi că gimnastica îngroaşe piciorul căci desvoltă muşchii.

COCHETA. Fricţiunile nu sunt indicate. Mâinile le veţi spăla cu făină de migdale, săpun de Marsilia şi apă caldă. Apoi le veţi unge cu glicerolat de amidon şi veţi purta mănuşi noaptea.

OMBRA. Daţi cu crema de la **Lia Eberlée** din revistă.

Pentru păr îl veţi spăla cu lemn de Panama şi un gălbenuş de ou bătut bine după care apă caldă. **Pentru mătreaţă:** T-ra Jaborandi 10 gr. T-ra Cantharide 5 gr. Sublimat corosiv 0,05. Alcool de rosmarin 100 gr. Ol ricin 20 gr. Pentru perii de pe picior produsele speciale din comerţ odată pe săptămână.

PUŞA. Zulufii vi-i va face un coifeur. **Pentru sânul** ce se desvoltă pe când celalt rămâne mic, un medic e necesar, căci nu e normal ce vi se întâmplă.

COCA. Contra negului de pe obraz nitrat de argint, ac azotic concentrat, ac. carbonic, suc de lămâie, atins cu o pensulă uşor.

MICUŢA WIVY. Nemai auzit! Vrei să ai **tenul lucios?** Eşti singura care îmi ceri acest lucru! Ten lucios, ten gras şi toate cititoarele mele fug de aşa ceva. Scrie-mi a doua oară lămurit ce doreşti.

GRIGORE SELIANU. Nu-mi amintesc receta şi nu am revista de atunci. Dar dacă **e contra căderii părului,** atunci se utilizează aşa cum e, după ce s'a spălat bine capul. **Brillantină:** 90 gr. vaselină americană, 30 gr. ulei de migdale dulci şi 40 gr. unt de cacao. A se disolva bine o jumătate oră în tr'o baie Marie. In urmă se adaugă 4 gr. ess de violete.

OCHII DRĂCUŞORULUI. Te felicit pentru ochii fermecători ce mă asiguri că-i ai. Perhidrolul se adaogă pentru albirea tenului. Trimiteţi-mi vă rog reţeta cremei ce aţi preparat. **Crema Laura:** Ceară albă 10 gr. Cetaceum 15 gr. Ulei de vaselină 40 gr. glicerină 20 gr. apă de rose 15 gr. Contra poftei de mâncare nu mă pricep. Pentru pofta de mâncare, cu plăcere, însă.

FATALA. Pentru închiderea părului îl veţi spăla odată pe săptămână cu o infuzie de foi de nuc, gale turceşti şi coji de China. Da, uleiul de migdale e bun când e pur, dar când nu-l avem pur îl înlocuim cu laptele de migdale.

IULIA NAGAEVSCHI. Acum în toamnă vă satisfac pe toate. Reţeta cremei Laura la **Ochii drăcuşorului. Pentru tenul** dv. e revoie şi odată pe săptămână de soluţia Saboraud. **Părul se închide** cu receta de la **Fatala.** Negru lucios se face cu diverse tincturi din comerţ.

STELLA DEREGATORIU. Pentru D-zeu! Eau Dixor e un straşnic depilator, nu apă de frăgezit obrazul. Lisoformul se utilizează pentru spălături vaginale nu pentru ten. Cine vă spune astfel de comedii? **Pentru ten** urmaţi cu soluţia Sabouraud la 3 zile odată. In fiecare seară utilizaţi: Vin alb de masă un pahar mare, zeama de la o lămâie şi un litru apă de ploaie. Spălaţi obrazul de fard cu acest amestec. Apoi ungeţi faţa cu crema mea în care aţi pus şi 2 gr. de Borax.

CITITOAREA DIN BUŞTENI. Veţi unge ridurile cu: Unt de cacao 20 gr. Ulei de vaselină 50 gr. Ceară albă 15 gr. Apă de rose 20 gr. **Pe mână veţi da** cu aceiaş cremă şi veţi pune o mănuşe noaptea.

RACHEL MARCUS. La venirea mea în Bucureşti, vom sta de vorbă.

CATHERINE DE BEAULIEU. Urmaţi exact tratamentul dela Stella Deregatoriu din revistă.

UN TÂNĂR ABONAT BUZOIAN. Pentru întărit luaţi glicofitină şi faceţi o cură de Hemostyl Roussel în fiole câte una dimineaţa. Ce fel de puncte negre care se transformă în aluniţe aveţi? Aluniţele nu se fac din puncte negre, ele sunt cu totul altceva.

LAURA

Ce se poartă

LINIA SVELTĂ ŞI NOUILE TENDINŢE ALE MODEI

In ciuda prevestirilor, care anunţau moartea liniei svelte şi reînvierea siluetei mai pline, vedem că moda actuală e totuş creată pentru siluete fine. Cloşurile, godeturile, rochiile mai lungi, mai bogate, cu talia ridicată, toate aceste trucuri şi artificii croitoreşti sunt făcute pentru femeile svelte şi suple, a căror graţie sportivă e feminizată prin noua linie. Nu ne putem închipui o femee de dimensiuni mai pronunţate, îmbrăcată cu o rochie modernă, deorece aceasta ar îngăşa-o peste măsură. Aşa dar tot silueta sveltă are câştig de cauză.

Actuala modă se deosebeşte de cele din sezoanele trecute şi prin faptul, că diferenţele între rochiile de dimineaţă, după amiază şi seară, sunt foarte pronunţate, atât în ce priveşte materialul, cât şi croiala.

DIMINEAŢA, DUPĂ-AMIAZA, SEARA

Pentru dimineaţa rochiile au rămas simple, cu pliuri, sau cloşuri puţin marcate şi de o lungime potrivită. Materialul pentru aceste rochii sunt Tweed, Jersey; după amiaza e rezervată catifelei, — a cărei vogă se menţine şi în iarna aceasta, — crêpe — satinului, pannei imprimate sau uni cu garnituri bogate de lingerie din Georgette roz, beige, ivoire, alb.

Aceste rochii sunt mai lungi, accentuând linia inegală, printr'un cloş în părţi, în faţă sau în spate.

Tailleur din stofă bleu-marin, cu bluză de mătase şi jabou. Pălărie de fetru negru

Haină de iarnă, din stofă englezească; guler de blană şi pălărie neagră de tafta

Tailleur din stofă englezească cu bluză de mătase închisă. Pantofi de lac cu antilopă şi pălărie neagră de fetru

Insfârşit, toaletele de seară din tafta, faille, moirée, musselină de mătase, georgette, tulle, gaz, lamé, e lungă până la pământ şi de o croială extrem de fantezistă.

NOUILE NUANŢE

Culorile en vogue: Dimineaţa pentru completurile trotteur, toate nuanţele de maro, cacao, noisette; după amiază: negru, vertbouteille, dalia (o nouă nuanţă de mov), aubergine. Seara: crème, ametist, mov în diferite nuanţe, vertamande, etc.

MANTOURI ŞI PĂLĂRII

Se văd multe mantouri trois quart, ceiace e foarte explicabil. Rochiile lungindu-se, în chip inegal, mantourile nu le pot acoperi complet. Decât să se străvadă câte o coadă sub haină, preferăm mantoul până aproape de genunchi, ceiace e evident mai estetic.

Pălăriile sunt încă de fetru — dar catifeaua, care încadrează cu atâta graţie un cap feminin începe să-i facă o concurenţă făţişă. La iarnă nu vom purta decât pălării din acest material suplu şi elegant.

Se remarcă tendinţa de prelungire a pălăriilor dela urechi în jos sau la ceafă — precum o arată şi modelul nostru.

Blănurile de asemeni joacă un rol mai important ca oricând în toaleta feminină.

Pălărie de catifea neagră

Pagina sportivă

Inceput de stagiune

„porţile deschise-aşteaptă,
strălucit convoiu ce vine şi spre ele, 'ncet se'ndreaptă".

Echipele de baskett-ball „T. C. R." — „Juventus; (dr.) o lovitură în plin la goal

VERSUL poetului ne vine în minte odată cu falnica inaugurare desfăşurată în Capitală, la „Romcomit". Dangătul clopotelor este însă aici chiot sburdalnic de voioşie. Se deschid mulţimei zece terenuri mândre de tennis, pe care sumedenie de elegante siluete albe le transformă într'un tablou pitoresc. Clubul bancar Juventus aduce din nou prinosul său sportului românesc. I-a hărăzit întâiu o arenă de foot-ball, cea mai cochetă din ţară şi acum face noui sacrificii.

De asemeni a construit primul teren de basket-ball, „mingea la coş", sport atât de util, nefiind până azi suficient apreciată la noi.

La inaugurare participă celălalt club de frunte din ţară, „Tennis Club Român", laolaltă cu floarea campionilor noştri.

Luppu, Poulieff, Iconomu etc., şi jucătorii de basket Hillard, Balş fraţii, Botez, salută prin prezenţa lor iniţiativa roş-albaştrilor.

Juventus a bine-meritat încă odată de la sportul românesc şi a pornit pe un nou făgaş.

Spor la muncă!...

* * *

Pe arena sa, acelaş club joacă împotriva „Cercului Atletic" din Timişoara. Un public care apreciază valoarea şi strădania juventiştilor, asistă în număr mare la victoria cu 3—2 a gazdelor.

In ajun „C. A. T." este înfrânt şi de „Unirea Tricolor", cu 1—0, dând prilej învingătorilor să confirme simpatia meritată pe care „Realitatea Ilustrată" le-a arătat-o întotdeauna. Harnicul Obor continuă a sta şi în această privinţă în primul front al mişcărei de orice fel din Bucureşti.

Rugby-ul şi-a reluat activitatea. Numai că anul ce va să vie imprimă acestui joc un nou caracter, cu pronunţate nuanţe pugilistice. Pe arena din str. Maior Ene, în matchul cu „Stadiul Român" echipa instituţiei „P. T. T." expediază franco şi mai rapid ca o telegramă Hughes câteva lovituri în capetele adverse. Cu precizia unei „recomandate" cu indicaţia valorii, ciomegele ajung prompt la destinatari. Cum expeditorii sunt identificaţi, avem convingerea că autorităţile de resort vor tempera zelul neobişnuit al postaşilor, demn de o cauză mai indicată.

La Atena a început prima desfăşurare „la sursă" a jocurilor olympice din Balcani. Se încearcă reeditarea vechilor Olympiade, între popoarele care ocupă ţinuturile ce altădată concurau la disc şi la faimoasele curse de care. Telegarii focoşi sunt acum înlocuiţi cu alergători cari parcurg 100 m., în 11 secunde 2/5, iar marathonistul fuge 42 klm., nu pentru a anunţa victoria şi a-şi da sufletul ci pentru a câştiga o cursă şi a fi răsplătit „comme il faut".

O scenă din match-ul de rugby, între „Tennis-Club" şi „Sportul Studenţesc". Stânga : **Echipele „Juventus" şi „C. A. Timişoara" înainte de match.**

Olympiada este doar... modernă. Este natural că participăm şi mai natural că în probe uşoare ne înving şi bulgarii, cei mai slabi din Balcani.

In box, de semnalat matchurile de inaugurare a sesiunei de toamnă, în arena arhiplină de la Sidoli.

Nu este mai puţin adevărat că şi

unii din jucătorii „Stadiului Român" au avut o conduită contrarie bunelor principii sportive.

In orice caz, credem că organele de conducere ale celor două grupări, cu cari nu confundăm pe mânuitorii ciomagului, vor purifica rândurile lor de elemente dăunătoare.

a. v.

CONCURS DE ORATORIE

DUPA CONCURSURILE sportive de rezistenţă la dans, etc., etc., în America s'a organizat recent şi un concurs pentru... oratorie de lungă durată.

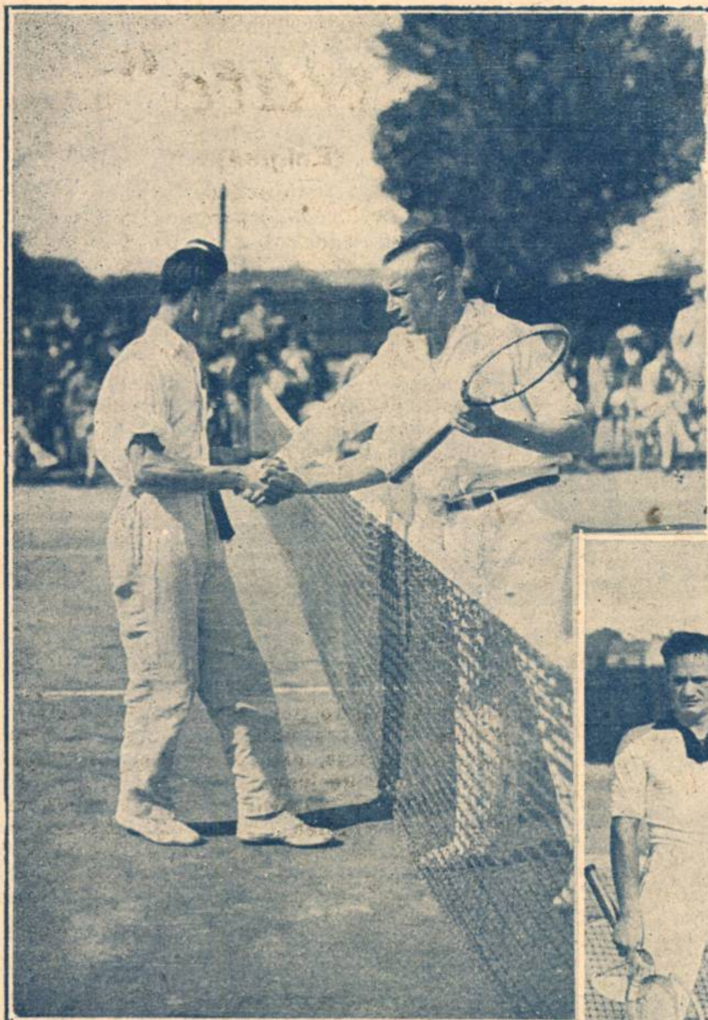
Presa americană face mare caz şi haz de acest concurs, prognosticând că toate premiile le vor câştiga numai femeile.

Confratele „America" observă că ar mai trebui organizate acum concursuri în care să se ia la întrecere cei ce vorbesc mult şi nu spun nimic. Acela s'ar numi concursul palavragiilor.

NOROC

UN ANTRENOR, mergând cu un boxeur cam mediocru, spre sala unde avea loc match-ul găsi pe drum o potcoavă. Ridicând-o de jos o dete viitorului campion şi îi spuse:

— „Ia-o Billy, şi bag-o în mănuşă. Poate că o să-ţi poarte noroc!".

San Galli (dr.) **Poulieff,** (st.) pe terenul „Juventus": *dr. mijloc:* echipa de tenis a clubului Juventus care şi-a inaugurat noui.e terenuri pe B-dul Elisabeta Alături: o lovitură frumoasă la matchul de baskett-ball, între „T. C. R." şi „Juventus"

UN OM MARE

CAND fostul campion mondial de box Jack Johnson vizită Europa înainte de război trecu şi prin Paris, unde fu primit cu un entuziasm extraordinar, negrul fiind în apogeul gloriei sale.

Un glumeţ din anturajul lui, îi spuse că oricare celebritate trebuie să viziteze neapărat mormântul lui Napoleon.

Ducându-se la Pantheon în tovărăşia unui ziarist, acesta îi povesti toate faptele mari care au ilustrat viaţa corsicanului, iar Johnson după câteva clipe de matură gândire, exclamă convins:

— „Şi ăsta a fost un om mare!".

UN CONCURS ORIGINAL

STUDENŢII DIN OXFORD au şi ei o particularitate; sunt pasionaţi pentru concursuri de viteză.

Cel mai interesant însă dintre acestea, nu poate fi decât concursul pentru sorbirea de ouă în cel mai scurt timp posibil.

Recordul pare să fie bătut de un student numit *Ensen*, care a sorbit 36 de ouă într'un sfert de oră şi alte 26 în 12 minute.

Aceste două probe au avut loc la un interval de zece minute.

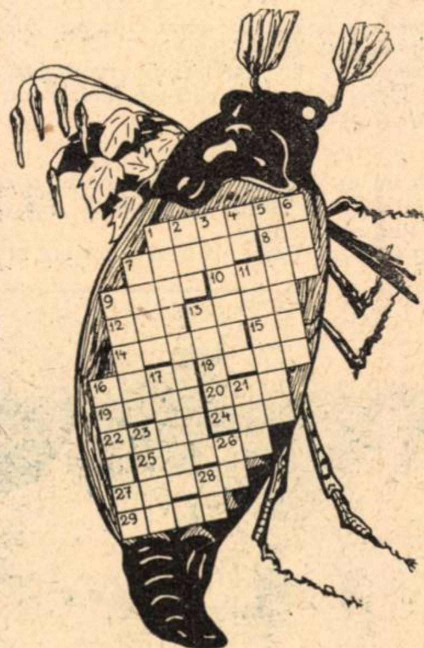
„Recordmanul" a fost purtat în triumf pe braţe în tot Oxfordul şi felicitat.

Jocurile „Realității Ilustrate“

Joc de cuvinte încrucișate (Cărăbușul)

(10 puncte)

de **Geo Romanescu-Loco**

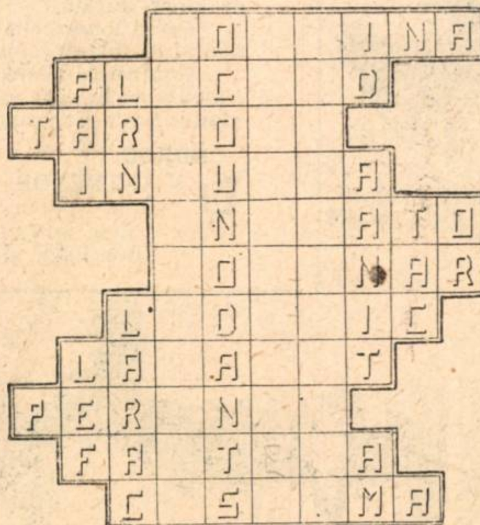
ORIZONTAL: 1) Numele popular al coleopterelor. 7) Boală de grâne. 8) Pronume. 9) Marcă de joc. 10) Mersul calului între pas și galop. 12) Morfeu. 13) Ins dintr'un popor semitic. 14) Lemnul ce suportă o sanie. 15) Interjecție. 16) Strașnic. (mold.) 18) Folositor. 19) A se lăuda. 20) Parte a brațului. 22) Iubit. 24) Papagal. 25) Publicațiuni periodice. 27) A cauza emoții. 29) Vulcan.

VERTICAL: 1) Viermii cari mănâncă mierea din stup. 2) A lucra pământul. 3) Sare formată prin combinarea unui acid din oxid. 4) Conjuncție. 5) Prietenos. 6) Individ. 7) Consul roman. 9) Sentință dată de muftiu în cazuri dificile. 11) Sfâșiat. 13) A surprinde. 16) Pierderea graiului din cauza unei leziuni cerebrale. 17) Popor barbar. 21) Ceasuri. 23) Figură la jocul de table. 26) Notă muzicală. 28) Interjecție.

(Triplu acrostih.)

10 puncte)

de **Ștefan Olteanu-Blaj**

In careurile goale se vor pune litere, astfel ca să formeze, cu literele date, 11 cuvinte. Literile intercalate din fiecare șir, vor da numele a trei domnitori români.

(Rebus)

(10 puncte)

de *Bică Pisosky*, Craiova

Să se găsiască un cunoscut proverb românesc.

(Enigmă)

(10 puncte)

de *N. Gh. Popescu*, — *R. Vâlcea*

— Tăiați coada unei păsări de curte, apoi călcați-o pe cap și veți obține un fruct exotic...

Poșta jocurilor

— *Dolly Dove*. Loco. — Cimiliturile glumețe trimise de dvs., sunt atât de reușite, încât redacția noastră a decis ca ele să fie publicate în almanahul „Realitatea Ilustrată, pe 1930".

— *Locot. E. Georgescu*. *R.-Sărat*. — Ne pare curios faptul că propuneți un joc destul de vechiu, considerându-l ca o invenție recentă a dvs.!

REBUS.

* * *

Deslegările jocurilor se primesc la redacție până la 10 Noembrie 1929. Fiecare joc acordă deslegătorilor un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerele 40, 41, 42, 43 și 44 va primi un premiu de 1000 lei. Premiul al douilea e de 500 lei; premiul al treilea 300 lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operele autorilor renumiți. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui la 20 Noembrie.

* * *

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
București, Str. Const Mille 7, Etg. II
TELEFON 306/67
Director redacțional, NIC. CONSTANTIN

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an	Lei 350
Pe trei luni	„ 95
Pentru străinătate	„ 400

Cupon pentru jocuri
No. 41

Numele și pronumele ....

....

Adresa ....

Rezultatul definitiv al concursului de jocuri originale

In seara zilei de 10 Septembrie 1929, am închis urnele la concursul nostru de jocuri originale.

Au avut drept de vot toți deslegătorii cari au soluționat toate jocurile propuse în numerele 32, 34 și 35 din revista noastră.

Numărul voturilor a fost în total, de 78, repartizate astfel:

Seria I: D-ra Lilly Petrescu și d. *Vasile Turculescu*—Craiova, 17 voturi.

D. *Gore Bordea*—*R.-Vâlcea*, 6 voturi.

D. *Geo Romanescu*—Strehaia, 10 voturi.

Seria II: d. *Gh. Minciunescu*—Giurgiu 18 voturi.

D. Sulvio Theos — Loco, *(S. Breiman* — Bălți) 7 voturi.

D. Grigore Florian—Loco, 4 voturi.

Seria III-a: d. *Vasile Bratoloveanu*—Loco, 12 voturi.

D-ra *Elba Laub*—Loco, 4 voturi.

In fața acestui rezultat, redacția noastră decerne premii următorilor concurenți:

Seria I: D-rei *Lilly Petrescu* și d-lui *Vasile Turculescu*—Craiova.

Seria II: D-lui *Gh. Minciunescu*—Giurgiu.

Seria III. D-lui *Vasile Bratoloveanu*—Loco

Atragem atențiunea cititorilor noștri, că jocurile selecționate pentru concurs, au fost, mai mult spirituale, decât originale.

Singurul original, a fost jocul domnului Gore Bordea, celelalte fiind cunoscute, în general

Ținem să stabilim încă de pe acum că, la viitor concurs, nu vor fi luate în considerație decât jocurile absolut originale, nu atât ca formă ci mai ales ca gen, cum este, de pildă, „Jocul Phoenix", sau chiar și „Mură 'n gură" un joc foarte spiritual și original, dar care n'a fost selecționat pentru concurs, din cauză că autorul nu și-a dat numele real, ci a semnat cu pseudonim, lucru netolerat de redacția noastră, atunci când este vorba de un concurs.

Premianții noștri sunt rugați să-și indice exact adresele, pentru a li-se expedia premiile.

RUDYARD MULLTON

Vampirul din castelul Zapolsky

O nouă aventură a celebrului detectiv mondial •GEX TREVOR•

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Autorul e atras într'o cursă, într'un castel dela frontiera polono-rusă, în care se spune că ar fi o ființă monstruoasă, un vampir. Dar aci, autorul e primit de castelana Ryana Zapolska, o femee foarte frumoasă și fină, care însă este stăpânită de un rău obscur, de o frică ciudată, care o face aproape să delireze, vorbind despre vampirul ce ar vizita castelul!...

Când autorul se trezește a doua zi din somnul greu de peste noapte, e palid ca lipsit de sânge și pe braț, are urme de dinți mici!

In aceaș noapte, la Lunca Dracului, a fost asasinat un curier militar....

*

— Ați cercetat cadavrul? îl întrebă Jablonowski. Ce ați constatat?

— Iată, domnilor, dincolo de șanț, în dreptul cadavrului, urmele pașilor banditilor! zise expertul.

— Pe aci trec atâtea trupe, răspunse Jablonowski.

— Dar foarte puține cucoane, cu cizmulițe de călărie!...

Westharp, urmărind întipăririle pașilor, suise panta ce forma marginea stângă a șoselei, și ajunsese pe un fel de platformă-boschet, unde, solul fiind mai adăpostit de vifor, se vedea imprimarea unui picior mic de femee. Am privit cu atenție aceste urme, și am întrebat:

— Văd că sunt cizme de femeie, dar de unde deduceți că acea femee purta cizme de călărie?

— Iată în spatele tocului înalt și subțire, tăetura în zăpadă, pe care au lăsat-o pintenii!... răspunse profesorul Malgred Westharp. O femee a pândit aci fumând!

Și expertul ridică de jos un rest de țigare rusească, cu cartonul foarte lung.

*

— Urme de femei!... zise pe gânduri locotenentul Jablonowski. Generalul iubește prea mult femeile. Ați auzit de Viatka Pavlova?

— Cine e această Viatka Pavlova? întrebă Westharp.

— O aviatoare rusă, refugiată la noi. A adus-o generalul dela Rowno, ca să-i țină de urît. E dintr'o veche familie rusă, exterminată de bolșevici.

— Și e aviatoare?

— Era celebră în Rusia pentru acrobațiile ei aeriene. E o pilotă excelentă... Prima femee care a făcut **looping-the-loop...**

*

Apoi expertul scoase toate obiectele, — fără importanță din punct de vedere al cercetărilor, — ce se aflau în buzunarele lui Puko.

Nu mică ne fu surprinderea, când găsirăm documentul secret la locul său și plicul nedeslipit, cu sigilele de ceară intacte!

Așa dar, nu spionajul era mobilul crimei!

Westharp cercetă, cu lupa, buzunarul, în care fusese documentul, întorcându-l încet pe dos.

Deodată se ridică, ținând între degete un obiect mic cât un fir de nisip:

— Spioana purta un inel cu mici ametiste.

Și ne arătă o piatră fină de ametist, cu o montură subțire de aur, ca un minuscul cârlig, rupt. Tresărisem violent...

— Acest ornament al monturei s'a prins în postavul buzunarului, când spionul a tras documentul afară. Zmucind, cârligul de aur s'a rupt și s'a înfipt în postav! Avem un indiciu foarte prețios...

— Bine, replicai, dar poate că Puko a găsit pe jos această piatră pierdută de un nevinovat, și a băgat-o în buzunar.

Cu astfel de probe ați putea să faceți să fie împușcat oricine, drept spion. Sau poate că ametistul este chiar al lui Puko...

— Poate... zise Westharp, și rămase îndelung pe gânduri.

Imi amintisem că Ryana purta un inel cu mici ametiste! Eram sigur că nu lipsia acelui inel, nici una din pietre: i-l admirasem îndelung. Și totuș, avui o ciudată strângere de inimă.

In noaptea crimei însă, Ryana nu părăsise castelul nici o clipă, fiindcă fusese bolnavă...

In starea în care o văzusem, i-ar fi fost cu neputință să facă drumul călare, până la Lunca Dracului și să ucidă un om!

Teama mea era desigur absurdă...

*

Profesorul Malgred Westharp își continuă cercetările. In zăpadă se afla o lupă, un briceag, cutiuțe, un flacon mic, — arsenalul expertului pentru ridicarea urmelor.

— E cel mai neobicinuit cadavru, pe care l-am văzut vreodată.

— Ce are curios acest cadavru? îl întrebai.

— Mai întâi, e un mort vidat de sânge.

— Cum așa?

— Cineva a scos sângele din acest cadavru. In trupul său, nu se află nici o picătură de lichid roșu. Este just că din arterele oricărui om, sângele se retrage după moarte în rețeaua venoasă. Dar acest cadavru nu are sânge nici în artere, nici în vine. Vinele îi sunt lipite, plate.

— I s'a scurs prin rană, zise Jablonowski.

— Sângele acestui cadavru nu s'a scurs, replică Westharp, fiindcă nu are nici o plagă, și apoi zăpada nu e stropită nici măcar cu o picătură de sânge!

Desbrăcarăm cadavrul, tăindu-i hainele. Era în adevăr, un cadavru cum nu mai văzusem. Părea o statue albă de marmoră, un om de cretă!

Buzele îi erau albe, pupilele albe, chiar părul lui Puko albise.

— A trecut prin clipe de groază fantastică! zise bătrânul expert.

— Bizar! șueră printre dinți locotenentul Jablonowski. N'are nici o rană pe trup. Cum i s'a evaporat sângele?

— Nu i s'a evaporat, răspunse Westharp; sângele acestui om a fost supt!

— Supt?... Dumnezeule!

Expertul ne arătă prin lupă pe grumazul cadavrului, la gât, urmele câtorva dinți

mici, foarte ascuțiți, exact ca mușcătura pe care o aveam eu însumi pe braț!

— E o mușcătură! Pielea e roșie, ca de ventuzele unei Hidre!

Atunci, Jablonowski își aminti că și ceilalți trei curieri ce fuseseră uciși aci, nu au fost împușcați, ci cadavrele lor fuseseră găsite vidate de sânge.

INELUL CASTELANEI

Când ne-am întors la Volonia, ofițerii terminaseră adăpostirea oamenilor și a cailor. Coborârăm cu toții spre sat.

Căpitanul Muranow, împreună cu profesorul Malgred Westharp și locotenentul Jablonowski avură o consfătuire asupra celor constatate la Lunca Dracului, în timp ce eu mă suii la castel.

— Venim și noi îndată, îmi spuse Westharp. N'aș vrea să se cunoască la castel, calitatea mea de expert oficial al ministerului de războiu. Sunt de părere să spunem că sunt un profesor, care face cercetări particulare, de pildă asupra gazelor asfixiante...

Intrai în castel... Ryana îmi șopti:

— Iți mulțumesc că ai revenit atât de repede. Nu te mai las să pleci. Te „încartiruesc" la mine... pentru totdeauna...

Imi întinse mâna, să i-o sărut.

Din inelul ei lipsia un mic ametist.

In fața Ryanei fui din ce în ce mai turburat. Șoptii, fără să-mi dau seama ce fac:

—Se spune că ametistul poartă nenoroc, doamnă. E o piatră fatală, care aduce mâhnire.

Și-i privii de-aproape inelul, din care mă încredințai din nou că lipsia unul din micile ornamente simetrice, cu piatră în vârf, care compuneau coroana princiară.

— Mi-a și adus o mâhnire, răspunse Ryana: am pierdut una din pietrele inelului... Nu știu când și unde. Un inel la care țin foarte mult, și de care nu mă despart nici odată.

Ființa aceasta ciudată mă fascina.

In acea clipă, ușa de stejar se deschise, cei doi valeți se înclinară, de o parte și de alta a ușii, pe când un fel de majordom în fireturi și mătase se înclină, anunțând:

— Domnii profesor Westharp, căpitan Muranow și locotenent Jablonowski.

Inelul... O clipă, o văzui, cu ochii sufletului, pe castelană, la zid, în fața puștilor întinse... Dar în noaptea asasinării lui Puko, Ryana dormise, bolnavă, în castel!

Șoptii repede, febril, ca un halucinat în panică:

— Dacă veți purta acest inel, veți avea mari neplăceri...

— O, domnul e profet!...

Și un surâs de ironie și uimire flutură pe buzele umede.

— Ei bine, mă privi turburător Ryana, ca să vă fac plăcere, n'am să-l mai port!

Și-și scoase inelul pe care-l aruncă în sertarul unei măsuțe de lac, în timp ce ofițerii și expertul intrau în salon.

*

Samovarul fumegând în mijlocul mesei de nuc, și patefonul, pe o măsuță de stil, cântau.

Vorbirăm despre bolșevici, — firește.

Westharp, pe care-l simțiam scrutând, fără să aibă aerul, diadema, cu cele trei ametiste enorme de pe fruntea mată și albă a castelanei, o întrebă:

— Nu vă e teamă să locuiți atât de aproape de front?

— Aci am locuit, aproape tot timpul războiului, după moartea tatălui meu.

— E un sector foarte primejdios, spuse căpitanul Muranow, rușii pot trece ușor Pripetul pe ghiață. Nu vă e teamă de o incursiune?

— Nu mi-e frică de oameni, — zâmbi castelana, — ci de strigoi...

Eram îngrozit, paralizat de gestul ce făcusem. Devenisem pur și simplu complicele unei spioane! Și, acoperind-o, îmi trădam prietenul, oaspeții polonezi și aliații!

Trebuia să-i mărturisesc imediat căpitanului Muranow, existența inelului și ceeace vorbisem cu Ryana. Dar în minte îmi sunau încă porunca generalului Alexinez:

— Spionul va fi imediat împușcat!

*

Dar Ryana nu putuse să ucidă pe Puko în Lunca Dracului, căci în noaptea aceea nu eșise din castel. Mă cutremuram, neputând să suport ideea, că din cauza mea,ființa fragedă și grațioasă care era Ryana Zapolska, putea fi pusă la zid și împușcată. Nu puteam lăsa să piară astfel atâta nevinovăție, atâta castă idealitate!

Dar dacă perspicacitatea lui Malgred Westharp, va ghici inexplicabila complicitate ce mă lega de această femee?..

Ryana invită pe Westharp să locuiască în castel, cât timp va sta în Volonia și-l întrebă ce treburi l-a adus atât de aproape de front?

— Profesorul Westharp, îmi făcu Muranow cu ochiul, studiază efectele gazelor rusești.

*

Ryana împărți țigări. Westharp observă îndată cartonul țigării, enorm de lung. Socotind că nu-l vede nimeni, scoase din buzunar restul de țigare cules din boschetul dela Lunca Dracului și tresări: pe țigarea ce-i oferise Ryana și pe restul cules la locul atentatului, erau scrise poate aceleași cuvinte rusești, indicând numele țigărilor sau al fabricei sovietice.

Mă apropiasem de el și râzând „galben", îi spusei:

— Confruntați țigările?...

— St!...

— Dar în această regiune, toată lumea fumează țigări rusești, cu cartonul lung...

*

Samovarul bolborosia melodia plină de intimitate, a vieții pseudo-rusești din Polonia orientală. Ryana se așeză la pian și cântă, sentimentală, din Tchaikowski. Mâinile ei aveau în umbră o vagă fosforescență; o aureolă ușoară părea că le idealizează.

Căpitanul Muranow îi întorcea paginele caetului de note.

Westharp se apropie de mine:

—Ai observat, tinere, ametistele din diadema și brățara polonezei?

Sunt tăiate în stilul pietrei pe care am găsit-o agățată de buzunarul lui Puko!

— Domnule, exagerați cu metoda dv. de observație. Doar nu și-a băgat spioana capul în buzunarul victimei, ca să scoată cu nasul documentul de acolo!

— Nu înțeleg, tinere, dece te enervezi, mă privi lung expertul, și mai ales dece faci pe prostul....

— Domnule!....

(Va urma)

Don Juan se însoară

DOMNUL LLOYD PRENTICE, marele fabricant american de automobile, dirijabile, spărgătoare de ghiaţă şi faruri marine, şedea tolănit într'un fotoliu extraordinar de comod, în biroul principal al domnului Joe Already, directorul importantei agenţii matrimoniale **„Hymen Limited, căsătorii şi divorţuri"**. Un atotputernic în faţa unui alt atotputernic

Domnul Prentice începu;

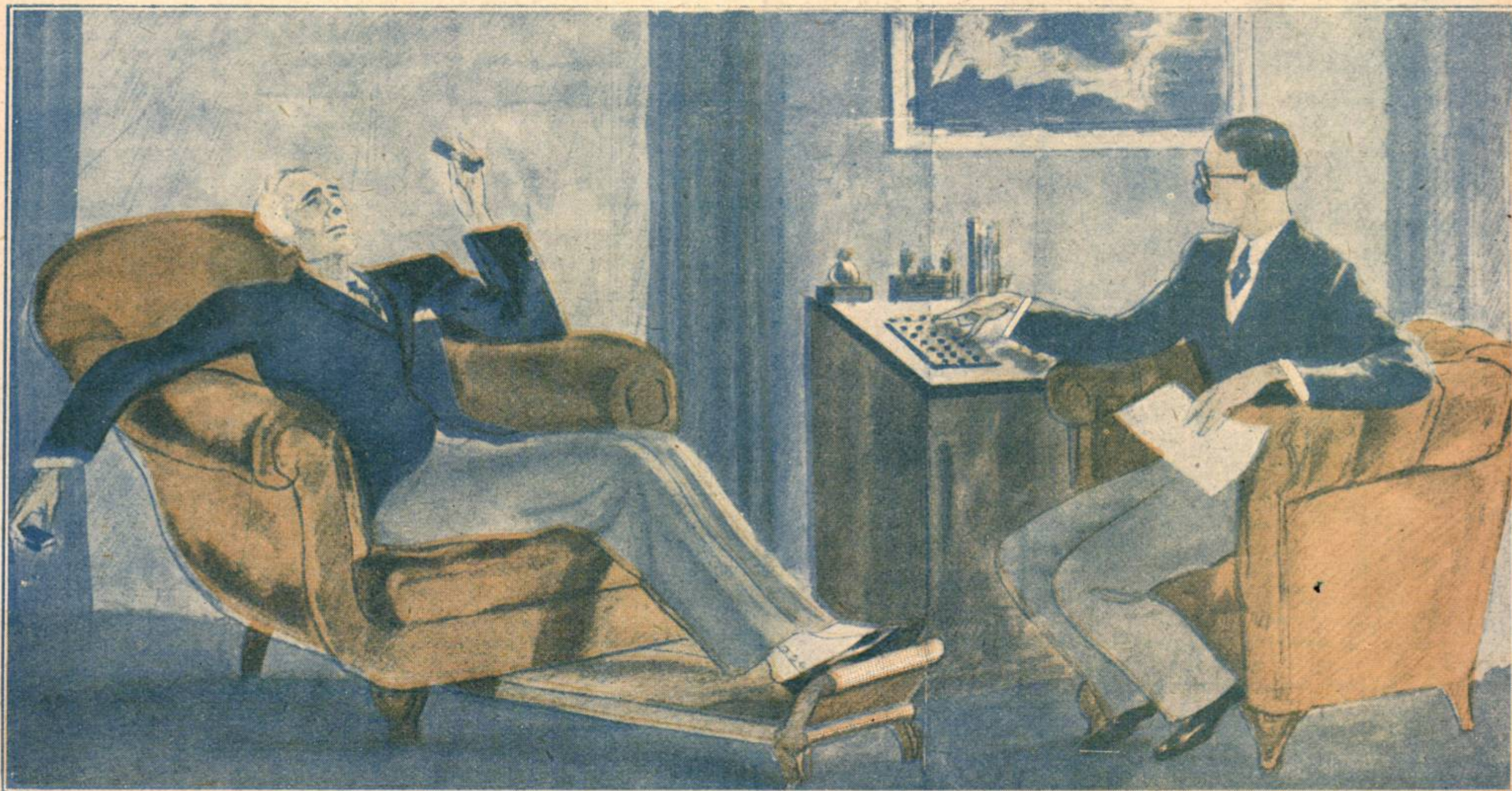
n'are caracter."

— „Regret, dar mi-e imposibil să reduc vre-un ban din comisionul nostru. Avem preţuri fixe şi cheltueli mari. Deaceea furnizăm şi lucrurile cele mai extraordinare. Puteţi alege imediat, la noi şi modelele pentru invitaţiile de logodnă şi să le comandaţi chiar de-acum."

— „Cu toate astea, tot o să-mi mai lăsaţi zece la sută din preţ, dat fiind că e vorba

dresându-se primului său procurist, Ford i-a spus: — „Prentice ăsta e un tip scârbos, el o să mă mai ruineze."

— „Felicitările mele, domnule Prentice, aprecierile domnului Ford sunt desigur extraordinar de măgulitoare pentru Dumneavoastră, totuş nu mă puteţi îndupleca să vă acord un rabat mai mare de cinci la sută. Iată, între timp, mi-au sosit şi informaţiile asupra tânărului" — şi apucă un

„Numai o clipă, domnule Prentice!" răspunse directorul şi apăsă cu putere unul din cele 83 de butoane, ce se aflau pe pupitru

— „Eu sunt Prentice, Prentice în persoană! N'am vreme de pierdut şi nici nu-mi plac vorbe de prisos. Am o sută de fabrici, care ocupă o sută de mii de lucrători şi mai am o fiică neocupată. Fata mea e frumoasă ca ziua, seamănă cu mine şi e nebună. Vrea să se mărite. Şi încă din dragoste. O chiamă Florida şi şi-a băgat în cap să ia de bărbat pe tânărul Peter Welcome, care nici n'o cunoaşte şi care este un seducător ordinar, un mueratic şi un duşman al căsătoriei. Dumneavoastră susţineţi în reclamele luminoase, ce le-am văzut, că puteţi face orice. Vreau să ştiu cât mă costă treaba asta şi când e nunta?"

— „Numai o clipă, domnule Prentice!" răspunse directorul, apăsă cu putere pe unul din cele 83 de butoane, ce se aflau pe pupitrul din dreapta lui şi rosti într'un telefon: — „Trimite-mi imediat, sus, fişa lui Peter Welcome, seducător ordinar mueratic şi duşman al căsătoriei. Repede." Aşeză apoi telefonul la loc şi adresându-se, cu un surâs politicos, domnului Prentice, îi spuse:

— „Acesta e un caz excepţional de greu. O să vă coste, socotit eftin şi la plata netto cassa, logodna, nunta, inclusiv divorţul, zece mii de dolari, preţ, în care se cuprinde şi cununia în capela firmei noastre, cununie care va avea loc — aci se uită într'un registru, — de azi în 14 zile, la orele 11 înainte de amiază. Vă convine ora?"

— „Ora îmi convine, răspunse domnul Prentice, dar cei 10 000 de dolari nu-mi convin de loc. Găsesc că e un preţ grozav de pipărat numai pentru un fleac de băeţandru, care e un pierde-vară şi nici măcar

de mine. Trebue să ştiţi că nu sunt un terchea-berchea, ci un om, care a ajuns să-i

O sărutare lungă le lipi buzele

facă sânge rău până şi lui Ford. Dar ce credeţi, că e glumă? Iacă, ieri de exemplu, a-

mic tub de tablă, care venise sus într'un ascensor îngust şi se anunţase cu un zăngănit răsunător. „Vă rog, vedeţi şi dumneavoastră" şi scoase din tub mai multe foi strânse la un loc „ceeace ne raportează arhiva noastră de fişe, — unde ţinem cazierul tutulor persoanelor necăsătorite din Statele Unite, — asupra tânărului în chestiune, care, desigur, n'ar vrea de fel să fie candidat la vre-o căsătorie:

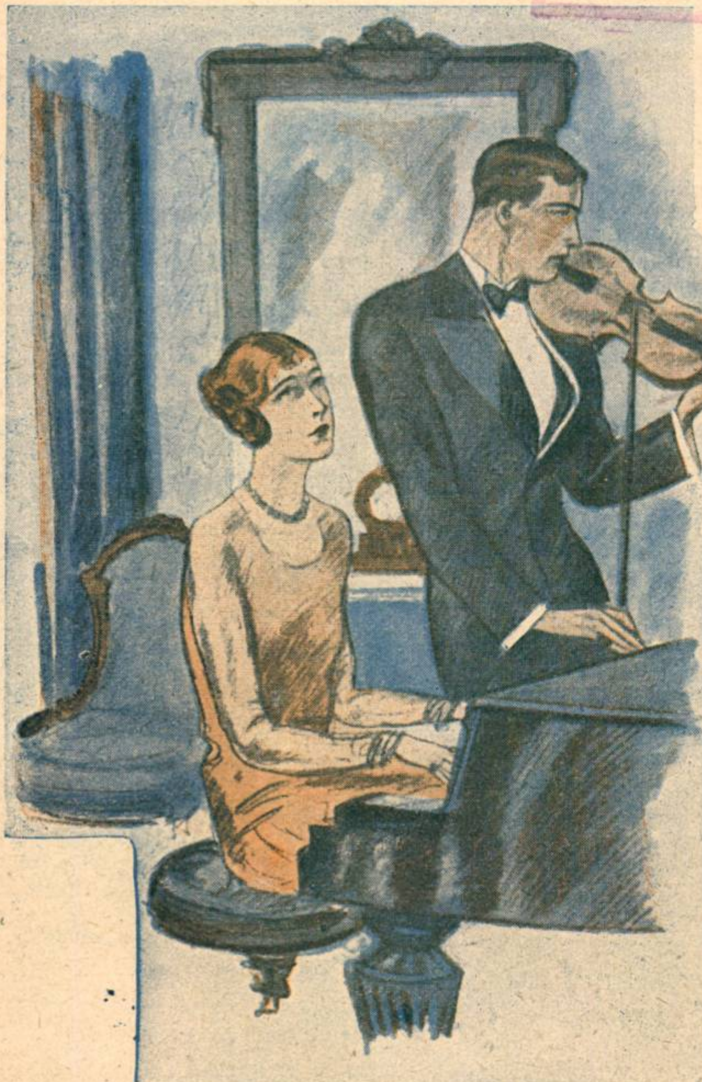
Bogat, elegant, cele mai bune maniere, yacht propriu, şampion de golf, bun violonist, voce plăcută de bariton, are multe datorii... nu ştiu ce aţi putea cere mai mult dumneavoastră şi fiica dumneavoastră. Şi tânărul nu vrea absolut nimic. Dar n'aveţi nici o grije, lăsaţi în seama noastră această afacere! In opt zile avem gata nunta, vă rugăm numai s'aveţi bunătatea de a semna acum acest formular de contract".

Prentice semnă şi se despărţi cu o scurtă strângere de mână: „Cu bine! Aşa dar, ne-am înţeles, în opt zile! La ora 10 şi jumătate, nu aşa? Vom fi punctuali, atât eu cât şi fiica mea Florida. O nebunie! Curată nebunie! Bună ziua, domnule"!

Şi cu aceste cuvinte, plecă. Domnul director îşi aprinse o havană şi scoţând nori groşi de fum, se preumblă gânditor în lung şi în lat, prin biroul său...

* * *

Directorul Already îşi cumpărase o vilă încântătoare, unde se mutase cu tânăra lui soţie, cu care se însurase abia de trei luni. Casa lui Peter Welcome se găsia din întâmplare în vecinătatea imediată a acestei vile. Grădina lui şi aceea a directorului Already erau una lângă alta, despărţite nu-

Apoi luă în mână un admirabil Stradivarius

mai printr'un grilaj aurit foarte jos. Dintr'o parte a grilajului se putea vedea tot ceeace se petrecea de cealaltă parte şi vrând nevrând, vecinii trebuiau să se salute prieteneşte şi să se prezinte unul altuia. Soţii **Already** jucau tenis, tânărul Welcome era şampion de golf şi se antrena cu asiduitate.

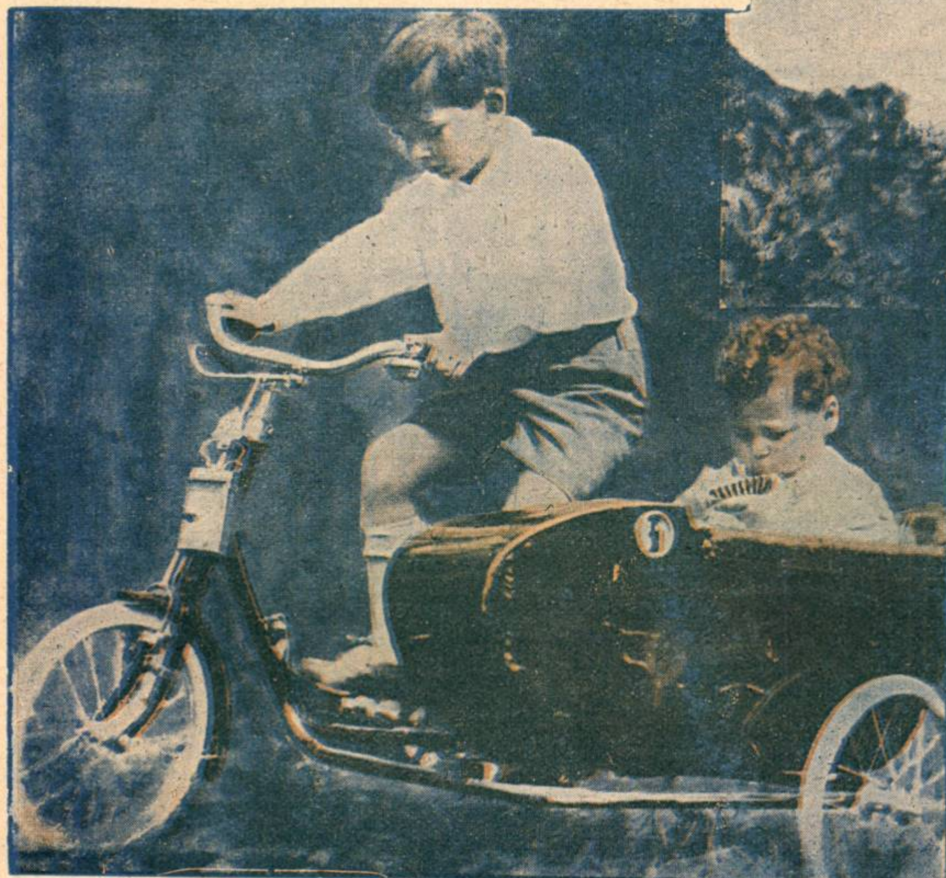
Era un băiat frumos ca un tablou, mlădios, cu o admirabilă dantură albă strălucitoare şi ochi **negri surâzători. D-na Already,** o tânără blondă încântătoare, avea şi ea un interes foarte viu pentru jocul de golf. Şi astfel vecinii începură să vorbiască pe deasupra grilajului aurit despre golf şi tenis, despre tenis şi golf. Domnul Already, care era silit, din cauza afacerilor lui numeroase să-şi petreacă mai toată ziua în New-York, — lucru care-l îndureră grozav pe tânărul vecin — venia abia seara acasă în mica sa vilă încântătoare. Era un model de soţ mai în vârstă, corect, rezervat, atent şi niciodată neplăcut prin pedanterie. Modest şi politicos, recunoscător, bun şi galant în stilul de altădată, aşa cum trebue să fie un bărbat de peste patruzeci de ani faţă de o soţie de vreo douăzeci.

A treia zi după ce au făcut cunoştinţă, el îl pofti pe tânărul Welcome acasă la un ceai: avea să fie foarte plăcut şi intim şi vor putea sta de vorbă în voie tustrei, despre tenis şi golf, despre golf şi tenis, să facă pronosticuri asupra noului concurs de box şi alte asemenea lucruri, de care ţi-e drag să vorbeşti, când eşti împreună cu câţiva buni prieteni la un ceai.

Tânărul Peter Welcome primi invitaţia şi veni într'un smoking elegant confecţionat la cel mai scump croitor, având o crizantemă albă la butonieră şi ţinând o superbă orchidee verde, foarte scumpă, în mână. Doamna Already, care era şi puţin cochetă, reuşise şi ea să se facă încântătoare.

Doi principi drăgălaşi

PRIVIŢI-I!! *Doi ingeraşi blonzi, doi copilaşi de sânge regal, cari se joacă în iarbă, ca orice copii de burghezi.*

Iată sus, pe micul principe Tomislav al Jugoslaviei, aplicând fratelui său mai mare, principele de coroană Petre, o mângâere cam contondentă. Ce-o fi observat micul principe cu părul încârlionţat, în figura fratelui său, sau ce lucru l-o fi supărat, nu se ştie. Dar probabil că are motiv, căci prea trage cu sete de firele blonde din capul tovarăşului său.

Iar principele Petre, frumos şi voinic, cum se cuvine să fie un moştenitor al tronului, — este mai conciliant, şi ca răsplată pentru mângâerile primite îşi plimbă frăţiorul în ataş-ul bicicletei sale, prin parcul castelului regal din Bled.

Şi în ciripitul păsărilor din parcul castelului regal, micuţii copilaşi îşi poartă voioşia, sub supravegherea guvernantelor şi foarte ades sub acea plină de dragoste, a Reginei Marioara a Jugoslaviei şi a tatălui lor, regele Alexandru.

Privindu-le jocul nevinovat, revezi aevea copilăria Feţilor Frumoşi din basme, cari îşi formează trupuri şi minţi sănătoase sub oblăduirea zânelor ocrotitoare, spre a deveni mai târziu adevăraţii Feţi Frumoşi spre binele celor mulţi şi necăjiţi.

bine înțeles atât cât era necesar și cuviincios. Nu arăta de loc ca o doamnă tânără de curând măritată, ci mai de grabă ca o fetiță drăgălașă, ieșită din pension. Candoarea ei naturală sau prefăcută, expresia ei de mirare, exclamațiile ei de surpriză, cu sprâncenele ridicate și ochii albaștri, mari deschiși, fermecau pur și simplu. Părea cea mai adorabilă păpușe din lume și erai ispitit par'că s'o încerci cu cele mai blânde mișcări, ca să vezi dacă nu cumva răspunde „Papa" și „Mama".

Invitatul era fascinat de farmecul acestei făpturi încântătoare. Acest experimentat amic al femeilor se găsia de astădată, ca în fața unei enigme plăcute, a unei minuni prețioase. Indurerat, trebui să afle că stăpânul casei telefonase că afaceri urgente îl rețin în New-York mai multă vreme decât își închipuise, din care cauză cere mii de scuze iubitului său oaspe, dacă va sosi ceva mai târziu acasă, dar promise că va veni negreșit, aducând cu el încă un bun prieten.

Oricât de mult regreta tânărul invitat că nu poate să se bucure de societatea atât de plăcută a amfitrionului, se mângâie totuș destul de repede rămânând singur cu soția lui și astfel amândoi luară ceaiul împreună. Peter Welcome făcu la început pe timidul, dându-și aerul unui novice încurcat, un vechiu truc de-al lui ca să trezească încrederea altora și să-și mascheze astfel experiența de seducător rafinat ;apoi deveni din ce în ce mai înfierbântat, mai guraliv până ce la urmă se opri cu vorba, și începu jocul cu ochii.

Fără îndoială, băiatul știa să întoarcă frumos ochii lui negri și strălucitori și să arunce niște priviri, care niciodată, n'au dat greș, ori când s'au îndreptat asupra vre-unei făpturi femenine, între douăzeci și șeasezeci de ani.

După ce luară împreună ceaiul, se duseră alături în camera de muzică. Tânăra amfitrioană se arătă o foarte bună pianistă; ea acompaniă cu multă discreție pe oaspele ei, care gentil ca 'ntotdeauna, se oferi să cânte, cu vocea lui bine cultivată de bariton, câteva romanțe sentimentale. In urmă luă în mână vioara ce-o adusese deacasă, un Stradivariu foarte scump și executã o romanță de Beethoven. In sfârșit, dela muzica clasică ei trecură la muzica ușoară și cum aveau un patefon la îndemână puseră câteva plăci de dansuri moderne.

Dansară astfel împreună foxtrott și tango, bineînțeles cu o eleganță și o decență ireproșabilă. Se admirau reciproc, dar nu scoaseră nici o vorbă în timpul dansului. Firește tânărul era un dansator extraordinar, și-și conducea partenera, strângând-o foarte ușor de talie, desigur în mod absolut cuviincios și tot ușor, aproape pe nesimțite, o atrase tot mai aproape de dânsul, poate numai din întâmplare, până ce obosiți amândoi de dans, se opriră și se retraseră într'un colț liniștit și comod, pe un divan. Buzele tânărului șoptiră, sub impresia unei adevărate vraje, vorbe arzătoare: „Ce frumoasă sunteți, Doamnă, și ce mult vă iubesc! ce-ați găsit la acest bărbat bătrân? Desigur, este un om foarte cumsecade și cu maniere frumoase, dar v'asigur că nu e soțul potrivit pentru Dumneavoastră! O să divorțați și astfel ne vom putea uni împreună și vom duce o adevărată viață fericită"...

Tânăra doamnă nu răspunse acestei propuneri înflăcărate printr'o aprobare sau un refuz, ci se mulțumi numai să-i spuie: „Vorbiți, vă rog, înainte,... vorbește mai departe... te ascult cu atâta plăcere"...

— „Am spus totul", replică el. „După ce vei divorța, vei deveni soția mea". Și subliniă această promisiune cu una din cele mai fierbinți sărutări, ce și-au schimbat vreodată doi amanți, de când există dragoste pe pământ.

Totuș nu trebue să ascundem faptul că tânărul era ferm convins, pe de altă parte, că niciodată, soțul mai bătrâior și îndrăgostit n'avea să consimtă la un asemenea divorț, așa că promisiunea de căsătorie, adresată acestei femei măritate, nu avea în gândul lui decât o valoare pur teoretică. In această privință se înșelase cu desăvârșire. Căci „soțul" și d-nul Prentice intrară în cameră, tocmai în clipa când rostia această ultimă replică și felicitară în modul cel mai viu și călduros tânăra pereche pentru logodna lor. Afară de aceasta, pentru orice eventualitate, un gramofon ascuns în odaie, și acoperit de foile unui palmier, înregistrase pe o placă toată declarația de dragoste. Așa încât tânărul Welcome nu mai putea face altceva decât să primiască binecuvântarea. Florida Prentice, care nu fusese niciodată soția directorului, căpătase pe alesul inimei ei, directorul comisionul lui și tânărul, un socru, pe care Ford îl intitulase „tip scârbos". Ceeace în definitiv, tot nu e de aruncat.

Soțul și domnul Prentice își făcură apariția în camera alăturată, tocmai în clipa când el rostia ultima replică

REALITATEA
ilustrată

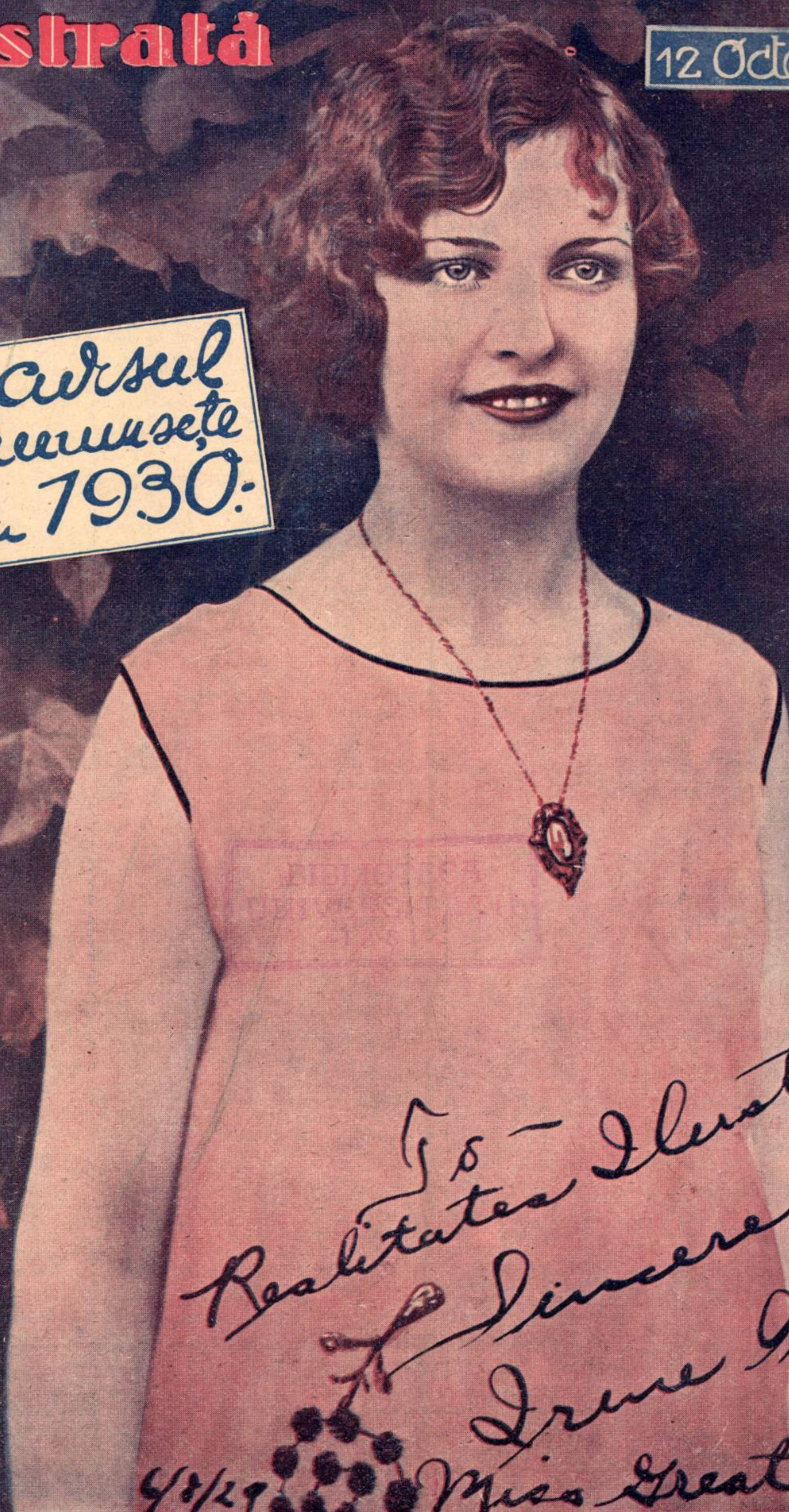
Femei pe malul apei.

ANUL III. — No. 42 28 PAGINI APARE SAMBATA

REALITATEA ilustrată

12 Octombrie 1929

Concursul de frumusețe pentru 1930

D-șoara Irène Ahlberg, a fost aleasă anul acesta, la concursul de frumusețe din Galveston, „Miss United States"

PREȚUL 8 LEI

REALITĂŢILE VIEŢII

Reinvierea bărbii. — Un nou sport excentric. — Cât valorează nasul lui Caillaux. — Comoara din fântână. — Strălucirea aurului, strălucirea spiritului. — Cum s'a însurat filosoful Moses Mendelsohn. — Călătorie de nuntă... de unul singur.

RIZERII, *cari, de când cu părul tuns „a la garçonne" al cucoanelor, făceau afaceri excelente, se văd pe viitor periclitaţi în existenţa lor, nu numai prin revenirea modei părului lung la sexul frumos, dar şi prin ameninţarea, că bărbaţii îşi vor lăsa în curând barbă.*

Cel puţin în America — tocmai în ţara de unde ne-au venit chipurile rase ale bărbaţilor — se face, în lumea masculină, o vie propagandă, pentru reinvierea podoabei hirsute: cu barbă.

In acest scop, o ceată de bărboşi, al căror număr sporeşte din ce în ce, cutreeră odată pe săptămână stradele Chicagoului. Motivul principal al campaniei lor, în favoarea bărbei, îl lămuresc pe afişe mari de propagandă:

E pierderea de timp, — egală în America pierderei de bani, — la coafor, sau în faţa oglinzii de ras şi mai e ceva. Intemeietorul clubului „Prietenii bărbii" afirmă că, pe măsură ce femeia se masculinizează, se feminizează bărbatul.

Femeile ne-au imitat în toate, zice acest misogin: poartă pălării bărbăteşti, haine bărbăteşti, fumează, boxează, ca mâine vor avea şi chelii, sudue la fel cu bărbaţii, însfârşit e greu să mai ştii dela distanţă, dacă ai în faţa ta o femee sau un bărbat. Intr'un singur punct nu ne pot imita, oricât ar dori-o, poate: nu-şi pot lăsa barbă.

E un privilegiu al bărbatului, de care ar trebui să se folosiască. O barbă bine îngrijită, dă purtătorului său un nimb de demnitate şi bărbăţie, iar când vom avea odată mai mulţi bărbaţi cu barbă, America nu va mai fi ţara, în care domină femeile.

Să lăsăm pe Americani să-şi făurească visul presupunând că nu vor protesta coaforii. In ce ne priveşte, perspectiva unui şampion boxeur, cu barbă à la Iorga, ne face să zâmbim — şi America e doar continentul clasic al sportivilor, de tot felul.

* * *

N ULTIMUL *timp, s'a desvoltat acolo un nou sport — dacă sport se poate numi acela: Şederea în vârful parului.*

Un tânăr îşi alege cea mai înaltă prăjină din oraş, se caţără până 'n vârful ei, adaptează acolo un fel de scăunel şi... rămâne zile întregi ca un fakir, fără hrană, în nemişcare, în „poziţia lui înaltă". Există chiar un club al acestor sportivi ciudaţi, printre cari şi foarte mulţi copilandri.

Ziarele şi revistele ilustrate reproduc fotografia unui băiat de cincisprezece ani, care a rămas exact zece zile, zece minute, zece secunde în vârful parului. Femeile nu se lasă nici ele mai prejos, în adevăratul sens al cuvântului. Mica Ruth Crudem, care numără deabia zece anişori, a depăşit recordul de mai sus, cu încă patru zile. E drept că parul ei era prevăzut cu toate cuceririle technicei moderne.

Nu prea vedem folosul acestor exerciţii şi nici rostul lor. Poate că tinerii cari le practică vor să-şi căliască sufletele, să-şi oţeliască trupurile. N'ar fi tocmai greu ca vre-unul dintr'înşii, cuprins de ameţeală, să lunece de pe sălaşul lui din vârful parului, frângându-şi gâtul.

Şi în cazul acesta, societăţile de asigurare respective n'ar avea cui pretinde despăgubiri, precum s'a întâmplat în accidentul suferit dăunăzi de fostul ministru de finanţe şi actualul senator francez Joseph Caillaux.

LIMBANDU-SE *cu maşina, aceasta se răsturnă, din vina şoferului, iar Caillaux se alese cu o mică deformare a nasului. Senatorul refuză, însă, să dea în judecată pe şofer. Dar, Societatea la care era asigurat Caillaux stărui în cererea ei de a intenta proces şoferului.*

Tribunalul din Rouen a condamnat pe vinovat la plata sumei de zece mii franci despăgubire, pentru „reducerea valoarei estetice a chipului clientului său".

Cu un nas, evaluat la zece mii franci, omul poate, intr'adevăr, să-şi ia nasul la purtare şi mulţi dintre noi ar fi gata să se supună aceleaş deformări fizice, nu prea exagerată, în schimbul ploconului de şeaizeci mii lei.

* * *

ACI, ORICE *s'ar zice, banii nu-i găseşti în stradă, nu numai la noi dar nici aiurea.*

Uliţele Bucureştilor sunt pavate cel mult cu coji de pepene şi coceni de porumb, nu cu monede de aur sau hârtii de o mie de lei. Şi nu oricine are norocul fermierului din Michigan, care, săpând un puţ, a dat peste o comoară. Imprejurările, în care norocosul fermier a deveni! posesorul comorii merită să fie povestite:

Săpând puţul, muncitorii au găsit un isvor de apă, la o adâncime de treizeci metri. Seara, după plecarea salahorilor, fermierul, din curiozitate coborî în groapă şi fu îngropat acolo, de bolovani, căzuţi peste el. Rămase astfel 54 ore, aproape sufocat sub pietre.

Când fu salvat, se constată că suferise un şoc nervos, şi a trebuit să fie transportat la spital. Aci aiura intr'una despre o comoară, diamante, vase şi monede de aur, din fundul puţului.

Când se însănătoşi, puse să se sape din nou fântâna şi intr'un gang subteran dete intr'adevăr peste o comoară, în felul acelei descrise de el în delir. E interesant faptul, că acel gang nu putea fi văzut nici din fundul groapei şi că fermierul avusese numai o viziune.

* * *

URI SACRA FAMES... *eterna sete, eterna goană după aur, veşnicul dans în jurul viţelului de aur, dans străvechiu şi mereu nou, dans de milenii. In faţa strălucirii magice a aurului — apune strălucirea spiritului, — însă, numai pentru suflete meschine. Celelalte ştiu să preţuiască lumina intelectului, chiar şi în trupul pocit al unui om, sărman ca avere materială, imens de avut ca bogăţie spirituală. E cazul filosofului Mendelssohn, prietenul lui Kant şi Lessing, al cărui bicentenar s'a serbat de curând, în lumea întreagă.*

Angajat intr'o casă comercială, cu un salariu de mizerie, Mendelssohn urît şi ghebos, cunoscu intr'o călătorie de afaceri, pe un neguţor înstărit, din Hamburg, care rămase atât de încântat de inteligenţa tânărului, încât hotărî să-l ia drept ginere.

Mendelssohn fu invitat în casa comerciantului, unde cunoscu pe frumoasa fiică a acestuia. Şi fetei îi plăcu duhul, sclipirile geniale ale tânărului, însă aflând de planurile de măritiş ale tatălui său, fata se sperie. Să ia dânsa de bărbat pe-un cocoşat?! Refuză net.

Dupăce Mendelssohn află dela părintele fetei, cum stau lucrurile, îl rugă, ca înainte de despărţire, să-i acorde o conversaţie de câteva minute cu frumoasa domnişoară. Rugămintea îi fu îndeplinită.

— „Domnişoară", — se adresă Mendelssohn fetei, — „înainte de a mă înapoia acasă, aş dori să-ţi povestesc un vis ciudat. Se făcea că mă aflam în cer, când Dumnezeu dăruia fiecăruia părţile trupului. Cerescul părinte isprăvise tocmai cu toate şi mai rămăsese o cocoaşe. Trebuia s'o dea şi pe aceasta cuiva. Roti ochii în jur şi te zări pe dumneata".

— „Ţi-am dat tot ce era mai fermecător", îţi spuse, „vei purta în schimb şi această cocoaşă, în spate".

„Eu m'am speriat cumplit şi strigai: Dumnezeule sfinte, nu deforma această fiinţă minunată! Mai bine voiu trece eu prin viaţă, cu cocoaşa în spinare".

Frumoasa fată înţelese fabula, isbucni în plâns şi alergă la tatăl ei, declarându-i, că pentru dânsa nu există decât un singur bărbat: Moses Mendelssohn.

Iar căsnicia filosofului a fost foarte fericită.

* * *

U ATAT *de fericită însă, ca aceea a lui Miss Doris Richardson din Anglia, care şi-a găsit un soţ... imaginar. E clar că intr'o tovărăşie care exista doar în fantezia tinerei femei, călătoria de nuntă a decurs fără cel mai mic incident. Duduia povesti tuturor cum că s'a căsătorit la Kensington, cu doctorul Norman Rogers, şi că porneşte acum, în călătorie de nuntă, la Londra, unde o aşteaptă soţul, care, trebuind să încheie o afacere urgentă, plecase înainte.*

Ea comandase din vreme la portarul unui hotel din Londra, o cameră pentru Missis Rogers. După două săptămâni se înapoe la mama ei, cu vestea că soţul îi murise, intr'un accident de automobil. Anunţul mortuar al văduvei disperate apăru chiar a doua zi în gazetă.

Familia doctorului primind scrisori de condoleanţă, domnul Rogers, sănătos tun, înştiinţă poliţia.

Astfel s'a aflat despre „căsătoria" inexistentă şi despre călătoria de nuntă imaginară.

E un mijloc, pentru fete de a-şi căpăta independenţa, care se acordă văduvelor, fără a fi nevoite să suporte silnicia unei căsătorii nedorite.

Orcum, însă, Americana noastră, dacă nu va fi vreo originală, în goană după senzaţional, este un caz interesant pentru studii freudiane.

IERUSALIM

de Henry Bordeaux.
dela Academia Franceză

...am părăsit Nazaretul, răspândit în amfiteatru pe o colină, asemenea minunatelor orașe din Ombria. Automobilul nostru grăbește spre Ierusalim. După câmpia Esdrelon, mănoasă ca Bekha din Siria, și după Nahlusa oraș vechi cu întărituri aproape nouă, care a fost luat dela turci de cavaleria franceză în campania din 1912, iată-ne în Iudeea. Podișuri și coline stâncoase și triste, aproape lipsite de vegetație.

Deodată, din înălțimea unuia dintre aceste podișuri, descoperim Ierusalimul, și el e așezat pe o ridicătură. Impresia, dela depărtare, e minunată. O linie continuă, o dantelă de întărituri roșii și violete cu turnuri crenelate și, dinapoia acestei linii, o îngrămădire confuză și albă străpunsă de minarete..

Cum vor fi rămas de înmărmuriți cruciații, când au zărit cetatea mult dorită, ținta îndemnurilor lor! De aci, trupelor lui Godefroy de Bouillon li s'a înfățișat spectacolul fortăreței uriașe apărată prin însăș poziția ei, pe care trebuiau s'o asedieze și s'o cucerească. Dar, dânșii nu s'au îndoit o clipă de izbândă. Ierusalimul însemna locurile sfinte, calvarul, mormântul, înălțarea. Din clipa în care îl vedeau, el era al lor. Ce putere omenească le-ar fi putut opri calea până la obiectul sfânt al dorințelor lor?

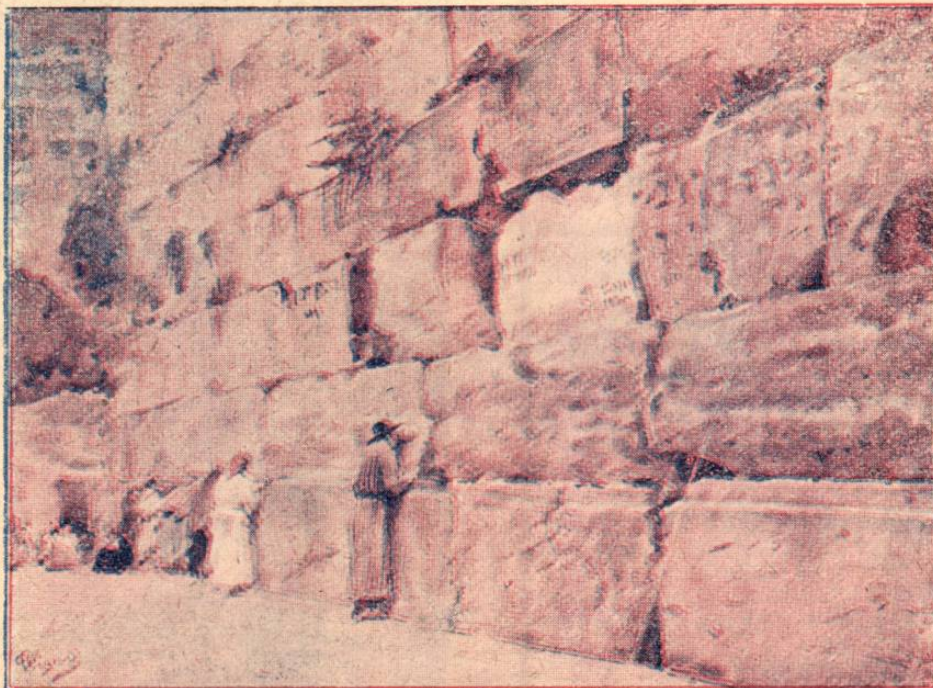

Arabi în piața Ierusalimului

PRIN STRADE SI PRIN SOUKURI

Nici unul dintre orașele orientului, nici Aleppul, nici Damascul chiar, n'a păstrat atâta caracterul vechi, ca Ierusalimul. Nici valul de străini, de toate felurile, pe care îl pulsează sionismul, nici turiștii englezi atrași de mandatul acordat Marei Britanii, nu isbutesc să-l desfigureze. Ei nu turbură nemișcarea bătrânilor evrei, instalați, după tradiții, de secole, nici nepăsarea neturburată a arabilor murdari, disprețuiți de toți și potrivnici la orice schimbare.

Eșind din Mouristan, intrăm în cartierele vechi, un furnicar de stradele întunecoase, unde arareori pătrunde câte o rază, care face să danseze un putregaiu aurit. Iată-ne în strada acoperită odinioară de Merissinda, contesă de Tripoli. Din loc în loc, bolta e străbătută de câte o ferestruică, spre a lăsa să treacă lumina. Aceste găuri de soare proectează pe pământ pătrate strălucitoare, care produc un contrast isbitor cu umbra deasă, îngrămădită mai departe, mișcătoare ca o reptilă stingherită. Ele trădează fără milă taine oprite, mistere care n'ar trebui să fie luminate: petele respingătoare ale draperiilor stofele roase și rupte, falsitatea aurăriilor și minciuna pietrelor prețioase, ca și miile de muște care îmbucă din prăjiturile cofetăriilor. Prăjituri cu miere, cu grăsime de oae, a căror râncezeală fadă, provoacă desgust. Unde sunt turtele zaharisite și celelalte dulciuri de mâncat, pe care le oferiau negustorii de zaharicale în „o mie și una de nopți?" Iluminările brusce, — puțin câte puțin învinse de umbră, — prefac tarabele negustorilor înșiruiți în strada acoperită, într'o serie de tablouri „a la Rembrandt" unde mătasea mototolită a rochiilor vechi, a cumbazurilor aurite, a rasselor roșii sau violete, argintul pulverizatoarelor, al vaselor, al armelor, aurul bijuteriilor beduine, care alternează cu pietrele colorate, trimit străfulgerări aci arzătoare și aci de o dulceață fără seamăn, și mai ales mă opresc la chipurile acestea bronzate, în care ochii strălucesc, în care buzele roșii se mișcă, în care nările se dilată și care trebue să fi fost exact aceleași, când Isus gonia pe negustori din templu și când aceștia îi cereau o împărăție materială, o împărăție comercială. Nu e posibil ca Rembrandt să nu fi întâlnit pe semenii acestora în Ghetto-ul din Amsterdam. Pe Homerul lui, pe logodnica evreică, îi regăsesc aci în carne și oase și mai ales bătrânii lui, cu tenul însemnat de mușcăturile vremii și cu ochii a căror privire ștearsă s'a uzat în negoțurile de tot felul sau în extazele profetice.

„Zidul Plângerilor" *din Ierusalim, ultima rămășiță a templului lui Solomon. Din cauza acestui zid au avut loc recentele masacre din Palestina.*

SFANTUL MORMANT

Dela poarta Damascului mergem prin stradele cu cerul deschis, unde suntem nevoiți, — spre a putea înainta, — să ne facem loc prin grămada de lume: evrei moderni cu ghete și redingote negre, musulmani cu turbane galbene, beduini tatuați soldați englezi sau hindusi, și vecinicii negustori cari stau jos, în genunchi, culcați, ca și când aci nu s'ar face altceva decât s'ar vinde și s'ar cumpăra.

Fațada cruciaților singură, a rămas aproape intactă. Cu poarta dublă, cu colonadele ei cu arcurile, galeriile și cupolele

Sfântul Mormânt

sale, se regăsește aci frumosul artei romane surprinsă, pe ici pe colo, de câteva detalii împrumutate artei arabe.

Spre a pătrunde în interior, trebue să trecem prin fața unei sentinele turcești. Cu prilejul expediției aliaților, cari, în răsboi, au recucerit Palestina și Syria, turcii goniți, au fost înlocuiți cu soldați din corpurile de ocupație. Englezi francezi, italieni, rând pe rând, au păzit Sfântul Mormânt. Apoi, francezii și italienii s'au retras, când mandatul asupra Palestinei a fost încredințat Marei Britanii. Rămași singuri, englezii s'au desinteresat de această chestiune Și turcii, din obișnuință, au revenit. Iată-i, leneși, nemișcați, nefolositori, dar prezenți.

Suim, mai întâi, la Calvar, care nu e mai ridicat decât cu 20 de trepte. Stânca, pe care o poți atinge, plecându-te, este acoperită cu un altar, a cărui podoabă, prea bogată, e lamentabilă. Totul, aci e surpriză, pentru că nimic nu e proporțional cu așteptarea. Cauți o colină și găsești o stâncă de 10 metri înălțime. Dar nicăeri, în Evanghelie, nu e spus, că locul Calvarului ar fi o colină.

Coborîm și străbatem valea ca să ajungem la Sfântul Mormânt, încoronat cu o cupolă. O lespede acoperă mormântul. Aci a fost așezat Christ; aci s'a dat piatra la o parte; aci s'a îndeplinit minunea învierei.

Ar trebui să revii singur, sau să creezi, în juru-ți, singurătatea, ca femeea aceasta înaltă, slabă, care e acolo în fața mea, cu capul acoperit de un văl alb; care îngenunchie pe piatră și sărută lespedea cu sufletul sfârșit, spre a evoca misterioasa apariție....

Chiar alături, iată bisericuța ridicată pe locul, unde Maria Magdalena a văzut pe cel înviat. Apoi e cripta care corespunde la vechiul șanț al orașului, unde au fost regăsite crucea lui Christ și cele ale celor doi tâlhari.

Faptul că toate aceste amintiri extraordinare ale dramei eterne sunt adunate într'un spațiu atât de restrâns, răstoarnă toate calculele pelerinului. Imaginația noastră, din depărtare, a creeat distanțe zadarnice. Dimpotrivă, totul ar trebui să fie foarte apropiat. Și ultimele săpături care au îngăduit să se determine starea exactă a terenului ne explică lucrurile perfect. La marginea orașului, era, dinspre partea Porții cu coloane, o întăritură pe o movilă, menită să-l apere din partea aceasta. Șanțul întăriturii era înaintea fortăreței și în acest șanț s'au descoperit crucile. Calvarul era în față, o mică ridicătură unde erau conduși condamnații la moarte. Când trupul a fost coborît de pe cruce, Iosif din Aritmahia a oferit mormântul său, pentru că se învecina cu locul Calvarului. Nu i s'ar fi dat corpul, dacă ar fi trebuit să străbată cu el, o parte din oraș. Toate aceste amănunte sunt evidente, dar e nevoe de oarecare timp, ca să-ți dai socoteala de ele.

MOSCHEEA LUI OMAR

Vizităm moscheea lui Omar. Fără îndoială, cu toată forma ei îndesată și cu toată cupola masivă, care o turtește, ea rămâne monumentul cel mai desăvârșit cel mai perfect din Jerusalim. Nu se poate compara cu catedralele noastre, deoarece n'are nici semeția pietrelor, nici misterul interiorului, nici amețeala turnurilor, nici podoaba portalurilor, nici pădurea arcurilor sau a ogivelor. De unde vine, atunci, încântarea pe care o produce? Din misterul care o înconjoară și din culoarea ei.

Eși din cartiere vechi murdare și ajungi pe o piață întinsă care o izolează și îi dă majestatea spațiului.

Arta arabă nu e altceva de cât o imitație, în afară de detalii. Ea se inspiră sau din cea persană sau din cea bizantină. După cum Mohamed, în Coran, a copiat plecarea lui Christos spre viața vecinică, tot astfel, arhitectul moscheei lui Omar, și-a amintit de bazilica înălțării; dar a turtit-o sub acoperișul acestei cupole prea joase și prea grea.

Culoarele. Poate că ele, singure, alcătuesc toată splendoarea moscheei lui Omar, căci zadarnic caut vre-o frumusețe ori vre-o atracție secretă în această carapace. Dar, mozaicul faianței care acoperă zidurile, e o mângâere pentru ochi. De departe, email-ul albastru domină, de mai aproape, acest albastru alternează cu verde. Formează între ele un fel de nuanță surdă și mată, care, în bătaia soarelui, se însuflețește, se încălzește străluceşte, la fel cu acei ochi negri ai blondelor, care capătă reflexe aurii. Trăsăturile împletite din versetele coranului, desemnează o friză elegantă. Frumusețea porticelor și a porților este neîndoioasă. Dar culoarea domină.

Cele trei săli din interior, împărțite prin rânduri de stâlpi (cele mai multe dintre coloane provin din templul lui Jupiter, clădit de Adrian, căci aci, ca și la Roma, există o suprapunere de monumente), sunt scăldate deasemenea de o umbră, albastră și ea. E nevoe de câteva clipe, ca să poți să te obișnuești cu această umbră. Și apoi, îți vine să strigi de bucurie, când descoperi splendoarea mosaicurilor și a vitraliurilor. Mozaicuri unde aurul și verdele se amestecă se confundă, formează un aur verde topit, când soarele îl mângâe. Dar, în special, vitraliurile sunt o adevărată minune: desenul lor e asemenea aceluia al covoarelor de orient, și este o țesătură de basme din violet, indigo, albastru, verde și aur. Desenul se pare că nu există, decât spre a pune în valoare aceste tonuri diferite, spre a îngădui orice îndrăzneli, toate fantaziile.

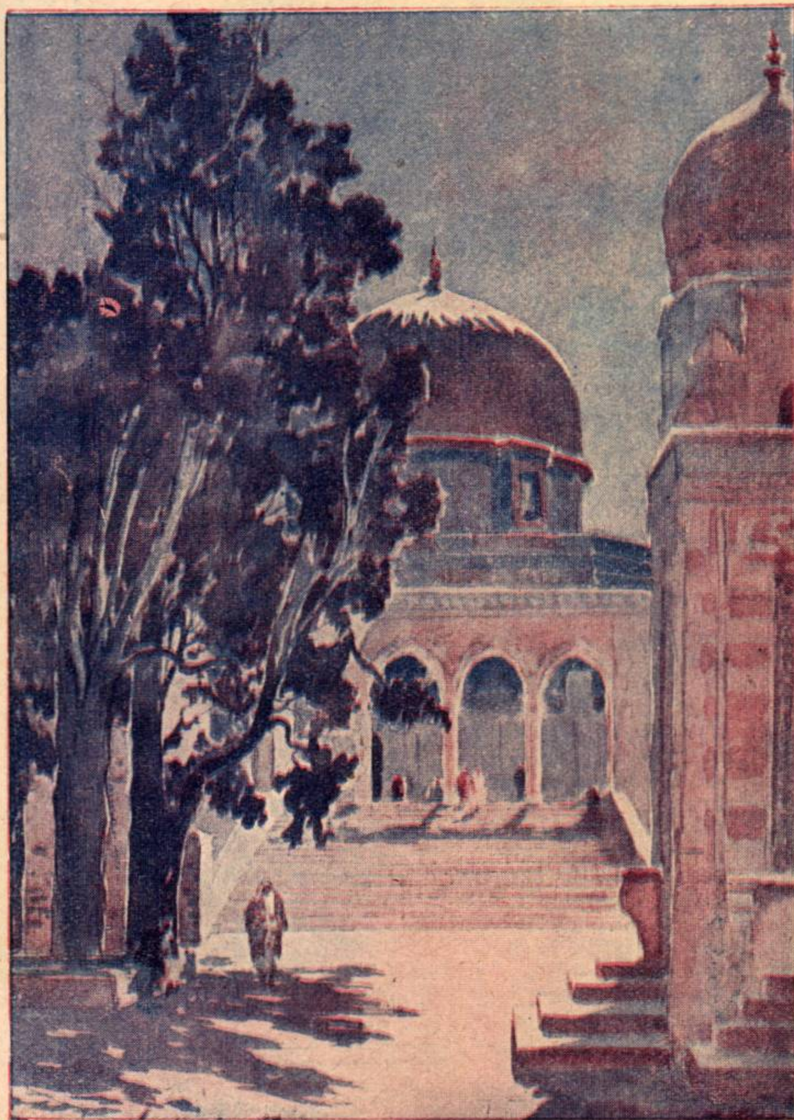
La eșirea din moscheea lui Omar, soarele ne orbește. Ne pare rău, după răcoarea plăcută și lumina strecurată dinăuntru.

ZIDUL PLÂNGERILOR

Vineri, după ora 4 seara, du-te la zidul plângerilor.

Există, la Ierusalim, o zi, pentru cei abonați la durere, cum există la operă o zi pentru cei abonați la muzică.

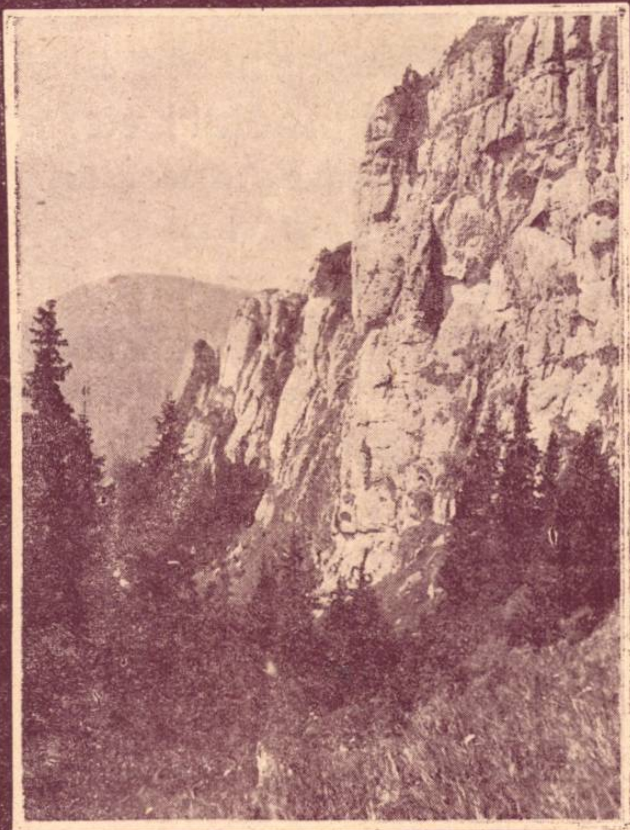
Dintr'un labirint de stradele murdare, dinapoia cartierului

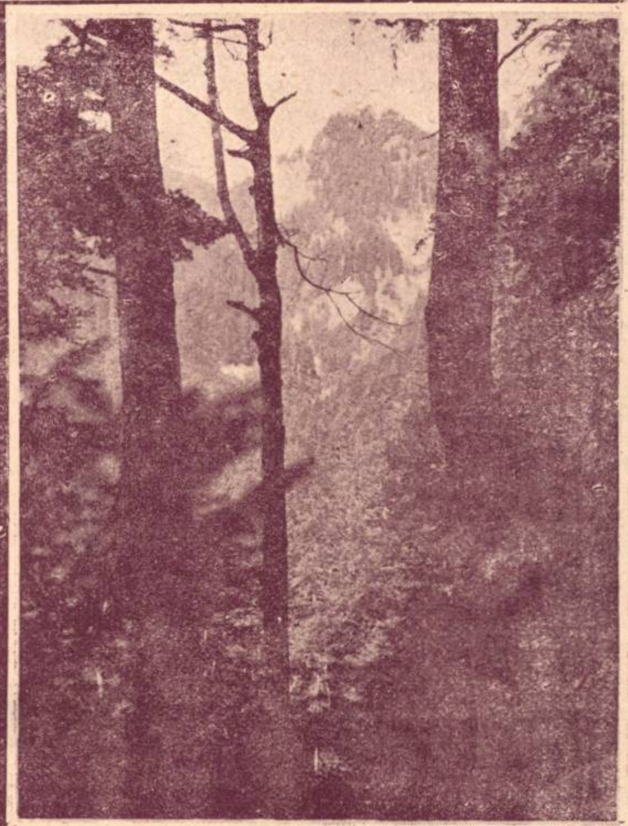

Moscheea lui Omar

La Cascadele Vânturișului prin Valea Isvorul Dorului

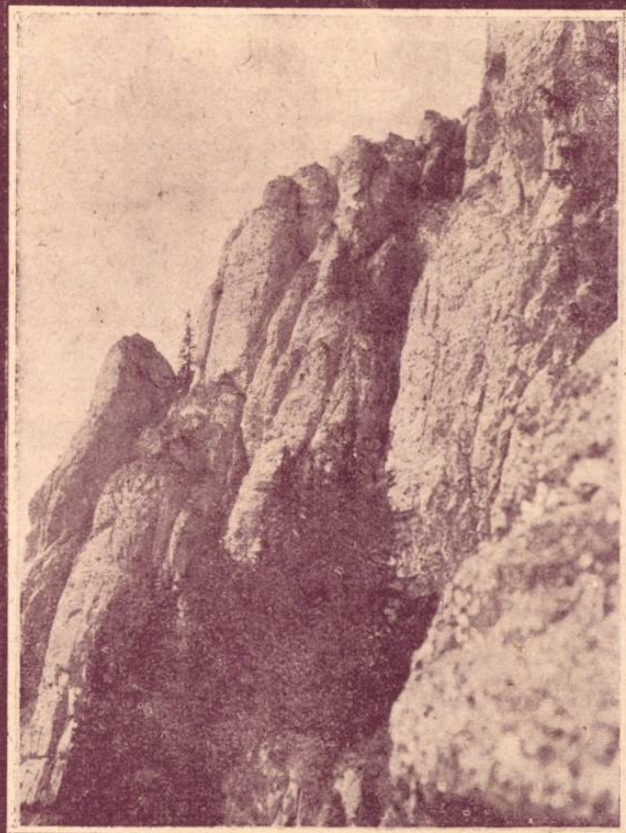
Colții lui Barbeș

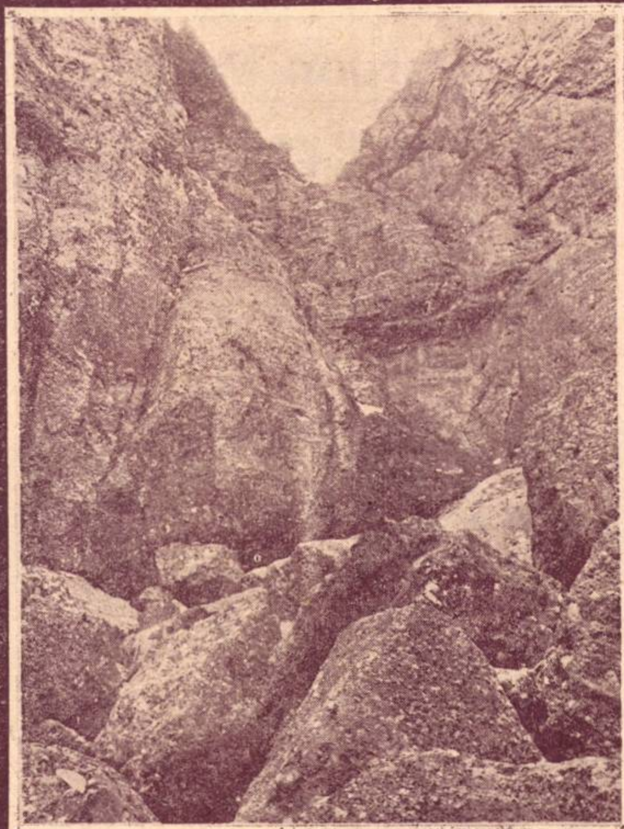

Valea Isvorul Dorului

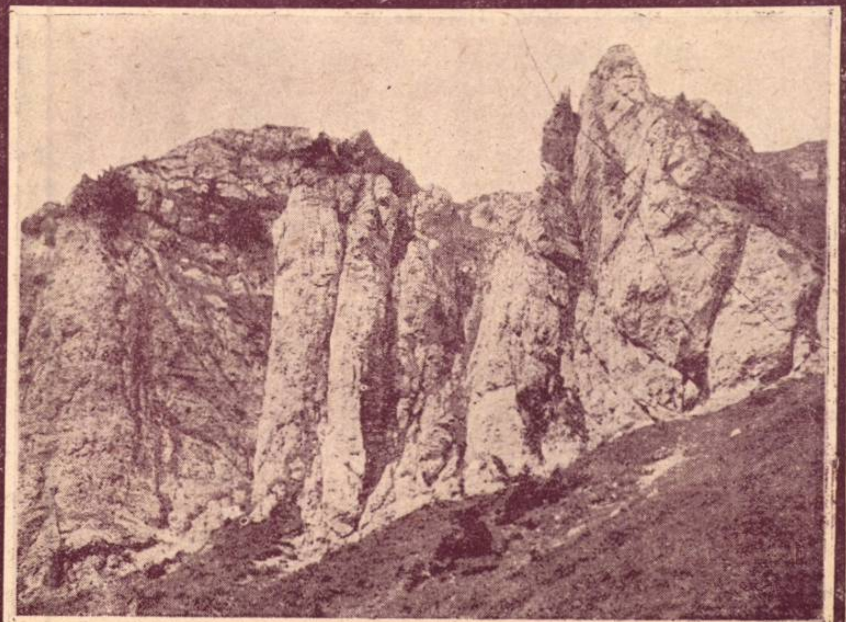
Colții lui Barbeș

Pereții cascadei mari a Vânturișului

Colții lui Barbeș

Fotografii Lct. PETRE JUSTER.

IERUSALIM

(Urmare din pag. IV-a)

lepros al Mograbinilor, coborim o pantă destul de repede, spre a ajunge în josul acestui zid formidabil, a cărui bază din pietre uriaşe, e făcută probabil, din sfărâmăturile faimosului templu al ebreilor. Acolo, ce spectacol extraordinar ne aşteaptă! În faţa acestui zid foeşte o mulţime: sunt evrei, cari, în fiecare săptămână, se adună ca într'un loc sfânt, spre a plânge pe ruinele templului, simbolul tăriei regatului lor. Spectacolul totodată plin de emoţie intensă, amestec de tragedie şi de comic, ca în dramele lui Shakespeare, căci dacă întregul e mişcător prin tradiţia seculară şi prin această plângere sfâşietoare în timp şi spaţiu, amănuntele sunt atât de curioase, încât fără voie eşti ademenit să te distrezi. Femeile, învăluite în văluri albe şi negre, se grupează de-o parte; ele păstrează mai multă reticenţă în ceremonial, mai multă rezervă în gesturi; nici una nu are acel aspect de nebunie sacră pe care ni-l relevează bărbaţii. Aceştia, într'o anume orânduială, care desparte sectele şi naţiunile, înfăţişează toată felurimea costumelor din orient şi din occident într'un amestec bizar. Vezi aici, unii, îmbrăcaţi cu redingote lungi, cu favorite care le dau un aspect de birjari austriaci şi purtând pe cap banalul tarbuş roşu; alţii, cu caftanele lor în culori veştejite, sunt asemenea cu toţi negustorii din oraş; dar evreii polonezi, ruşi, galiţieni, cehi, unguri poartă caftane minunate de catifea violetă, cafeniu lucios indigo şi tichii de blană, moştenire transmisă fără îndoială din tată în fiu, în familie, dintr'un timp imemorabil. Un bătrân par'că scos dintr'o pânză de Rembrandt, murdar şi superb, psalmodiază o litanie, pe care corul o reîncepe cu o voce tristă.

Nimic nu poate să redea melancolia accentului lor. Dar nu se opresc aci. Cuprinşi de un delir mistic sau de un fel de isterie, unii îşi isbesc capul de piatră, aşa că se aude isbitura. Alţii se rotesc în jurul lor ca sfârlezele sau ca dervişii. Iar alţii au o mişcare de pendul sau de dute-vino, care-i face să-şi plece mijlocul înainte, şi înnapoi şi care ar da răul de mare oricăruia dintre noi. Totul e amestecat cu suspine şi cu lacrimi, care încremenesc pe buze batjocura, ca şi când ar fi un sacrilegiu.

Ca şi bocitoarele antice, acest bătrân frumos, care conduce corul, plânge, cu toată sinceritatea, distrugerea templului şi împrăştierea evreilor. Pentru emoţia şi constanţa acestor credincioşi pioşi, se cuvine să ascultăm, cu reculegere, plângerea patetică.

Intre acestea, deasupra stradelei întunecoase în care ne găsim îngrămădiţi, se ridică prima stea. E semnalul de plecare.

Un comerţ nou: automobile de ocazie

IN GERMANIA, asociaţia fabricanţilor şi comercianţilor de automobile, a înfiinţat o comisiune, care are menirea să evalueze valoarea automobilelor vechi.

Toţi acei cari vor să-şi cumpere un automobil nou, vânzându-l pe cel vechiu pe care-l au, se vor putea adresa acestei comisiuni. După ce va examina maşina veche, comisiunea va emite un certificat, conţinând toate detaliile asupra stării în care se află maşina şi arătând valoarea ei reală.

Se crede că prin aceasta se va facilita mult comerţul de automobile în Germania.

CERTITUDINE

— Ce crezi doctore, mă voi vindeca?

— De sigur. La boala d-tale scapă 1% din pacienţi.

Ori d-ta eşti tocmai al o sutelea în tratamentul meu, bolnav de această boală. Deci trebue să scapi.

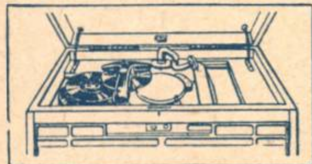
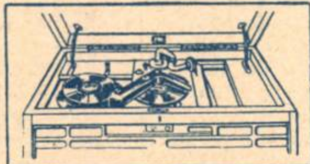
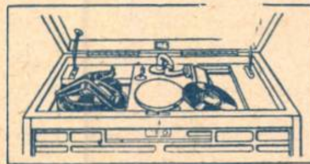

Curiozităţi ştiinţifice

GRAMOFONUL CARE-ŞI SCHIMBĂ SINGUR PLĂCILE

Cu toate progresele considerabile realizate în ultimul timp în technica gramofoanelor

şi a plăcilor, în ceeace priveşte calitatea reproducerei muzicale, aceste aparate prezintă totuş un mare neajuns, din cauza obligaţiei sâcâitoare, la care ne supune, de a schimba mereu plăcile. Acest fapt dă loc la frecvente întreruperi în cursul unei audiţii şi împedică reproducerea continuă a unei bucăţi muzicale mai lungi, cum ar fi de ex., o simfonie sau o operă completă.

Pentru a remedia acest neajuns s'a realizat un dispozitiv foarte ingenios pentru schimbarea automată a discurilor. Graţie acestui sistem e suficient să apăsăm odată pe un buton al aparatului şi putem asculta apoi, fără întrerupere, aşezaţi liniştiţi pe un fotoliu, vre-o 20 de plăci, pregătite dinainte.

Intregul mecanism este fixat deasupra unei planşete, împărţite în trei părţi: în centru se găseşte un platou obişnuit care, odată mişcarea începută, se învârteşte necontenit; la stânga e aşezat şirul de plăci, puse în ordine una peste alta şi putem avea chiar diferite mărimi; iar la dreapta se află deschiderea unei încăperi în cauciuc, unde se depun plăcile după ce au fost cântate.

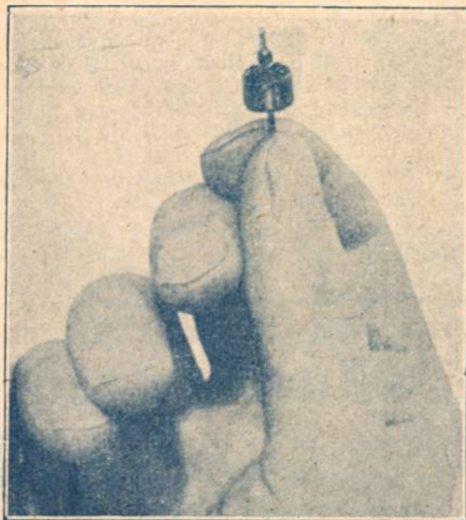
Aparatul odată pus în mişcare, un braţ special în formă de *T*, având cele două capete ale ramurei transversale prevăzute cu cârlige mici, se aplică pe prima placă, din vârful şirului. Automatic cârligele se apropie sau se depărtează după cum diametrul plăcei e mai mare sau mai mic, până apucă o placă şi o depune, printr'o mişcare, pe platoul central. Audiţia începe astfel. Odată terminată placa, diafragma se ridică din nou, îşi reia poziţia dela început, în timp ce axa platoului central, mereu în mişcare, se coboară, nemai ţinând placa. Discul este astfel dat înlături, ca împins de o praştie uşoară, către deschiderea camerei de cauciuc, unde se depune încet şi fără să se loviască.

Operaţia reîncepe astfel, până ce se termină toate plăcile.

Intrebuinţarea unor ace speciale de tungstil, aliaj foarte rezistent şi neuzitabil, permite ca în tot timpul audiţiei celor 20 de plăci, să nu mai fim siliţi a schimba acul.

CEL MAI MIC MOTOR ELECTRIC

Acest motor a cărui parte mobilă — rotorul — reprezentată în ilustraţia noastră, este

mai mică decât stampila aplicată unei mărci poştale, este întrebuinţat pentru regularea unui contor de energie electrică. El reprezintă desigur cel mai mic electromotor construit vreodată pentru un scop de utilizare practică.

INCĂLZIREA LOCUINŢELOR PRIN ISVOARE DE APĂ CALDĂ

Municipalitatea oraşului Raykjawk din Islanda intenţionează să folosească isvoarele calde subterane, ce se găsesc în preajma oraşului, pentru încălzirea clădirilor publice şi particulare.

Prima etapă a lucrărilor de amenajare în acest scop, prevede instalarea unei conducte de apă, în lungime de 6 km., destinată să transporte şi să canalizeze lichidul încălzit dela isvoarele lui până la locurile de utilizare.

CREŞTEREA CEREALELOR LA LUMINA ARTIFICIALĂ

Se ştie că în condiţiuni naturale de desvoltare, grâul are nevoe de cinci luni pentru a creşte şi a se coace. Intr'un teren de încercare s'a obţinut o creştere mult mai rapidă a grâului, sub influenţa luminei artificiale. In acest scop, grâul a fost supus zilnic câte 16 ore la acţiunea razelor luminei electrice. Cerealele astfel tratate se desvoltau şi creşteau, văzând cu ochii. O secară, a ajuns, pe această cale, să se coacă într'un interval cu vreo două luni mai scurt, decât durata ei normală de desvoltare, dând totuş o calitate superioară secarei obişnuite.

Rivalul lui Edison

LA BIROUL oficial al patentelor pentru Statele Unite ale Americei, care îşi are sediul în oraşul Washington, o mare parte a dosarelor e rezervată invenţiunilor lui *Ethan I. Dodds*. Invenţiunile sale ating astăzi o cifră extraordinară.

Două mii se găsesc în întrebuinţare practică.

Invenţiunile lui Dodds, ne-au uşurat în multe privinţe viaţa.

Dodds a dat la iveală cele două mii de invenţiuni în decursul a numai 25 de ani, ceeace ar reveni la vreo 80 pe fiecare an, sau câte o invenţie la fiecare 4 zile.

Cu toate acestea, omul care le-a conceput, n'a putut să citiască bine nici la vârsta de 21 de ani. Odată a fost admis de probă la un gimnaziu. După 8 zile, directorul îi ceru să părăsiască şcoala.

— „Cu părere de rău, Dodds", spuse directorul, „dar nu putem face nimic cu d-ta"!

Probabil că directorul gimnaziului avea totuş dreptate. Instituţia pe care o conducea, nu putea să mai adauge nimic la ceeace Natura a sădit ea însăş: un neobişnuit geniu inventiv.

In oraşul Pittsburg fu angajat în calitate de ajutor fierar la lucrările executate de firma Westinghouse. După un scurt timp de muncă, în care şi-a dovedit minunatele sale calităţi, ajunse cu adevărat „mâna dreaptă" a lui Westinghouse. Când Marconi veni la Westinghouse cu primele sale modele de telegrafie, fostul ucenic de fierar Dodds, fu desemnat să-i ajute la lucrări.

Mai târziu deveni asociat cu vestitul magnat al căilor ferate E. H. Harriman. Acesta îi construi un laboratoriu special, chiar lângă reşedinţa sa din New-York. Acolo trăeşte Dodds şi astăzi împreună cu soţia şi cei 4 copii ai săi. Şi bineînţeles înconjuraţi de bunătăţile pe care le poate îngădui o imensă avere.

Când facem o călătorie şi petrecem noaptea într'un vagon Pullman, trebue să mulţumim lui Dodds. Dânsul este inventatorul vagoanelor de dormit. Când suciţi butonul electric de lângă pat şi stingeţi lumina, întrebuinţaţi o invenţie a lui Dodds.

Printre ultimele invenţii ale lui Dodds se numără şi o minunată lampă pentru minieri, tampoanele de oţel dela vagoanele de marfă şi ferăstrăul circular electric, care este astăzi foarte mult întrebuinţat de tâmplari.

Dodds are astăzi vârsta de 50 ani şi după Edison, este cel mai cunoscut inventator din întreaga lume.

VAPORUL GROAZEI

In dimineaţa zilei a patra, negrul ne declară că va mânca pe unul din noi.

Situaţia devenise insuportabilă.

Mie unul, mi se părea oarecum ridicolă. Lovisem o stâncă la orele cinci dimineaţa, adică cu un ceas mai înainte de-a fi ajuns în faţa digurilor de la Fort-de-France. Avusesem nevoie de aproape patruzeci de minute pentru a ne prăbuşi în mare şi fusese vreme destulă pentru a fi lansate în valuri toate bărcile de salvare şi toate plutele. Imi amintesc chiar foarte bine că mi-se păruse extraordinar de-a nu fi zărit niciun alt vapor, în clipa naufragiului prin meleagurile acestea destul de frecventate.

Acum ne aflam la vreo douăzeci de mile de ţărm, de trei zile depline, pe o plută cu cutii metalice, fără să avem de mâncare sau de băut.

Eram şase pe plută. Eram aci : Jessie Love, portarul, James, secundul locotenent, eu şi negrul, care părea gata să înebunească.

Era unul din fochiştii de pe bord. Mare, puternic, viguros. Nouă tuturor ne era puţină teamă de el, mai cu seamă în împrejurările, în cari ne aflam.

Era de înţeles, că dacă avea să fie vreo războire, lucrurile nu vor merge chiar aşa uşor. Unul din noi putea să cadă foarte lesne de pe plută şi rechinii, ale căror spinări albăstrii se zăriau din când în când, în marea limpede, nici nu aşteptau altceva.

In dimineaţa aceea deci, când negrul ne vesti din nou intenţiile sale de antropofagie, Jessie Love începu să plângă sgomotos. Jessie Love era o stea de cinema, de mărimea a patra şi ocupase pe *Empress of Pacific* o cabină de clasa doua. In momentul naufragiului întârziase şi nu mai putuse găsi loc în niciuna din bărci, astfel încât o luasem cu noi pe plută.

Era foarte frumoasă, nouă însă ne părea cu totul lipsită de inteligenţă. Cu atât mai mult cu cât de alaltăieri nu mai înceta de a se văita copilăreşte de cele ce i-se întâmplau.

Eram grozav de deprimaţi. Strălucirea luminei, în dimineaţa aceia de Iunie, pe oceanul liniştit de tot, oglindind un cer de un albastru închis, ne părea groaznică. Din când în când, peşti sburători schiţau deasupra apei mica lor traiectorie argintată. Niciunul nu cădea, însă, pe plută. Incepeam tocmai să mă întreb, dacă ziua aceasta, nu va fi mai dramatică decât cele două din urmă.

Nimeni nu spunea nimic.

De altfel ne era extrem de penibil să vorbim, atât de uscat ne era gâtul. In creeri ni se încrucişau fel şi chipuri de gânduri. Miaduc aminte că am suferit, la un moment dat, îngrozitor, la ideea că voi muri poate aci, în mod stupid, şi că nu voi mai revedea niciodată locomotive, magazine luminate, nici femei frumos îmbrăcate. Apoi spusei în gând poezia „Vechiul marinar", pe care o învăţasem la şcoală.

Simţii o mână punându-mi-se pe umăr. Era James.

— „Nu te simţi bine deloc, amice, — îmi şopti el — „visezi cu ochii deschişi"!...

In clipa aceea disperarea mă covârşi cu totul şi-mi'nchipuii că nu mai puteam nădăjdui vreo scăpare.

Multă vreme nu aş mai fi putut suporta această stare de spirit. Aş fi înebunit şi eu. Slavă Domnului însă, peste mai puţin de un sfert de oră, în zare apărea fumul unui vapor.

Locotenentul-secund fu acela care făcu această descoperire. Il văzurăm ridicându-se strigând ceva ce nu am înţeles şi întinzând braţul în zare.

Priviam, sfârşit de îngrijorare şi de nădejde, cu inima bătându-ne până în gât.

Eram salvaţi.

Vasul, pe care îl zăriam, venia spre noi cu o viteză de cel mult şapte sau opt noduri, mărindu-se foarte încet.

Nu-l părăsiam din ochi. Eram nebuni de fericire. Ne venia să ţipăm de bucurie. Jessie Love plângea mereu, acum, însă, din cauza reacţiunei nervoase. Pastorul, în genunchi, spunea rugăciunile de mulţumire.

Vaporul se apropia mereu. Era un *Achoaner* văpsit în negru, cu un coş subţire, pe care se vedea un brâu roşiu.

Pe punte se zăriau câteva siluete, care ne făceau semne. Când ajunse la o jumătate de milă de noi, se întoarse brusc şi o clipă am putut crede, că ne va părăsi. Ne dădurăm însă curând seama că nu era aşa şi că vroia să facă un cerc pentru a ne acosta de bord, sub vânt. O clipă m'am mirat că nu preferase să stopeze şi să dea drumul unei bărci e salvare, care să ne ia de pe plută.

Băgai de seamă, însă, că pe vapor nu exisau niciun fel de asemenea bărci.

Resimţii o impresie nemaipomenită, o .eamă nedesluşită. Vasul acesta nu îmi părea un vapor obişnuit.

Manevra foarte bizar, descriind cercuri în jurul nostru, apropiindu-se încetul cu încetul. Pe puntea de sus zăriam pe comandant, cu capul gol şi îmbrăcat în haine de pânză roşcată, alături de pilot.

Invelişul vaporului era înspăimântător de murdar şi plin de rugină.

Ceeace îmi păru mai straniu însă, a fost ţinuta echipajului.

Numărasem vreo patruzeci de oameni pe bord. Adunaţi în pâlcuri-pâlcuri, păreau să se sfătuiască între ei. Nu le auziam încă vocile. Ii vedeam umblând, din loc în loc, şi ne păru că merg încet ca bătrânii sau ca infirmii. Unul din ei alergă schiopătând dela frână la pupă şi am putut zări că se sprijinia într'o cârjă.

Când vaporul fu şi mai aproape de noi, mai văzui şi pe alţii, cari înaintau dibuind cu mâinile, înaintea lor. Erau orbi.

Mă uitai la Jacues. Era îngrozitor de palid

— „Ce e asta ?" îl întrebai în şoaptă.

— „Să dea Dumnezeu să nu fie ceeace mă tem", îmi răspunse, în acelaş fel.

Am uitat să spun la început, că James era student în medicină.

Deodată închise ochii, iar eu simţii că mă înăbuş. Un miros groaznic de putrefacţie ne năpădise. Vaporul nu mai era decât la vre-o cincizeci de metri şi stopase lunecând uşor spre noi.

Intreg echipajul era strâns pe punte. Şi pe măsură ce distanţa se micşora, se ivi înaintea noastră, tabloul cel mai groaznic pentru un ochiu omenesc.

Oamenii aceia erau mai toţi pe jumătate goi. Sdrenţele, pe care le purtau, erau sfârticate, murdare, putrezite parcă, lăsând descoperite pieptuile, picioarele, umerii, braţele pline, toate de răni deschise. Unii erau ciungi, făcând semne cu cioantele lor de braţe spre noi, gemând, ţipând sau înjurându-ne în spanioleşte şi o englezească stricată. Alţii, tăcuţi, priviau înspre noi, deschizând gura cu ochii ca de mort.

Soarele de amiază căzând din plin asupra acestei adunături de vise rele, făcea din ea un tablou de adevărată oroare. Vaporul nu mai era decât la câţiva metri de noi.

Jessie Love dete un ţipăt şi leşină. O întinsei în mijlocul plutei.

Secundul şi James, fără să mai fie în stare să vorbiască se uitau cum înainta zidul vaporului, fără un gest.

— „Dar... cine sunt oamenii aceştia? Ce e asta ? strigă pastorul, cu ochii eşiţi din orbite.

James se întoarse înspre el.

— Nu ai înţeles încă?

— Nu.

— Lepra...

Pastorul se prăbuşi.

Văzurăm pe comandant scoborând scara covertei sale şi punând un cornet amplificator la gură.

— Vreţi să veniţi pe bord? ne strigă în englezeşte. Mă uitai la tovarăşii mei. Răspunsul li-se citea pe chipuri, fără putinţa unei îndoeli.

— Nu! Nu! Nu! răspunsei eu.

— Ba da ! urlă o voce lângă mine.

Era negrul.

Ii explicai cărei morţi groaznice se dăruia, urcându-se pe vaporul acela. I-am spus că acolo sunt leproşi, că va deveni şi el unul la fel...

— „Vreau să mănânc" urlă încăodată... Cu atât mai rău pentru mine, vreau să mănânc numai decât!... Mă duc...

— Nu!

Il ţineam în braţe. Timp de vre-o cinci minute şi pe când leproşii contemplau acest spectacol neaşteptat, am luptat cu negrul, James, locotenentul şi cu mine, pentru a încerca să-l reţinem. Era, însă, foarte puternic. A trebuit, o clipă, să-i dăm drumul. Se aruncă în apă.

— Rechinii! ne gândirăm numai decât.

Negrul nu fu însă mâncat. In câteva inotături, făcu cei zece metri, prinse sfoara, ce-i fusese aruncată şi se căţără pe bord.

Când sări peste bord, văzurăm roiul nenorociţilor închizându-se în jurul său. Il pipăiau, îl mângâiau. Noi ne scuturam de groază. Apoi dispăru înlăuntrul vaporului.

Comandantul luă încă odată cornetul amplificator.

— „Nu vreţi să vă trimitem ceva?

— „Pentru nimic în lume! Plecaţi! Plecaţi cât mai repede.

De data aceasta răspunsese James. Văzurăm pe comandant urcându-se la puntea de comandă şi transmiţând ordine:

Elicea făcu să se învolbureze apa iar *City of Yarwich*, — aşa se numea vaporul — se îndepărtă spre sud...

Când trecu sub vânt mirosul de putrefacţie, care ne înăbuşia se împrăştie şi ni se păru că ne întoarcem la viaţă. De fapt eram din nou în voia soartei, iar Jessie Love reîncepuse să plângă. Ceilalţi patru ne culcasem pe pluta fierbinte, aşteptând sfârşitul. Orce sfârşit...

Eram atât de extenuaţi de lipsuri şi de emoţia acelei groaznice întâlniri încât căzurăm într'un fel de somn de agonie.

In, chiar, seara aceea am fost salvaţi de un vapor francez, pe care nici nu-l văzusem sosind.

Peste opt zile, complet restabiliţi, redevenisem un om normal, care citeşte pentru plăcerea sa, poveşti de aventuri înspăimântătoare.

Locotenentul secund, pe care l'am revăzut în cursul anului, îmi povesti cele ce mai aflase în legătură cu „vasul groazei".

Cu vre-o opt luni înainte de naufragiul nostru, o colonie întreagă de leproşi dintr'o insulă a oceanului Pacific se îmbarcase pe un vapor vechiu, părăsit de echipajul revoltat.

Nimeni nu a mai auzit vreodată vorbindu-se de acest vapor.

In rom. de O. G.

MAI MULTĂ LUMINĂ!

Se spune: Ai carte, ai parte. Vom căuta în articolul de faţă să arătăm foloasele învăţăturii, pentru societate ş pentru individ. Progresele realizate de omenire, în decursul veacurilor, s'au datorat într'o anumită măsură celorlalte virtuţi ale omului, dar, în special, simţului cu care, dela inceput, el a fost înzestrat: acela al curiozităţii de a şti cât mai mult şi al râvnei de a pune cunoştinţele sale în serviciul intereselor sale.

CUM va fi omul de mâine? Pe cel de astăzi îl cunoaştem privindu-ne în oglindă, pe cel de eri îl ştim din săpăturile în piatră, din reconstituirile savanţilor. Oh, omul de eri, de demult, fratele nostru cu fruntea îngustă de doi milimetri, cu privirea în care o licărire cât de slabă de inteligenţă, este absentă, păros, urît şi crud, — fratele nostru de altădată seamănă mai mult cu fiara codrilor, decât cu noi.

Bietul om de eri, dezarmat în lupta impusă de natură, animal mai slab decât toate făpturile cu care apele şi pământul au fost înzestrate, nu a putut stârni şi nu şi-a putut asigura un loc sub soare, — cel mai bun loc sub soare, — decât din momentul, când i-a trecut prin minte, că piatra, care se rostogolia sub paşii săi, poate fi armă şi poate fi unealtă.

Cu ea s'a apărat de atacuri, din ea a scăpărat scânteea, care i-a încălzit trupul şi i-a îndrumat ochii, şi cu ea a retezat el crengile şi-a cioplit alte pietre, durându-şi adăpost împotriva frigului şi'mpotriva duşmanilor.

Ceeace l-a deosebit pe om de restul vieţuitoarelor, a fost curiozitatea de a lămuri taina firii, neastâmpărul de a şti cum şi care e tâlcul cutărui lucru şi de a-l adapta trebuinţelor sale.

Punându-şi întrebări, omul s'a trudit să găsiască răspunsuri. Un răspuns a trezit în mintea lui o altă întrebare, şi, sub bolta frunţii, s'a desfăşurat o muncă trudnică, ale cărei realizări se răsfrângeau luminoase, în apele tot mai limpezi ale privirilor.

Ceeace l-a mai deosebit pe om de restul vieţuitoarelor, a fost dorinţa de mai bine şi mai frumos. Deaceea el nu s'a mulţumit cu bârlogul, care-l feria de vânturi, de ploi şi de atacuri. Şi-a făcut adăposturi mai cuprinzătoare, pe urmă mai frumoase. In toate domeniile activităţii sale, el s'a lăsat condus de râvna asigurării unor condiţiuni de trai, care să facă tot mai mare deosebirea dintre el şi făpturile celelalte.

Civilizaţiile vechi sunt mărturii ale ambiţiei omului de-a se lua la întrecere, el cu alte făpturi, el cu semenii săi.

* * *

Pentru aceasta, omul s'a văzut nevoit să lărgiască, tot mai mult, cercul cunoştinţelor sale. Cine vrea, ştie, şi cine ştie, — poate...

In zilele acestea de început de an şcolar, urmărim cu emoţie grupurile de copii cari se îndreaptă sârguincioşi spre locurile, de unde vor culege lumină. Cu emoţie, căci gândul nostru porneşte înapoi pe drumul bătătorit de ei, în zilele acestea de toamnă fumurie, — cu emoţie, pentru că fiecare copil închide într'ânsul o surpriză.

Ce va fi şcolarul de azi, plăpând, sfios, pătruns de răcoarea dimineţii de toamnă şi pătruns deasemeni de fiorul momentului, pe care-l trăeşte?

Savantul împresurat de tomuri, omul de laborator ale cărui descoperiri revoluţionează universul întreg, artistul care, ca un nou Dumnezeu, insuflă unui bloc de marmoră informă, viaţă, inventatorul ale cărui realizări însemnează strălucite izbânzi ale omului, repurtate împotriva firii, omul de Stat, al cărui cuvânt schimbă configuraţia lumii, au fost cândva copii, la fel cu cei de azi, sfielnici şi plăpânzi, pătrunşi de răcoarea unei dimineţi de toamnă pe stradele unui mare oraş învăluit în ceaţă, ori pe drumul îngust al unui sat umil.

„Eu sunt copil, — glăsueşte imnul şcolarilor americani. Sunt cel mai nou şi cel mai vechiu aşezământ. Când vin pe lume, moştenesc pământul. Il fac mai bun, îl încunun cu flori şi cânt... La început îmi trebueşte lapte bun, şi aer sănătos, şi jocuri şi verdeaţă; apoi o şcoală, unde să depun silinţa de-a fi tare pentru viaţă. Vreau să trăiesc, să râd, să joc şi să muncesc; vreau să citesc cărţi bune şi folositoare; să construiesc maşini şi trenuri şi vapoare... Eu sunt Trecutul, Prezentul, Viitorul..."

* * *

„Cinstite şi iubite cititorule, spune cronicarul Miron Costin, să aibi vreme şi cu cetitul cărţilor a face iscusită zăbavă, că nu este alta şi mai frumoasă şi mai folositoare, în toată viaţa omului, zăbavă, decât cetitul cărţilor".

Nu toţi cei cari au trecut, însă, prin şcoale au avut puterea de muncă şi râvna să tragă o brazdă luminoasă, după cum nu toţi cei cari se ilustrează dealungul vremilor, în atâtea domenii ale gândirii şi activităţii omeneşti, au avut parte de împrejurări prielnice dezvoltării lor. Biografia oamenilor celebri cuprinde amănunte care arată înălţimile sublime, la care pasiunea pentru frumos şi bine poate să ducă.

„Cine stărueşte în gândul său, îşi făureşte lumea după el", spune Goethe.

Cum a început Edison? Ce-a fost Rockefeller? De unde a pornit Franklin? Cu preţul câtor ceasuri de lipsuri şi de trudă şi-a desăvârşit instrucţia cutare om de ştiinţă, cutare scriitor, cutare om de finanţe, cutare conducător de Stat?

Jack London, marele romancier american, mort acum vreo doisprezece ani, învăţa ziua la şcoală, — era în vârstă de nouă ani, — iar seara vindea gazete, pentru a-şi întreţinea familia. Pe urmă, — avea cincisprezece ani, — lucra optsprezece ore într'o uzină, găsind, totuş, după aceea timpul şi puterea de a se instrui singur şi de-a răzbi la Universitate.

„In tramvaiul care îl aducea acasă, — povesteşte un biograf al său, — cădea de oboseală, iar când conductorul îl scutura la staţie, aşa de înţepenit îi era trupul, încât nu putea să coboare decât ajutat de călători şi aproape că se prăbuşia la pământ. Seara împotrivindu-se cu desnădejde, foamei şi somnului, adormia mestecând o felie de pâine cu unt... Cădea într'un somn atât de greu, încât Flora şi John, fraţii săi, îl duceau pe braţe, în camera lui, îl desbrăcau şi-l culcau."

Atunci când e susţinută de pasiunea pentru un ideal, de convingerea într'o credinţă, voinţa săvârşeşte minuni.

Istoria e plină de figuri care-au îndurat chinuri, stăruind, totuş, în ideea, pe care o implântaseră în sufletul şi în creerul lor.

Cum va fi omul de mâine?

Fantezia umoriştilor l-a descris. Omul de mâine nu va mai fi făptura cu pumni păroşi, cu privirea crucişă, cu fruntea îngustă de doi milimetri, nefericitul nostru frate, din noaptea cavernelor. Omul de mâine a fost prezintat de umorişti, ca având un cap imens, cu-o frunte larg boltită, în care va încăpea ştiinţa tuturor timpurilor. Trup, — omul de mâine va avea un trup pipernicit. Intelectul se va desvolta în dauna trupului.

E o exagerare. Căci omul e o făptură echilibrată. El a găsit de mult cumpăna acţiunilor sale, şi de mult el ştie că o minte sănătoasă nu poate fi cuprinsă decât într'un corp sănătos. Omul de mâine va fi exemplarul fericit, care va stăpâni cunoştinţe infinit mai numeroase decât cele pe care le posedăm noi azi, dar care va simţi tot mai accentuat imboldul de-a cunoaşte mai mult.

La 100 de ani, Teofrast îşi exprima regretul că moare prea tânăr, căci ştie prea puţin.

Oricât de mult vom învăţa noi şi oricât de mult vor învăţa cei cari au să vină după noi, Firea va prezinta, încă, taine destule, iar mintea noastră va simţi dorinţa să ştie tot mai mult.

Incheem pagina aceasta cu versurile lui Walt Whitman, alt mare poet american care, şi acesta, a fost un suflet neastâmpărat, dornic de mai bine şi mai frumos:

Pământul e tăcut şi aspru şi neînţeles
la început.
Natura-i aspră şi neînţeleasă la început.
Nu te descuraja. Stărueşte,
Căci sunt în ea ascunse, adânc, lucruri
dumnezeeşti.

ION PAS

O lună în cuibul banditilor tesalieni

SUNT câteva săptămâni, de când ziarele cotidiene au relatat intâmplarea extraordinară a unui grup de excursioniști greci surprinși de bandiți în munți.

Realitatea vieții ne oferă fapte mai senzaționale de cum ar putea imagina fantazia cea mai aprinsă. Și de aceea noi dăm preferință, în coloanele acestei reviste, întâmplărilor adevărate.

In veacul nostru, numit al civilizației, câțiva bandiți au fost în stare să ia prizonieri și să pună condițiuni pentru eliberarea ostaticilor, chiar guvernului, pe oameni de seamă și fruntași ai vieții politice din Grecia.

In rândurile de mai jos, publicăm emoționanta relatare a acestei aventuri extraordinare, făcută de către domnul Armand Fournel, care a avut nenorocirea să facă parte din grupul turiștilor greci și să încapă astfel pe mâinile banditilor.

* * *

LĂSASEM în urmă convoiul; doctorul Zachos și cu mine eram singurii călători pe cai, și după ce făcusem un mic trap, catârii celorlalți se vedeau departe, ca un nor de praf, ce se rostogolia agale după noi pe drumul cotit.

Deodată, în dreptul unei cotituri a pădurei, doctorul înstruni calul pipernicit cum sunt toți caii Pindului, și scrutând creasta unei stânci apropiate, îmi șopti cu o liniște gravă:

— Suntem pândiți.

— Pândiți ?... De cine ?...

— Privește colo, pe stâncă: un om ascuns pe jumătate, cu pușca în bandulieră, cu mâna streașină deasupra ochilor, urmărește cu priviri de uliu convoiul. Iar în partea cealaltă a drumului, în bradul acela, cu vârful retezat, de pe dâmb, s'a suit un altul care ne privește...

Doctorul Zachos, din rasa vânjoasă a muntenilor dela Pind, nu-și pierduse ascuțimea vederii pe tratatele de medicină. Verificai prin benoclu temerile lui: eram pândiți.

— Să anunțăm convoiul... Trebue să fugim... zise doctorul, întorcând calul.

Străin de aceste locuri, voiam să-l întreb cine erau oamenii cari ne pândiau și ce voiau dela noi, dar în acea clipă, din pădurea, ce se întindea până în marginea drumului, țâșniră patru indivizi în costumul țărănesc tesalian, înarmați până în dinți. Doi cu puștile întinse, barară șoseaua înaintea noastră iar ceilalți doi săriră cu pistoalele, la dârlogii cailor.

Inteleserăm că orice rezistență era zadarnică, — de altfel nici nu eram înarmați, — și descălicarăm după porunca bandiților. Furăm legați de mâini, și un bandit dispăru în vale, cu caii noștri.

Cei din convoi n'au putut vedea această scenă, care se petrecuse după cotul ce făcea drumul la această râpă. Ei veniau liniștiți, fără să bănuiască ce capcană îi aștepta la cotitură.

Era o dimineață răcoroasă, într'o Duminică. Din stațiunea climaterică **Pertuli,** din sânul munților, câteva familii de vizitatori, în acest sfârșit de vilegiatură, coborau spre orașul **Tricala**, formând un lung convoiu de vre-o 70 de persoane călări pe catâri, iar la urmă veniau asinii încărcați cu bagaje. Coborîsem muntele și intrasem în drumul mai larg, dinspre Tricala. Mai aveam vre-o opt km. de parcurs, până în oraș, când bandiții atacară capul coloanei format din doctorul Zachos cu mine.

In curând, se ivi, făcând cotitura păduroasă, catârul din fruntea convoiului, pe care călăria Stamatopol, un bogătaș din orașul Tricala.

Cei patru bandiți, făcând front, cu armele întinse, barau șoseaua. Ei opriră pe Stamatopol, îl îmbrânciră jos de pe catâr și unul dintre bandiți, îl duse în valea plină de brădet, din stânga șoselei.

Al doilea din convoiu, fu oprit la fel; unul câte unul, cei ce sosiau la cotul drumului, erau opriți și dați jos de pe catâri. Călătorii, împreună cu animalele și bagajele, erau duși în vale, la râpă. Astfel fură capturați de către patru bandiți, peste 70 de călători, dintre cari unii erau bine înarmați. Cursa era, însă, atât de surprinzătoare, încât prea puțini încercară să reziste, și aceia, fiind amenințați cu armele și bătuți, se supuseră îndată.

Am fost duși cu toții, la o râpă apropiată, unde se deschidea un luminiș, ascuns în mijlocul unei păduri atât de deasă, încât avurăm impresia stranie că suntem complet izolați de restul lumii, în puterea banditilor. Impresie apăsătoare, care ne strivi orice impulsie de a rezista...

Și astfel, 70 de oameni, bărbați, femei și copii, fură legați și ținuți în respect de trei bandiți cu puștile îndreptate spre noi, în timp ce al patrulea, ne trecea în revistă, fără să se oprească în fața femeilor, care, leșinate, zăceau la pământ, în nesimțire.

— E faimosul Djadjea, îmi șopti doctorul Zachos, care era legat lângă mine. De 15 ani dă astfel de lovituri, pe aici...

Cortegiul nostru fu atacat de bandiți

— De 15 ani ?... Și nu a fost prins până acum ?

Aș fi înclinat să cred că vorbele doctorului erau una din acele exagerări, în care

Djadjea, căpitanul banditilor

ades cade spiritul poetic al descendenților lui Homer, dacă aventura la care luam parte, nu ar fi confirmat proporțiile homerice ale figurii faimosului Djadjea. Când trecu prin dreptul meu, cu greu putui să înfrunt privirea fascinantă a banditului. Ochii lui negri străluciau sub sprâncenile stufoase între care, fruntea avea o încruntare de cruzime. E ciudat, însă, că figura acestui bandit cu mustăți galice, nu era urâtă. Ea exprima, însă, o energie covârșitoare, monstruoasă.

Djadjea făcu un pas înapoi și privindu-ne, strigă:

— Averoff, să iasă din rânduri.

Dar nimeni nu eși din rândurile noastre. Banditul repetă porunca, încruntându-se.

— Cine e Averoff ? întrebai pe Zachos.

— Un mare bogătaș din Tricala. El trebuia să plece cu noi din Pertuli, împreună cu familia sa, dar în ultimul moment, ca sub imperiul unei presimțiri, se răsgândi.

Când văzu că Averoff nu e printre noi, în ochii banditului se concentră o furtună de mânie și, cu dinții încleștați, înfipse cu atâta putere pumnalul în trunchiul unui copac, încât lama se frânse într'o scăpărare scurtă:

— „Am să vă ucid pe toți !" șueră el printre dinți ?

Un murmur se ridică din rândurile noastre; femeile, amuțite până atunci de groază, începură să ceară îndurare, copiii scânciră.

— Tăcere ! strigă Djadjea, și văile clocotiră de ecoul vocii sale.

— „Se spune, îmi șopti doctorul Zachos, că Djadjea ar vrea să răpiască pe fata lui Averoff...Pentru ea, ne-a capturat pe noi, — șaptezeci de inși, crezând că și ea se află printre excursioniști. Voia să-i dea ,astfel, poate, o dovadă de curajul său neînfrânt!... Lângă banditul acesta, simți că devii erou!..."

Oare, doctorul continua să poetizeze situația dramatică în care ne aflam, sau banditul era, în adevăr, un tip romantic?

*

Djadjea se așeză pe o buturugă și porunci:

— Fiecare prizonier să treacă prin fața mea.

Defilarăm prin fața lui; ne întreba ce avere avem, în timp ce tovarășii săi opriau sumele de bani mai mari, ce se aflau asupra unora dintre noi. Unii captivi erau verzi de spaimă și abia se puteau târî. Pe cei trufași, Djadjea îi plesnia cu dosul palmei, făcându-i să se clatine.

Apoi, banditul porunci să fim împărțiți în două grupuri: un grup mare, format din femei și oameni fără avere, fu condus pe șosea și li se dădu libertatea.

Eram despărțit de doctorul Zachos, care fusese deslegat, ca să i se dea drumul. Pe mine, Djadjea mă opri în grupa ostatecilor, spunându-mi:

— D-ta ești străin; doresc ca guvernul grec să te cumpere. Fii sigur că, pentru a înlătura scandalul diplomatic pe care l-aș provoca, dacă te-aș ucide, — guvernul va plăti oricât !

Ce stranii bandiți, cari șantajează pe însăș guvernul țării!

Banditul făcu un nou triaj și opri din grupa noastră, câte un ostatec din cele mai bogate familii. Astfel, el opri pe socrul lui Stamatopol, pe senatorul Hagigakis și lăsă liber pe Stamatopol, urmând ca familia să răscumpere pe socru. El opri deasemenea pe d-na Papaiani, o văduvă tânără și pe d-na Hagigakis, dar doctorul Zachos interveni, cerând să fie el oprit ostatec, în locul acestor doamne.

Djadjea primi, râzând feroce:

— Așa dar, e adevărat ceeace se spune, doctore: că iubești pe d-na Papaiani ! O las liberă, dacă îți ia angajamentul să-mi

trimită 200.000 drahme, pentru răscumpărarea d-tale.

D-na Papaiani jură, și doctorul rămase ostatec, în locul celor două femei.

Djadjea fixă pentru răscumpărarea senatorului și celorlalți ostateci, patru milioane de drahme! Din acestea 500.000 de drahme urma să le plătiască guvernul grec pentru mine.

* * *

Cei puși în libertate, formară din nou un lung convoiu, care-și continuă drumul spre Tricala, în timp ce noi, ostatecii, vre-o zece la număr, furăm porniți spre culmile munților...

Am urcat nu numai pantele abrupte ale Pindului, ci calvarul cel mai straniu. Cu cât înaintam, cu atât frigul se făcea mai chinuitor. Noaptea, poposiam sub cerul liber, iar hrană ni se da din ce în ce mai puțină, până ce trebui să ne astâmpărăm foamea cu câte o coaje de pâine.

Ajunserăm în cele din urmă livizi, fiinte fantomatice, în cuibul banditilor, într'o peșteră ascunsă de o pădurice, în creerul munților.

Zilele se scurseră astfel din ce în ce mai aspre. Cu mâinile legate, la cel mai mic gest, eram loviți cu patul puștii și amenințați cu moartea. Unii dintre bandiți, fură trimiși în vale, într'un anumit punct unde urma să aibă loc o conferință între reprezentanții rudelor și ai lui Djadjea. Așteptarăm cu mare nerăbdare întoarcerea solilor: dacă rudele și guvernul refuzau să plătiască sumele enorme, cerute de bandiți, urma să fim uciși!

Dintre toți, așteptarea aceasta fu mai penibilă pentru bătrânul senator și pentru un tânăr ostatec, anume Raftakos, un om care, din cauza depresiunei nervoase sau din cauza frigurilor, ne trezia noaptea cu urletele lui grozave. Banditii îl băteau atunci, lovindu-l cu armele și cu picioarele, ca să tacă... Ore întregi, a doua zi, nenorocitul delira, chemând pe nume o femee și vorbind cu ea, — poate pe mama sau pe iubita lui dela Tricala... Djadjea îl persecuta crunt.

Intr'o noapte se întoarseră solii banditilor. Un consiliu prezidat de Djadjea, se ținu la lumina lunei, în gura peșterei. Împreună cu doctorul Zachos, ne târîrăm aproape de ei, ca să auzim ce spun.

Unul din soli dădu raportul:

— Autoritățile grecești au suspendat orice urmărire a bandei noastre, până ce rudele vor depune banii, aceasta pentru ca viața ostatecilor să nu fie în primejdie.

— Foarte bine, zise Djadjea, vom ucide numai pe cei ale căror rude nu vor depune banii. In privința sumelor, ce ați stabilit?

— Rudele spun că nu pot strânge patru milioane de drahme!

— Cum? tună Djadjea. Cine a îndrăznit să nu se supună voinței mele? Scoateți ostatecii! Impușcați-i îndată!

Un fior rece îmi străbătu șira spinării. Banditii aprinseră facle și la lumina lor roșie, treziră pe ostateci, pe care-i înșirară pe un rând, în gura peșterei.

Raftakos, cuprins de un acces de furie, se sbătu până ce primi o lovitură cu o faclă aprinsă, în cap și leșină. Ars cu pete de rășină sfărâindu-i în carne, fu legat, în picioare, de un mare inel de fier, prins în stâncă, — gata să fie împușcat.

— Stăpâne, zise unul din bandiți lui Djadjea, arătând spre Zachos și spre mine, — pe doctor nu-l putem împușca, nici pe strein, fiindcă d-na Papaiani a adus cele 200.000 drahme, pentru răscumpărarea lui Zachos, iar guvernul nu a luat încă vre-o hotărire pnetru răscumpărarea străinului.

Torturile la care erau supuşi captivii

— Scoateți-i din rând! zise Djadjea.

Pe când eram dați de o parte, un alt bandit strigă:

— Raftakos a albit!

In adevăr, nefericitul deschisese ochii și gemea. Ințelegând că va fi împușcat, părul lui negru albise într'un sfert de oră, ca zăpada!

Banditul urmă la urechea lui Djadjea:

— Nu te pripi. Dacă-i ucidem, pierdem toată suma. Ne-am tocmit trei ceasuri cu rudele....

— Care e ultimul lor preț? întrebă șeful banditilor.

— Am lăsat dela 4 milioane, la 1.800 000.

— Puțin. Stamatopol e milionar.

— N'au mai mult. Stamatopol spune că nu poate da mai mult de 100.000 drahme.. Ceilalți spun că n'au bani!..

Djadjea hotărî, deși furios, să mai continue tratativele cu rudele și execuția ostatecilor fu amânată.

Viața senatorului Hagigakis, însă, este într'o permanentă primejdie, nu numai din cauza zilnicelor amenințări din partea banditilor, cari și-au pierdut răbdarea, dar și din cauza bătrâneții lui. Socrul lui Stamatopol este octogenar și regimul acesta e prea dur pentru el, deși primește totul cu o seninătate remarcabilă. O singură dată i-am văzut o lacrimă clară, alunecându-i pe obraz și pierzându-se printre firele bărbii lui albe: atunci când a văzut pe Raftakos legat de belciug, atârnând cu capul albit în piept, ca o sdreanță...

A doua zi după amânarea uciderii noastre, Djadjea spuse doctorului Zachos că d-na Papaiani a trimis suma de 200.000 drahme, și că deci, doctorul e liber, și poate pleca spre Tricala, cu solii, cari vor continua tratativele cu rudele.

Doctorul mă îmbrățișă. Și deodată, ridică fruntea lată, iar profilul său de Adonis brun, se profilă pe cerul luminos al dimineții. Zachos acesta avea ceva teatral în atitudini, dar era într'adevăr un suflet romantic. Ei îmi zise, cu vocea lui sonoră:

— Dar noi suntem prieteni! Nu te pot părăsi aci!

Și adresându-se banditilor:

— Djadjea, eu rămân!

— Ești nebun? șueră Djadjea!

—Nu pot să-mi părăsesc prietenul.

— Dragă doctore, intervenii eu, sunt foarte mișcat de gestul tău. Gândește-te, însă, că nu mă cunoști decât din dimineața capturării noastre... E excesiv ceeace faci, pentru un străin...

— Dacă rămâi, îi spuse Djadjea, vei muri de foame, fiindcă noi nu-ți mai putem da partea ta de hrană. Abia avem pentru noi, și transportul alimentelor aci, în vârful munților, e anevoios.

Doctorul mă privi în ochi, isbucnind:

— Vei împărți partea ta de hrană, cu mine!

— Aș face orice doctore, ca să-ți dovedesc și eu prietenia mea, dar cred că e mai bine să pleci. D-na Papaiani ar fi îngrijată de soarta ta. Și apoi, mai de folos poți să-mi fii, intervenind pe lângă guvernul grec sau la legația mea, ca să fiu salvat de aci...

Ne îmbrățișarăm încă odată și doctorul porni spre Tricala, împreună cu șefii lui Djadjea.

Rudele ostatecilor, însă, întârziau să trimită banii pentru răscumpărare. Tratativele deveniau interminabile. Viața în frigul de pe munte, mai ales noaptea, era extrem de chinuitoare. Frigul nu ne lăsa să dormim. Banditii nu mai făceau foc în peșteră, de teamă să nu fie descoperiți după fum, de jandarmii ce începuseră să dea târcoale cuibului. Umezeala ni se strecura în oase, ruinându-ne cea din urmă energie.

Intr'o noapte, un foc de armă ne trezi. Banditul care făcea de veghe la marginea pădurii, veni să anunțe că jandarmii au tras în el!

— Jandarmii!..

Un fior de speranță ne încălzi sufletele desnădăjduite.

Banditii pregătiră în grabă apărarea peșterei. Luna lumina ca ziua panta din față, pe care se vedeau jandarmii apropiindu-se.

Lupta fu scurtă. Jandarmii fură lăsați să se apropie până la 10 metri de peșteră. Și deodată, banditii descărcară o salvă susținută de focuri. Intr'o clipă, jandarmii, cre-

când, poate, că peștera era plină de bandiți, o luară la fugă, spulberându-ne cea din urmă nădejde de salvare.

Dar cuibul bandiților fusese, astfel, descoperit. Djadjea se sfătui cu tovarășii săi, și de teamă să nu fie împresurați de potere numeroase, hotărî să plecăm cu toții, mai sus, pe stâncile pleșuve, în timp ce avea să trimită pentru cea din urmă oară soli, la rudele ostatecilor, ca să încaseze banii. La întoarcerea acestora, avea să se hotărască definitiv soarta noastră!...

Cu biciul, furăm mânați, târându-ne până în vârful unui colț de stâncă pleșuvă. Priveliștea era dezolantă. Spre miazănoapte, un buchet de brazi, sub care făceam un foc mic. Alături, un butuc de brad tăiat. De jur împrejur, prăpastia haotică.

Aci, într'o seară tânărul cu părul alb, Raftakos, se târî lângă mine, șoptindu-mi febril:

— Scapă-mă!... Trebue să fugim!... La noapte ne vor ucide!

— De unde știi?

— I-am auzit vorbind! Vor să ne lege de butuc și să ne tae capetele... Vrei să fugim împreună?

— Dar cum? Chiar dacă scăpăm de pe acest pisc, nu vom mai avea puterea să ne cățărăm pe stânci... Vom muri în prăpastie...

Totuș, am hotărît să încercăm.

Fiind slăbiți ca niște fantome, bandiții nu ne mai țineau legați. Chiar în acea seară, când se lăsă întunericul, am încercat să coborîm piscul, spre prăpastie, tupilându-ne prin excavațiunile stâncii. Indată, însă, bandiții zărindu-ne, ne imobilizară, lipiți de stâncă, trăgând focuri de armă în noi. Djadjea veni, în persoană, să ne readucă pe stâncă.

Sub un brad singuratec, ardea focul, iar în spuză. Fui legat de un copac, pe când bietul Raftakos avea să sufere o cumplită pedeapsă. El fu descălțat și bandiții îi sfâșiară vestmintele, desvăluindu-i pieptul. Fu apoi legat cu o funie de subsuori.

Se trecu capătul funiei peste o cracă înaltă a bradului, și, deasupra focului ce mocnia sub copac, fu spânzurat sărmanul Raftakos, care, cu picioarele dogorite, se sgârcise, cu genunchii la gură. Djadjea, luă un lemn lung și cu capătul aprins, tatuă pieptul nefericitului ce urla îngrozitor, poruncindu-i să întindă picioarele. Când Raftakos întindea picioarele jarul de sub copac îl ardea, iar când de durere le strângea, Djadjea îi impungea pieptul cu lemnul aprins, ca să le întindă iară!

Inima începu să-mi svâcniască puternic, gândindu-mă la pedeapsa ce mă aștepta. Când Raftakos fu dat jos, în nesimțire, Djadjea se apropie fioros de mine:

— Cum ai îndrăznit să fugi?

— Decât decapitat, am preferat să încerc...

— Decapitat?... Cine ți-a spus că vrem să-ți tăem capul?

— Raftakos, zisei.

— Atunci, Raftakos a înebunit. Nu ne-am gândit nici o clipă să vă decapităm. Nu te vom ucide, decât dacă guvernul va refuza să te răscumpere. Acum, te iert, fiindc'ai fost ademenit de un nebun.

Raftakos înebunise...

In adevăr, după trei zile și trei nopți de delir, Raftakos începu să râdă hidos, lugubru.... Noaptea glasul lui răgușit, dar foarte puternic, declama **Imnul Focului,** iar într'o zi, îmi șopti:

— Am să-ți spun o mare taină: eu sunt Mefisto, sunt zeul Gheenei, al Focului etern! Cât să-ți dau pe sufletul tău, ca să ți-l cumpăr?..

Un fior de groază mă străbătu. Raftakos mă fixa cu ochii lucind, însângerați. Urlai și eu, înebunit de groază....

In fine, sosiră solii, cu hotărîrile supreme. In jurul focului, făcurăm un mare cerc, laolaltă cu bandiții.

Unul dintre soli aduse cele mai negre vești pentru noi:

— Rudele nu vor să dea mai mult de cele 100.000 de drahme, pe care Stamatopol e dispus să le ofere. Ele au intrat în tratative cu guvernul, ca să plătiască el restul până la 1.800.000 cât am cerut noi.

— Și guvernul?

— Guvernul refuză să dea vre-un ban, acest lucru nefiind permis de legile țării!

— Nici pe acest străin nu-l răscumpără? întrebă Djadjea arătându-mă.

— Nici pe el!

Soarta noastră era hotărîtă.

— Bine, îi vom ucide! zise întunecat Djadjea....

— Fă-ne un ultim hatâr, Djadjea, zise octogenarul Hagigakis. Ucide-ne imediat, ca să se sfârșiască odată!...

Bătrânul senator se ridicase în picioare și barba lui albă fâlfâia în vânt. Era, în reflexele roșii ale jarului, în adevăr o viziune tragică, în noapte...

* * *

— Djadjea, zise atunci unul dintre soli, fata lui Averoff îți trimite vorbă că dorește să răscumpere, în secret, pe ostateci și mai ales pe Raftakos.

— Atunci, e adevărat că iubește pe Raftakos? se încruntă banditul.

— Pe semne, da...

Câteva împușcături se auziră. Gloanțe șuerară...

— Suntem împresurați! strigă un bandit. Trebue să fugim.

— Ii ucidem? întrebă altul, ridicând cocoșul pistolului, lung cât o carabină.

Djadjea rămase o clipă pe gânduri. Ridică fruntea, și ne zise:

— Sunteți liberi!

Ne uitarăm unul la altul, și nu ne venia să credem.

— Sunteți liberi, urmă banditul, fiindcă Raftakos a înebunit!... Duceți-l să-l vadă fata lui Averoff: i-l dăruesc!..

Și bandiții se strecurară în vale, printre stânci, în timp ce Raftakos declama cu gesturi demente, **Imnul Soarelui.**

Jandarmii, în fruntea cărora venise doctorul Zachos, nu găsiră pe stâncă, decât pe ostateci. O parte din detașamentul de jandarmi plecă în urmărirea bandiților; câțiva conduseră spre Tricala, biata turmă de arătări scheletice, a ostatecilor.

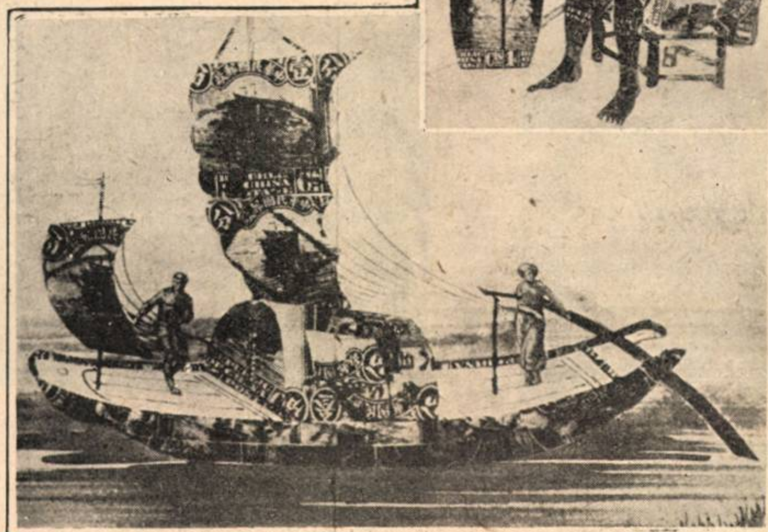
Doctorul Zachos îmi spuse, teatral:

— Am venit să te invit la nunta mea, cu d-na Papaiani!

ARMAND FOURNEL

O artă nouă

PE INSULA FORMOSA, un obscur artist chinez a dat la iveală un nou fel de artă. Cu fragmente din mărci poştale, chinezul a reuşit să creeze picturi de un colorit admirabil.

Acest artist necunoscut până acum, are un sistem de lucru destul de practic. Mai întâiu îşi conturează în desen scenele şi apoi şi le umple cu bucăţele din mărci poştale, alegând pe acelea care-i dau culorile voite.

De curând a pătruns şi în Europa o serie de cărţi poştale, reprezentând în copie foto-litografică, câteva minunate lucrări picturale lucrate cu mărci.

Reproducem şi noi două dintre acestea; una reprezentând un cizmar oriental preocupat să desăvârşiască o reparaţie, iar cealaltă o corabie împodobită ca'n basme.

Chirurgia din alte vremuri

CHIRURGII de acum 2000 de ani, întrebuinţau instrumente asemănătoare cu acelea de astăzi. Aceasta s'a putut constata prin instrumentele medicale, care au fost găsite cu ocazia desgropării oraşului Pompei din Italia.

După marele număr de cuţite felurite, care fac parte din colecţie, se poate vedea că arta chirurgiei era aproape perfecţionată prin anul 79 după Christos, atunci când erupţia vulcanului Vesuviu a nimicit şi acoperit oraşul Pompei.

Instrumentele sunt toate făcute din oţel, un oţel însă mai puţin flexibil decât acela din care se fac astăzi. Absenţa ferăstraelor dovedeşte că amputările se făceau extrem de rar.

Chirurgia s'a practicat în Egipt cu 6000 ani a. C.

ACTUA

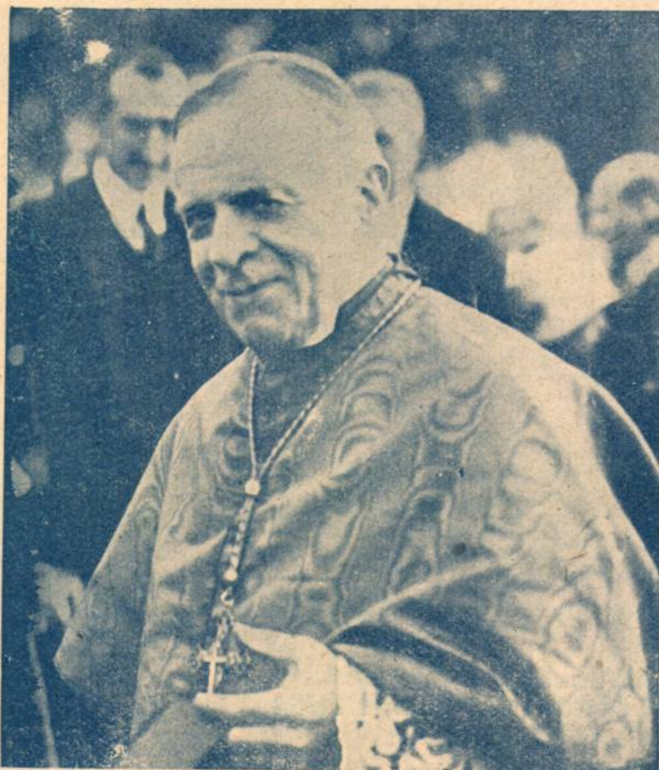

Gustav Stresemann, ministrul de exter
Joi 3 Octombrie, în zorii zilei, în urma unui at
Prin moartea lui Stressemann, Europa s
mult pentru pace. Stressemann era prieten cu
şi amândoi luptau pentru reluarea raporturilc
Ilustraţia noastră înfăţişează una dintre ul
cu prilejul conferinţei dela Haga. (Stressema

Sus: *In ziua de 28 Septembrie, a avut loc la Londra instalarea noului primar Sir William Waterlow. Ceremonia a fost foarte pitorească, pentru că englezii păstrează tradiţiile şi participanţii au venit îmbrăcaţi în aceleaşi haine care se purtau acum 800 ani.*

In figură noul primar şi cel vechi, Sir Kynaston Stutt (la dreapta)

Mijloc stânga: *Arhi-Episcopul din Paris, cardinalul Dubois a murit în ziua de 23 Septembrie, la amiazi, în urma unei boale îndelungate. In ultimii ani dânsul era cunoscut prin lupta pe care o dădea împotriva lui Action Française.*

Dreapta: *Săptămâna trecută primul ministru englez, D. Ramsay Macdonald împreună cu fiica sa Ishbel au plecat în Statele Unite, unde premierul englez vrea să soluţioneze, împreună cu D. Hoover câteva chestiuni importante, în privinţa dezarmării navale.*

D. Macdonald cu fiica sa, vor fi găzduiţi la ambasada britanică din Washington, înfăţişată în fotografia noastră.

Jos: *Forţele naturei se complac uneori în a-şi bate joc, de munca grea a omului. Două incendii, la interval scurt, au distrus, în capitală, două fabrici, una de tăbăcărie, şi alta de tâmplărie, producând pagube imense.*

...LITĂŢI

...e al Germaniei, a încetat subit din viaţă ...ic de apoplexie.
...feră pierderea unui om, care a luptat ... primul ministru francez, domnul Briand ...r normale între statele foste inamice. ...imele fotografii, făcute lui Stresemann, ...n în planul întâi, în stânga).

Sus: *Săptămâna trecută. cu multă solemnitate s'a pus piatra fundamentală a unei şcoale de surori de caritate, alături de spitalul Sf. Elena.*

La solemnitate au participat A. S. R. Principesa Elena, Patriarhul Miron Cristea din Inalta Regenţă, dl. Iuliu Maniu preşedintele guvernului, etc. etc.

MIJLOC DREAPTA: *Inaltul Regent Gh. Buzdugan îmbolnăvindu-se grav, a fost supus unei operaţii. Cu toate îngrijirile date, inaltul regent a încetat din viaţă Duminică noaptea.*

Ilustraţia noastră înfăţişează o ultimă fotografie a Regentului Buzdugan (la stânga) împreună cu Patriarhul Dr. Miron Christea.

Stânga jos: *O ploae torenţială, a făcut ca stradele din Athena să se transforme, în câteva minute, în canale veneţiene.*

Ilustraţia noastră înfăţişează o stradă inundată de această rupere de nouri.

Jos: *Moartea a răpus pe cel dintâi aviator cu brevet român, lt.-col. Protopopescu.*

Ilustraţia noastră înfăţişează ducerea la locul de odihnă a rămăşiţelor lui pământeşti.

Poşta cinefililor

S. CARP. *Galaţi*.—Am citit întrebarea dv. şi credem că aveţi şanse de a fi angajat.

TOMAŞOSCHI MATILDE. — Artistul de care-mi pomeniţi, nu ne este cunoscut.

DOLORIDE. — Henry Stuart e de naţionalitate engleză, are 34 ani şi este necăsătorit. Adresa: Berlin W. 50 Passauerstrasse 7. Poate să vă răspundă. Evelyn Holt este germană, îi puteţi scrie în germană, are 21 de ani, adresa: Berlin, Charlottenburg Schillerstrasse 121.

P. A. *Galaţi*. — Lyei Mara îi puteţi scrie în germană. Gretei Garbo în engleză c/o The Standard Casting Directory Inc. Taft Building 614 Hollywood California U. S. A. Marceline Day, Olga Day şi Lilly Damita, aceeaş adresă. Tuturor le puteţi scrie în engleză. Soţia lui Douglas Fairbanks este Mary Pickford. Lya Mara are 38 de ani. John Gilbert nu mai joacă cu Greta Garbo deoarece s'au certat. Greta Garbo are 22 ani. Adresa: c/o Metro Goldwyn Mayer Studios Culver City Cal. U. S. A. John Barrymore are 38 de ani. Adresa c/o United Artistes Studios Hollywood Cal. U. S. A.

JAQUES BRÖNOS. Adresa Miss României: Grigore Alexandrescu 70, Buc. Adresa d-rei Lisl Goldarbeiter. Freilagerstrasse 11, Wien V.

RAMONA. — Margareta Schön, Berlin, Ausbacher Strasse 11.

J. FREDY. Brigitte Helm, Berlin Dahlem Winkel 5. Greta Garbo: c/o Metro-Goldwyn Mayer Studios Culver City Cal. U. S. A.

M. X. — *Ploeşti*.—Dina Gralla este născută în 1905, iar Evelyn Holt în 1908. Walter Rilla locueşte în Berlin Charlottenburg Wacholderwegg 6.

JEANA, *Galaţi*. — Igo Sym era căsătorit cu o aristocrată rusă. E născut în 1896. Werner Fuetterer e născut în 1907 şi Willy Fritsch în 1901.

O. P. R. — Regisorul filmului „Când marea şi cerul se 'ntâlnesc" cu John Barrymorre este Millard Well. Principalul rol femenin a fost interpretat de Dolores Costello.

X. Y. — Pe dumneavoastră ca şi pe ceilalţi, cari vor să facă cinematograf, nu pot să vă sfătuesc decât să vă gândiţi bine înainte de luaţi o decizie. Desigur, bogăţia starurilor este ispititoare, dar dacă aţi şti câţi sunt acei cari nu au ce mânca... şi dacă aţi şti apoi ce muncă încordată se cere! Incă odată: chibzuiţi bine !

IGOL

Clara Bow, cea mai populară vedetă a Americei.

ESTE ştiut, de către cititorii noştri, că, în America, are loc, în fiecare an, un interesant concurs de popularitate a vedetelor femenine ale diferitelor case americane. Acest concurs prezintă un deosebit interes şi pentru noi, deoarece din rezultatul lui ne putem da seama de simpatiile americanilor, deci, indirect, de firea lor.

CLARA BOW

Ziarul „New-York Daily News" a avut de cercetat câteva sute de mii de răspunsuri.

Rezultatul va surprinde oarecum pe cititorii noştri, deoarece laureata Clara Bow, nu este, încă, destul de cunoscută în România. Peste ocean şi chiar în multe ţări europene, această actriţă a cucerit, însă, simpatiile marelui public. Probabil că nouile ei filme o vor face dragă şi spectatorilor cinematografelor dela noi.

Dăm mai jos rezultatul concursului. Ne vom mărgini însă de a da numai numele primelor zece alese:

Clara Bow	18.063	voturi
Greta Garbo	14.552	„
Joan Crawford	5.747	„
Vilma Banky	3.553	„
Nancy Carroll	3.486	„
Mary Pickford	3.168	„
Dolores Del Rio	3.031	„
Dolores Costello	3.011	„
Janet Gaynor	2.893	„
Colleen Moore	2.892	„

Prin urmare, Clara Bow, îndrăcita stea cu părul roşu ca arama şi cu cel mai mare salariu dintre toate celebrităţile ecranului — primeşte 15.000 dolari săptămânal, fie că lucrează sau nu, — a întrecut-o cu 3.511 voturi pe Greta Garbo, cea mai iubită vedetă de pe vechiul continent. Dintre celelalte laureate, singură Nancy Carroll este necunoscută publicului românesc.